

SISARENPOIKA

Paavalin synodi tiedottaa
Paulussynoden meddelar
1 / 2009

SYSTEMERSONEN

LÄHETYSHIIPPAKUNTA NOUSEE KANSANKIRKON RAUNIOILLE

Juha Muukkonen
Päätoimittaja, pastori
Tornio

Pääkirjoitus

KANSANKIRKON SYÖKSYKIERRE

Vuosi 2008 osoitti jälleen, että Suomen ev.lut. kirkon teologinen ja hengellinen syöksykierre syvenee. Naispappeuden vanavedessä kansankirkkoomme tuodaan yhä avoimemmin ja röyhkeämmin siunattavaksi myös homoseksuaalisuus. Pöyristyttävää on sekin, että Mikkelin piispa aikoo pitää itsensä silvottavaksi antavan kirkkoherran pappiskirjan ja virkamääräyksen voimassa. Moni kyselee jo, että mitähän seuraavaksi. Moniavioisuus? Eläimiin sekaantuminen? Eutanasia? Puolustuskyvyttömiä ja heikkojen murhaamisesta on tullut arkipäivää: 30 lasta tapetaan joka päivä aborteissa yhteiskunnan ylläpitämässä sairaaloissa. Vanhojen, sairaiden ja vammaisten siirtäminen suoraan ruumisarkkuun on suoraa jatkumoa tälle. Ne sukupolvet, jotka alkoivat tappa omia lapsiaan aborttien kautta, tulevat itse tapetuksi eutanasian kautta. Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu.

Kansankirkon merkitys ja asema suomalaisten elämässä on käynyt entistä marginaalisemmaksi. Väritön, hajuton ja mauton kirkko ei kiinnosta sen enempää julkipakanoita, nimikristittyjä kuin uskoviakaan, jotka kaikki suurin joukoin nyt myös kansankirkon jäsenyydestä luopuvat. Suolansa menettänyt seurakunta, so. parannusta ja pahennusta herättävän Jumalan sanan hylännyt kirkko, ei kelpaa muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi. Jos Herramme paluu vielä viipyy, niin maailman kanssa haureutta

harjoittanut Suomen ev.lut. kirkko tulee menettämään verotusoikeutensa ja julkisoikeudellisen asemansa.

RAUNIOILLE SYNTYY LÄHETYSHIIPPAKUNTA

Suomen Luther-säätiön perustaminen kymmenen vuotta sitten enteili jo uutta alkua. Kansankirkon rappioteologiasta, verorahoista ja tuomiokapituleista riippumaton jumalanpalvelustoiminta on levinnyt nyt jo lähes kahdellekymmenelle paikkakunnalle. Ja uusia hankkeita viritellään jatkuvasti eri puolella Suomea.

Myös jotkut herätysliike- ja lähetysjärjestöt ovat pakon edessä viimein tunnustamassa, että työnäky itsenäisistä jumalanpalvelusyhteisöistä eli seurakunnista on ainoa mahdollisuus välttää kansankirkon kanssa hukkuminen.

Niille järjestöille, jotka ovat tähän asti olleet taloudellisesti sidoksissa kansankirkon verovaroihin, tilanne on erityisen raskas. Kun virka- ja kirkkopissa on vuosikaudet kuljettu himmein tai sammutetuina lyhdyin, joudutaan kohtaamaan piispojen ja erityisesti kaupunkiseurakuntien koventunut linja perinteistä virkakäsitystä vastaan housut kintuissa. Eikä vastustusta aiheuta enää yksin apostolinen virka- tai sukupuolikäsitys, vaan monin paikoin suhtaudutaan nuivasti myös perinteiseen kääntymykseen eli uskoon tuloon tähtäävään evankelioimis- ja lähetystyöhön. Pahimmillaan se, että julistetaan Jeeskukseen ja Hänen ristinvereensä

uskomisen olevan ainoa tie helvetistä taivaaseen, aiheuttaa seurakuntien hallintoelimissä vastustusta.

Samassa linjassa kulkee se, että aikaisemmin varmoilta työpaikoilta vaikuttaneet seurakuntapappien virat ovat muuttumassa mahdottomiksi niille muutamille Herran käskyn kunnioittajille, jotka vielä viroissaan ovat. Tässä kysytään uskon ja kutsumuksen aitoutta: Jatkanko saamani paimenkutsun mukaisesti Jumalan sanan palvelijana, vaikka joudun siitä maksamaan virkani ja turvatun palkan menettämällä sekä elintasoni alentamisella? Suostunko jäämään Jeesuksen nimen ja Herran käskyn tähden maailman sylkykupiksi ja tunkioksi? Onko Jeesus minulle niin rakas, että haluan kutsua kokoon, kaitsea ja ruokkia Hänen lampaitaan ja karitsojaan, jotka nyt ovat hajallaan, kylmissään ja nälissään vuorilla?

Samalla myös uskovat joutuvat vastaamaan kysymykseen: Olenko valmis oikeasti maksamaan kymmenykseni, näkemään vaivaa ja tekemään työtä, jotta minunkin paikkakunnallani olisi Jumalan sanaan sitoutuva seurakunta ja sillä oma paimen? Olenko valmis avaamaan kukkaroni, että myös muualla Suomessa ja ulkomailla olisi Herralle uskollisia paimenia ja lähetystyöntekijöitä? Uskova kansa on vuosikymmenten saatossa totutettu siihen, että jumalanpalveluselämä ja osa lähetystyöstäkin kustannetaan uskosta osattomien verovaroin. Tämä vääristynyt tilanne on nyt korjautumassa.

Luther-säätiö on avannut auranvärkinä uutta tietä hajottavan monioppisuuden ja luopumuksen keskellä. Liittyminen Ruotsin Missionsprovinsin eli Lähetysprovinsin toimintaan on tuottanut Suomeen jo kuusi uutta tunnustuspastoria, jotka eivät täällä kotimaassaan pappisvihkimystä voineet saada. Nyt säätiön jumalanpalvelusyhteisöt eli seurakunnat ovat järjestäytymässä itsenäiseksi suomalaisiksi lähetyshiippakunnaksi. Yhteisöjen ja niiden pastorien toiminnan tukemiseksi kaavaillaan Ruotsin mallin mukaisesti omaa kirkollista rakennetta. (Martti Vaahtorannan kirjoitus: Me olemme toinen toistemme jäseniä. Pyhäkön Lamppu 6/2008) Ruotsin t u n n u s t u k s e l l i s e s s a Lähetysprovinsissa on piispat pappiskollegioineen, konsistoreineen, sihteereineen ja hiippakuntakokouksineen. Päätoimisia työntekijöitä ei näissä hallintoelimissä kuitenkaan monta ole.

Aika näyttää, jääkö lähetyshiippakunta yksin Luther-säätiön toiminnan kokoavaksi tekijäksi, vai tuleeko siihen mukaan myös muiden järjestöjen vähitellen muotonsa saavia jumalanpalvelusyhteisöjä eli seurakuntia. Kukaan ei kiellä perustamasta toisia tunnustuksellisia sisarhiippakuntia tähän maahan - kyllä maantieteellisesti laajaan ja herätysliiketaustaan monimuotoiseen tunnustusrintamaan seurakuntia ja paimenia, hiippakuntia ja piispoja mahtuu. Onhan esimerkiksi lähetysjärjestöjen moneus ollut työlle lähinnä siunaukseksi. On Jumalan suurta armoa, rakkautta ja viisautta, että kukaan henkilö tai mikään taho ei saa monopoli-asemaa hengellisessä elämässä. Valta ja muhkea tilipussi turmelevat, kuten olemme esimerkiksi kansankirkon johtajista niin kipeästi nähneet. Seurakunta ja sen piispat sekä muut paimenet voivat parhaiten vastavirtaan uידessaan.

KOHTI LUTERILAISTA VAPAAKIRKKOAA?

Ruotsin mallin mukaisesti lähetyshiippakunnan toiminta tapahtuisi muodollisesti vielä Suomen ev.lut. kirkon sisällä järjestö- ja yhdistystoimintana. Mutta yksi ruotsalainen pappiskandidaatti on jo saanut vihkimyksen ilman että kuuluu Ruotsin kansankirkkoon. Kun juopa tunnustuksellisten ja maailman syleilyyn taipuneiden välillä myös meillä jatkuvasti levenee, lienee sama edessä Suomessakin. Jossain vaiheessa portoksi ryhtyneestä kansankirkosta eroaminen tulee omantunnon kysymykseksi: en voi enää maksaa kirkollisveroa sellaiselle järjestelmälle, joka pilkkaa Jumalaa. Sitähän esimerkiksi homoparin siunaaminen Herran nimeen tosiasiansa on.

On vain ajan kysymys, milloin ero Kainin kirkon ja Aabelin kirkon välillä tulee näkyviin myös siinä, että ei edes muodollisesti kuuluta samaan kirkkoon. Kun lihan käsivartta heiluttavan Kainin iskut käyvät kovemmiksi ja julmemmiksi, saarnaa Aabelin kärsimys ja ahdinko syvimmiltään Kristuksen ristin verta. ”Saul, Saul, miksi vainoat minua?” kysyy Jeesus seurakuntaa hävittäneeltä uskonnolliselta tehopakaukselta, jota myöhemmin myös Paavaliksi kutsuttiin.

Kaikkivaltiaan Jumalan ja Hänen Sanansa kunnian esille tuominen sekä kuolemattoman sielun iankaikkinen pelastus ovat niin tärkeitä asioita, että niitä ei voi jättää Jumalan sanaan leväperäisesti suhtautuvan naispappeus- ja homokirkon hoidettaviksi. Me tarvitsemme sellaiset alttarit sekä saarna- ja rippituolit, joita hoitavat Pyhään Raamattuun ja sitä oikein opettaviin tunnustuksiin sitoutuvat paimenet. Kokonaista, lyhentämätöntä ja muuttamatonta Jumalan sanaa ei enää siellä saarnata, missä pelätään enemmän ihmisiä kuin Jumalaa -

missä ojentaudutaan mielipidetutkimusten ja median mukaan, eikä käydä aroin omintunnon tutkimaan profeetallisia ja apostolisia kirjoituksia.

Jumalan sana osoittaa jokaisen syntiseksi ja parannusta tarvitseväksi, joka päivä. Olipa syntisi sitten elämänvaelluksen alueella - laiskuus, pelkuruus, ylpeys, haureus, pahansuopuus, ahneus, valehteleminen, kateus - tai uskon eli opin alueella, niin kaikesta tuosta on Herramme jo rangaistuksen ja kadotustuomion kärsinyt. Se, joka syntinsä tunnustaa ja Golgatan ristin juurelle hylkää, saa armon. Se, joka kieltää syntinsä, jää tuomion alle.

*Anna oma lahjasi
Paavalin Synodin
työlle!*

*Paavalin Synodi tekee
työtä, että rakkaassa
kirkossa mme kuuluisi
Raamatun eläväksi
tekevä kokonainen
opetus.*

*Olemme juuri sinun
rukouksesi ja
taloudellisen tukesi
varassa.*

*Pankkisiirtolomake
lehden välissä*

*Tilinumero
takakannessa*

*On tarpeen, että
toimintamme laajenee
koko ajan kirkollisen
tilanteen ja resurssien
myötä.*

*”Niin kauan kuin päivä on,
tulee meidän tehdä hänen
tekojansa, joka on minut
lähettänyt; tulee yö, jolloin
ei kukaan voi
työtä tehdä.”
Joh. 9:4*

AVIOLIITTO JUMALAN SANAN POHJALLA

Latvian arkkipiispa Janis Vanagsin Kristiinankaupungin Paastonajan kirkkopäivillä pitämän esitelmän pohjalta kääntänyt ja kirjalliseen muotoon saattanut Wille Huuskonen

Homoliikkeen ohjelma: turruttaminen, syyllistäminen ja vähemmistöasemaan vetoaminen

Länsimaisissa on alettu toteuttaa kolmen vaiheen ohjelmaa homoseksuaalisen elämäntavan hyväksyttämiseksi. Ensimmäisessä vaiheessa yhteiskunta totutetaan homoseksuaalisuuteen. Aihetta käsitellään jatkuvasti tiedotusvälineissä, niin että yhteiskunta vähitellen turtuu siihen. Kun jotakin asiaa vatvotaan ja vatvotaan, se alkaa tuntua tavanomaiselta.

Toisen vaiheen tarkoituksena on saattaa perinteiset arvot kyseenalaisiksi. Tarkoitus on, että perinteisiin arvoihin luottavat alkavat tuntea syyllisyyttä homofobiasta, suvaitsemattomuudesta ja uskonnollisesta kiihkoilusta. Ne, jotka eivät pidä homoseksuaalista käyttäytymistä normaalina leimataan epänormaaleiksi ja näin monet saatetaan hämmennyksiin.

Kolmannessa vaiheessa on olennaista vahvistaa mielikuvaa homoseksuaaleista yhteiskunnallisena vähemmistönä. Kuten tiedämme, on vähemmistöjen oikeuksista huolehtiminen merkittävä tavoite länsimaisessa yhteiskunnassa. Ohjelman kannalta on siis tärkeää, että homoseksuaalit säilyttävät vähemmistöasemansa, vaikka tosiasiaa seksuaalivähemmistöistä puhumiseen ei ole sen suurempaa syytä kuin vaikkapa puheeseen miljonäärien vähemmistöstä – onhan miljonäärejä myös suhteellisen vähän ja heilläkin on erityiskysymyksensä ja -ongelmansa.

Edellä kuvatut asiat eivät tapahdu sattumalta, vaan kyseessä on suunnitelmallinen ja menestyksellä ohjelma. Valitettavasti samanlainen prosessi on käynnissä myös kirkoissa ja myös kristityt alkavat kyseenalaistaa kristillisiä arvojaan ja näkemyksistään.

Miehen ja naisen erilaisuus luomiskertomuksen ytimessä

Homoliikkeen aiheuttaman yleisen epävarmuuden vuoksi ovat monet kristityt alkaneet epäillä Raamatun tulkintaansa. Epävarmuuden välttämiseksi on hyvä tietää tärkeimpiä ihmisen seksuaalisuutta koskevia Raamatun periaatteita. Nämä periaatteet muodostavat sen perustan, jonka pohjalta Latvian luterilainen kirkko asiaa lähestyy. Se mitä Raamatusta kerrotaan seksuaalisuuden tehtävästä ja tarkoituksesta määrää sen, miten kirkon tulee suhtautua homoseksuaalisuuteen.

Luomiskertomuksessa ihmisen luominen Jumalan kuvaksi ja luominen mieheksi ja naiseksi sidotaan tiukasti yhteen. ”Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän hänet loi; mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.” (1. Moos. 1:27) Jumalan kuvan kaltaisuus ilmenee miehen ja naisen ykseydessä. Seksuaalisessa yhtymyksessä tarvitaan kaksi toisiaan täydentävää tekijää, kaksi erilaista yhdistyy muodostaen yhden kokonaisen. Seksuaalisuuden tarkoituksena ei ole ainoastaan lisääntyminen. Tarkoituksena on täydellistää kahden ihmisen yhdistyminen yhdeksi kokonaiseksi, yhdeksi lihaksi.

”Ja ihminen antoi nimet kaikille karjaeläimille ja taivaan linnuille ja kaikille metsän eläimille. Mutta Aadamille ei löytynyt apua, joka olisi hänelle sopinut.” (1. Moos. 2:20) ”Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistään ja liityköön vaimoonsa, ja he tulevat yhdeksi lihaksi.” (1. Moos. 2:24) Toisessa kertomuksessa luomisesta yksi seksuaalisesti eriytymätön olento jaetaan kahdeksi seksuaalisesti erilaiseksi kumppaniksi. Jumala loi miehen ja naisen juuri kokonaisvaltaista täydentävyyttä varten. Yhdeksi lihaksi tuleminen ei tarkoita vain intiimiyttä tai lisääntymistä, vaan ennen kaikkea miehen ja naisen yhtymistä uudelleen yhdeksi seksuaaliseksi kokonaisuudeksi. Tämä täydentävyys koskee niin anatomiaa, psykologiaa kuin tyypillisiä parisuhteeseen kohdistuvia odotuksia. Mies ja nainen eivät voi olla sukupuolidentiteetittömiä tullessaan yhdeksi, se ei ole mahdollista luomiskertomuksen rajoissa. Samaa sukupuolta olevien liitossa tätä täydentävyyttä ei ole, eivätkä sukupuolten ääret ole tasapainossa. Samaa sukupuolta olevalta kumppanilta puuttuu tarvittava tekijä sukupuolten täydentämiseksi.

Luomisen rakenne Jeesuksen avioliitto-opetuksessa

Apostoli Paavali kuvaa homoseksuaalisia suhteita termillä *para fysin* – se merkitsee luonnonvastaista. Sanatarkka käännös voisi olla *luonnollisesta poikkeava*. Tiedämme, että sanan synty eräs merkitys kreikan kielessä on *maalista poikkeava*.

Mikä sitten on luonnollista? Jeesus tulkitsee Raamatun kahden ensimmäisen luvun kuvaavan luomisen struktuuria. ”*Mutta luomakunnan alusta Jumala ‘on luonut heidät mieheksi ja naiseksi. Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liittyköön vaimoonsa. Ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi.’ Niin eivät he enää ole kaksi, vaan yksi liha. Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.*” (Mark 10:6-9) Määritellään oikeanlaista seksuaalista käyttäytymistä Jeesus ottaa perustaksi luomiskertomuksen. Jeesus ei näe luomiskertomusta ainoastaan normaalitilannetta kuvaavana, vaan myös normatiivisena. Jeesus asettaa luomiskertomuksen auktoriteetin jopa Mooseksen lain yläpuolelle.

Kun tarkastelemme avioliittoa, perhettä ja seksuaalisuutta nousee Jeesuksen opetuksesta yksi ehdoton edellytys, joka jäädessään toteutumatta tekee muun keskustelun turhaksi. Tämä edellytys on, että tullakseen yhdeksi lihaksi, kahden ihmisen on oltava mies ja nainen. Uskollisuus, kumppanien lukumäärä tai kahden aikuisen ihmisen molemminpuolinen suostumus ovat epäolennaisia asioita, jos kyseessä ei ole miehen ja naisen liitto. Silti tällaisiin kriteereihin usein vedotaan homosuhteiden puolustamiseksi.

Voidaanko luomisen ihanteesta joustaa?

Vaikka kristillinen kirkko suhtautuu kielteisesti avioeroon ja moniavioisuuteen, vastustajat usein vetoavat näihin kahteen asiaan. Esimerkiksi voidaan syyttää: ”Te luate Raamattua valikoivasti, miksi ette vastusta avioeroa niin jyrkästi? Miksi te sen voitte jotenkuten hyväksyä, mutta homoseksuaalisia liittoja ette missään tapauksessa?” Vastaus on, että joissakin ääriolosuhteissa Raamattu antaa tiettyjä myönnytyksiä näissä asioissa.

Tietyissä olosuhteissa sekä Uudessa että Vanhassa testamentissa avioero ja jopa moniavioisuus ovat sallittua. Esimerkiksi uskottomuuden tähden eroaminen sallitaan ja kerrotaan myös, että uskova on vapaa puolisoistaan, joka ottaa eron uskovan puolisonsa uskon tähden. Mooses on antanut luvan avioeroon sydämen kovuuden tähden, mutta edes Mooses – muista puhumattakaan – ei hyväksy minkäänlaista homoseksuaalisuutta minkäänlaisissa olosuhteissa.

Seksuaalikäsitys määräytyy luomisteologiasta

Usein väitetään, ettei Raamatun käskyt vastaa nykyaikaista käsitystä homoseksuaalisuudesta. Sanotaan, että nykyaikaisissa homoseksuaalisissa suhteissa on kyse kahden aikuisen keskinäiseen yhteisymmärrykseen perustuvasta suhteesta eikä sellaisesta häpäisemisestä, mistä Raamattu puhuu. Tosiasiassa molemmipuolisessa homoseksuaalisissa suhteissa on ainoastaan yksi ero sellaiseen homoseksuaalisuuteen, jossa toinen osapuoli toimii pakotettuna. Jälkimmäisessä tapauksessa mies pakotetaan luopumaan kunniastaan väkisin ja edellisessä tapauksessa mies vapaaehtoisesti luopuu siitä.

On olemassa sellaista seksuaalista käyttäytymistä, joka tukahduttaa ihmisen ja Jumalan samankaltaisuutta ja on sellaista seksuaalista käyttäytymistä, joka vahvistaa Jumalan kuvan kaltaisuutta. Sellainen seksuaalisuuden tapa, joka vahvistaa Jumalan kuvan kaltaisuutta on yksiavioinen elämän kestävä suhde vastakkaisen sukupuolen kanssa.

Julkisesta keskustelusta voi saada sen vaikutelman, että kirkon näkemys homoseksuaalisuudesta perustuu vain muutaman Raamatun jakeen epävarmaan tulkintaan. Tämä on virheellinen käsitys, sillä kirkko tarkastelee sitä, mitä seksuaalisuus käsitteellisesti Raamatusta merkitsee.

Peruseriaate on luomiskertomuksen strukturaalinen lukeminen ja seksuaalisuuden tarkoituksen tarkasteleminen. Keskeistä on huomata, miten luomiskertomuksessa mies ja nainen täydentävät toinen toistaan oman lajinsa sisällä. Muut seksuaalisuutta käsittelevät Raamatun kohdat ovat vain kommentaaria tälle peruseriaatelle ja rakenteelle.

Mooseksen lailla merkitystä myös kristityille (3. Moos 18-20)

3. Mooseksen kirjassa käydään yksityiskohtaisesti läpi monenlaisia seksuaalisia tapoja ja asetetaan lukuisia kieltoja. Kiellettyjä ovat eläimiin sekaantuminen, seksi perheenjäsenten ja lähisukulaisten kanssa sekä seksi samaa sukupuolta olevien kanssa, erityisesti miesten keskinäinen seksi. Kaikki nämä kiellot ovat keskenään samankaltaisia ja nousevat luomiskertomuksesta. Insesti on seksiä oman lihan kanssa, sellaisen ihmisen kanssa, joka on liian samankaltainen. Insesti, samaa sukupuolta olevien suhteet ja eläimiin sekaantuminen ovat niin pahasti ristiriidassa luomiskertomuksen kanssa, ettei näiden kiellosta ole mitään poikkeuksia missään olosuhteissa. ”*Älä makaa miehenpuolen kanssa, niinkuin naisen kanssa maataan; se on kauhistus.*” (3. Moos. 18:22) ”*Jos joku makaa miehenpuolen kanssa, niinkuin naisen kanssa maataan, tekevät he molemmat kauhistuksen; heidät rangaistakoon kuoleamalla, he ovat verivelan alaiset.*” (3. Moos. 20:13)

Homoseksuaalisuutta koskevia kieltoja ei voi eksegeettisesti rehellisellä tavalla ohittaa, kumota tai tulkita jollakin toisella tavalla, sillä ne ovat liian selkeitä ja konkreettisia

kieltoja. Tämän takia kiellot pyritään usein kiertämään sanomalla, että ne ovat juutalaisia rituaalisäädöksiä, jotka eivät sido kristittyjä. Sanotaan, että kristillinen rakkauden laki on syrjäyttänyt juutalaiset rituaalilait ja että tämä rakkauden laki pitää sisällään myös homoseksuaalisen rakkauden. Tällä lähestymistavalla on kuitenkin kolme ongelmaa:

Ensimmäiseksi, jos tällainen lähestymistapa omaksutaan, se tulisi ulottaa koskemaan kokonaan lukuja 3.Moos. 18-20. Silloin ei voitaisi ohittaa ainoastaan homoseksuaalisuutta koskevia kohtia, vaan myös eläimiin sekaantumista ja insestiä koskevat kohdat tulisi jättää syrjään.

Toiseksi, ei ole minkäänlaista perustetta väittää, että nämä kiellot olisivat sellaisia rituaalisäännöksiä, jotka ovat menettäneet merkityksensä vanhatestamentillisen uhrirappeuden päätyttyä. Pikemmin kuin rituaalisäännöksiä nämä kohdat ovat kymmenen käskyn selitystä, eivätkä kristityt ole koskaan hylänneet kymmentä käskyä.

Kolmanneksi, nämä lain kiellot toistetaan hyvin selvästi myös Uudessa testamentissa. *"Mutta me tiedämme, että laki on hyvä, kun sitä lain mukaisesti käytetään ja tiedetään, että lakia ei ole pantu vanhurskaalle, vaan laittomille ja niskoitteleville, jumalattomille ja syntisille, epähurskaille ja epäpyhille, isänsä tappajille ja äitinsä tappajille, murhamiehille, haureellisille, miehimyksille, ihmiskauppiaille, valhettelijoille, valapattoisille ja kaikelle muulle, mikä on tervettä oppia vastaan"* (1. Tim. 1:8-10) Tältä pohjalta on loogista päätyä siihen tulokseen, että mainitut 3. Mooseksen kirjan kiellot koskien samaa sukupuolta olevien suhteita ovat absoluuttisia kieltoja vailla minkäänlaisia poikkeuksia ja että kielletyt toimet ovat yksiselitteisesti syntiä. Apostoli Paavali itse viittaa näihin kieltoihin ja vahvistaa ne tuoden ne näin Uuteen testamenttiin. Myös

Uusi testamentti siis opettaa, että seksi samaa sukupuolta olevien kesken on syntiä ja kiellettyä.

Paavalin käsitys homoseksuaalisuudesta (1. Kor. 9-10)

Jo mainitun lisäksi toinen kohta, jossa Paavali tuo Mooseksen lain homoseksuaalisuuteen liittyvät kiellot Uuteen testamenttiin on tämä: *"Vai ettekö tiedä, etteivät väärät saa periä Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö. Eivät huorintekijät, ei epäjumalanpalvelijat, ei avionrikkoajat, ei hekumoitsijat eikä miehimitykset, eivät varkaat, ei ahneet, ei juomarit, ei pilkkaajat eivätkä anastajat saa periä Jumalan valtakuntaa."* (1. Kor. 6:9-10) Miten vastustajat yrittävät välttää tämän kohdan? He sanovat, ettei ole selvää mitä Paavali tarkoittaa hekumoitsijoilla ja miehimityksillä (kr. *malakoi* ja *arsenokoitai*). On selvää, että Paavali tässä tuomitsee tällaiset henkilöt, mutta vastustajien mukaan voidaan ajatella, että on sellaista homoseksuaalisuutta, jossa miehet eivät toimi kuten hekumoitsijat ja miehimitykset. Kuinka se olisi mahdollista, sillä termi *arsenokoitai* tarkoittaa juuri miehen kanssa makaavaa miestä? Missä ovat sellaiset henkilöt, jotka palvovat vieraita jumalia, mutta joita Paavali ei kutsu epäjumalanpalvelijoiksi? Missä ovat sellaiset henkilöt, jotka avioliitossa ollessaan harjoittavat seksiä jonkun vieraan kanssa, mutta joita Paavali ei kutsu avionrikkojiksi? Keitä miesten kanssa makaavia miehiä Paavali ei kutsuisi *miesten kanssa makaaviksi miehiksi*? Ehkä sellaisia miehiä, jotka eivät ole miehiä? Tällainen selittely on järjen vastaista ja sellaisessa ei ole kyse eksegeesistä, vaan tempusta, jolla yritetään välttää hyvin selkeä Raamatun kohta.

Homoseksuaalisuus ja epäjumalanpalvelus (Room. 1:23-27)

Eräs erittäin tärkeä aiheeseen liittyvä Uuden testamentin kohta on Roomalaiskirjeen ensimmäisestä luvusta. *"...ja ovat katoamattoman Jumalan kirkkauden muuttaneet katoavaisen ihmisen ja lintujen ja nelijalkaisten ja matelevaisten kuvan kaltaiseksi. Sentähden Jumala on heidät, heidän sydämensä himoissa, hyljännyt saastaisuuteen, häpäisemään itse omat ruumiinsa, nuo, jotka ovat vaihtaneet Jumalan totuuden valheeseen ja kunnioittaneet ja palvelleet luotua enemmän kuin Luoja, joka on ylistetty iankaikkisesti, amen. Sentähden Jumala on hyljännyt heidät häpeällisiin himoihin; sillä heidän häpeällisiin himoihin; sillä heidän luonnollisen yhteyden luonnonvastaiseen; samoin miespuoletkin, luopuen luonnollisesta yhteydestä naispuolen kanssa, ovat kiimoissaan syttyneet toisiinsa ja harjoittaneet, miespuolet miespuolten kanssa, riettautta ja villiintymisestäään saaneet itseensä sen palkan, mikä saada piti."* (Room. 1:23-27)

Joskus sanotaan, ettei Paavali puhu lainkaan homoseksuaalisista suhteista mainitussa Roomalaiskirjeen kohdassa vaan ainoastaan kultillisesta tempeliprostituutiosta. On totta, että homoseksuaaliset suhteet mainitaan tässä epäjumalanpalveluksen yhteydessä, muttei siksi, että Paavali tahtois tehdä eron homoseksuaalisen tempeliprostituution ja normaalin homoseksuaalisuuden välillä. Epäjumalanpalveluksesta ja homoseksuaalisuudesta puhutaan yhdessä, koska ne molemmat ovat osa samaa ilmiötä. Epäjumalanpalvelus ja homoseksuaalisuus ovat saman asian kaksi eri puolta: epäjumalanpalvelus liittyy ihmisen ja Jumalan välisiin ja homoseksuaalisuus ihmisten keskinäisiin suhteisiin. Epäjumalanpalvelus vääristää Jumalan totuuden, joka on luonnossa, niin että ihmiset alkavat palvoa luotua Luojan sijaan. Homoseksuaalinen käyttäytyminen puolestaan vääristää

Jumalan totuuden, joka on ihmisessä, sillä se vääristää totuuden luomisjärjestyksestä sellaisena kuin Jumala sen on asettanut. Tämä on se syy, miksi nämä kaksi asiaa mainitaan yhdessä. Sellainen johtopäätös, että Paavali puhuu a i n o a s t a a n tempeliprostituutiosta tässä on perusteeton.

Toinen selitysyritys tälle kohdalle on väittää, että Paavali puhuisi tässä jonkinlaisesta pahasta homoseksuaalisuudesta, jonka tosiasiasa heteroseksuaalit ihmiset valitsevat ja tämän lisäksi olisi jokin tavallinen ja hyväksytty s y n n y n n ä i n e n

homoseksuaalisuus. Tämä selitys ei myöskään käy järkeen. Paavalin mukaan ongelma on siinä mitä valitaan – eli vääristyneen himon toteuttaminen – eikä millä perusteella se valitaan. Kun Paavali kirjoittaa, että nämä ihmiset on hylätty häpeällisten himojen valtaan, se edellyttää, että homoseksuaalinen himo, johon heidät on hylätty on ollut olemassa jo ennen siihen hylkäämistä. Jos tällaista himoa ei olisi ollut ennen hylkäämistä, ei heitä olisi voitu myöskään siihen hylätä siihen.

Raamatun kertomusten erotisointi

Vastustajat käyttävät myös sellaisia argumentteja, jotka nousevat nousevat Raamatun ideologisesta lukemisesta, eikä näitä argumentteja voi edes argumenteiksi kutsua. Tämän ideologian mukaan jokainen Raamatun kertomus, joka käsittelee ystävyyttä, luottamusta ja ymmärrystä kahden samaa sukupuolta olevan ihmisen kesken on kuvaus h o m o s e k s u a a l i s u u d e s t a . Homoeroottinen suhde nähdään sellaisten henkilöiden välillä kuten

Daavid ja Joonatan, Ruut ja Noomi sekä Jeesus ja ”opetuslapsi, jota hän rakasti”. Tällainen lukutapa on täysin tarkoitushakuista, eikä Raamatun teksti anna sille minkäänlaisia perusteita. Ei ole mitään syytä nähdä homoseksuaalisuutta tai inestiiä sellaisissa Jeesuksen sanoissa kuten ”Isä rakastaa Poikaa” tai ”Rakastakaa toisianne niin kuin minä olen rakastanut teitä”. Tällaisia väitteitä ei ole syytä edes käsitellä teologisessa keskustelussa.

Argumentatiivinen savuverho

Vaikka keskustelussa homoseksuaalisuudesta kaikki eksegetiikan ja hermeneutiikan rajat on saavutettu ja ylitetty, ei ole mitään mahdollisuutta tehdä sellaista johtopäätöstä Raamatusta tai Uudesta testamentista, että homoseksuaalisuus hyväksyttäisiin jollain, vaikkapa vian kontekstuaalisella tasolla. Yksinkertaisesti ei ole mitään syytä epäillä perinteisiä raamatullisia ja konservatiivisia arvoja tässä kysymyksessä. Kaikki syytökset näitä vastaan ovat vain kolmivaiheista

ohjelmaa, joka myös kirkoissa on käynnissä. Sen tarkoituksena on luoda selkeyden sijaan epäselvyyttä ja paljastamisen sijaan kätkeä.

Seksuaalinen suuntautuminen nykymaailmassa ja antiikissa

Eräs lähestymistapa kysymykseen on käsitellä Raamattua homoseksuaalisen suuntautumisen näkökulmasta. Saatetaan väittää, että seksuaalinen suuntautuminen on täysin tuntematon asia Raamatun maailmassa. Väitetään, että apostoli Paavali ja muut Raamatun kirjoittajat eivät tienneet, että joillakin ihmisillä, myös uskovilla, voi olla pitkäkestoinen ja hallitseva kiintymys samaa sukupuolta oleviin ihmisiin. Sanotaan, että kirkon tulisi avartaa käsitystään seksuaalisuudesta uuden tiedon perusteella, joka meillä on seksuaalisesta suuntautumisesta sen sijaan, että toistellaan vanhentuneita Raamatun lauseita. Pidän myös tällaista väitettä perusteettomina.

Kreikkalais-roomalaisessa maailmassa kuten nykyäänkin

esitettiin lukuisia teorioita homoseksuaalisuudesta. Joidenkin näiden teorioiden mukaan ainakin osa homoeroottisista haluista johtuu biologisista tai sosiaalisista syistä. Aristoteles Nikomakhoksen etiikassa esittää, että on miehiä, jotka haluavat tulla sisään, miehiä, jotka haluavat ottaa sisään ja miehiä, jotka haluavat tehdä kumpaakin. Aristoteleen mukaan tämä johtuu heidän sukupuolielintensä rakenteensa. Toisille kyseessä on vain syvään iskostunut tapa, joka perustuu mukaviin muistoihin seksistä aikuisten miesten kanssa, toisille tämä saattaa tulla luonnoksi, etenkin jos mies on luonnostaan on himokas ja pehmeä. Samanlaisia ajatuksia tapaamme myös muilla muinaisilla kirjoittajilla. Tämä osoittaa sen, että vanhat kreikkalaiset ja roomalaiset olivat tietoisia, että tällaiset taipumukset saattavat olla synnynnäisiä tai varhaisessa lapsuudessa opittua.

Paavali oli oppinut Rooman kansalainen. Hän oli matkustanut paljon ja varmasti tiesi näistä teorioista. Niin kutsuttu uusi tieto homoseksuaalisuudesta ei oikeastaan ole lainkaan uutta tietoa. Kuilu antiikin ja modernin tietämyksen välillä ei ole niin valtava kuin usein esitetään. Toisaalta nykyaikainen luonnontiede ei ole edes todistanut, että homoseksuaalisuudella olisi geneettinen tai aivoperäinen alkuperä. Genetiikan asiantuntijat eivät tällaisia väitteitä esitä, vaan psykologit ja sosiologit, jotka eivät ole näiden asioiden asiantuntijoita. On houkuttelevaa selittää homoseksuaalisuuden alkuperä jollakin yksinkertaisella seikalla kuten biologialla, mutta näin ei yksinkertainen asia se ei ole.

Seksuaalinen suuntautuminen ja lihan himot

Jos Raamatun negatiivisuus homoseksuaalisuutta kohtaan pyritään ohittamaan sillä, että Raamattu ei tunne seksuaalista suuntautumista, vastaan tulee toinen

ongelma. Paavali nimittäin puhuu sisäsyntyisistä yllykkeistä ihmisen lihassa, joita ihminen itse ei pysty kokonaan hallitsemaan. Vaikka Paavalilla ei olisi aavistustakaan siitä, että homoseksuaalisuus saattaa liittyä biologisiin tekijöihin, ei se muuttaisi mitenkään hänen arviotaan homoseksuaalisesta käyttäytymisestä. Paavali on hyvin kaukana sellaisesta ajattelusta, jossa kaikki biologiset yllykkeet ovat luonnollisia Jumalan tarkoittamalla tavalla ja siksi moraalisia. Sisäiset yllykkeet ovat hyvin epäluotettava lähde Jumalan tahdon tutkimiseksi. Oikeastaan se, mitä nykyisin kuvataan seksuaaliseksi suuntautumiseksi tai homoseksuaaliseksi suuntautumiseksi vastaa pitkälti sitä, miten Paavali kuvaa syntiä. Roomalaiskirjeen mukaan synti on sisäsyntyinen yllyke, joka tekee työtä ihmisen lihassa. Se on yllyke, jonka hän on perinyt esisiltään, eikä ihminen kykene sitä täysin hallitsemaan. Jos Paavali tuotaisiin 2000-luvulla ja hänelle kerrottaisiin, että homoeroottinen taipumus saattaa liittyä johonkin sisäsyntyiseen asiaan, hän todennäköisesti vastaisi: näinhän minä olen aina sanonut!

Homoseksuaalinen suuntautuminen tai suuntautumattomuus ei vaikuta siihen perusasiaan, joka koskee sukupuolten rakenteellista täydentävyyttä, jossa mies ja nainen täydentävät toisensa seksuaalisessa kokonaisuudessa. Tämä on pääkriteeri ja mittari, jolla Raamattu arvioi seksuaalisia suhteita. Tämä edellytys – sukupuolten täydentävyys – pysyy voimassa riippumatta siitä, onko henkilö suuntautunut samaan sukupuoleen, pitkäkestoisiin suhteisiin, uskollisuuteen, seksiin aikuisten kanssa tai onko hänellä jonkin muu s u u n t a u t u m i n e n . Heteroseksuaalisuuden kriteeri pysyy voimassa muista olosuhteista riippumatta.

Taipumus eettisenä kriteerinä?

Taipumukseen liittyvässä argumentissa on toinenkin vaara. Sitä voidaan soveltaa myös kaikkiin muihin synteihin. On henkilöitä, joilla on alttius alkoholismiin, rikolliseen käyttäytymiseen tai kaikenlaisiin tavanomaisiin paheisiin, kuten itsekkyyteen, kateuteen, himoon ja huorin tekemiseen. Voidaanko sanoa, että he ovat itse valinneet alttiutensa? Taipumusargumenttia voidaan käyttää kaikkien näiden syntien puolustamiseen. Johtava pedofilia-asiantuntija, tohtori Alfred Berlin kirjoittaa: ”Biologiset tekijät ovat merkittäviä pedofilian kehityksessä. Sellainen näkemys, että pedofilia on jotain, jonka ihminen itse valitsee, on täysin väärä. Jos henkilö on pedofiili, se ei ole hänen vikansa, mutta hänen velvollisuutensa on toimia sitä vastaan.”

Jonkin taipumuksen moraalinen arviointi ei riipu siitä onko se peräisin varhaislapsuudesta tai onko se joidenkin synnynnäisten tekijöitten edistämä. Nämä asianhaarat vaikuttavat kyllä siihen minkälaista pastoraalista herkkyyttä ja huolenpitoa asian kohtaaminen vaatii ja kirkon tulisi kyetä pitämään huolta ihmisistä, joilla on näitä ongelmia. En kuitenkaan usko, että oikea pastoraalinen keino olisi sanoa, että tällainen käyttäytyminen on hyväksyttävää. Jos näin ajattelisimme, täytyisi kaiken toiminnan eettisyyttä arvioida sen mukaan, onko tekijällä taipumus siihen. Näin ajatellen ihminen ei olisi juuri muuta kuin lihallisten himojensa summa. Jos ottaisimme samat periaatteet, joilla homoseksuaalista käyttäytymisen eettisyyttä perustellaan ja soveltaisimme niitä muissa asioissa, kirkko ja yhteiskunta joutuisivat täydelliseen moraaliseen kaaokseen. Kymmenen käskyä lakkaisivat olemasta käskyjä missään todellisessa merkityksessä, Jeesus Kristus ei olisi enää Herra, vaan hänen sijassaan herrana saisivat hallita seksuaaliset taipumuksemme.

Kirkon tehtävä on julistaa kokonaista Jumalan sanaa

On ymmärrettävää, jos edellä mainittuja ajatuksia ajavat sekulaarit humanistiset fundamentalistit. Sen sijaan, jos kirkko alkaa ajamaan näitä ajatuksia, on kyseessä katastrofi. Olimme hyvin surullisia, kun jotkut kirkot, kuten Ruotsin kirkko, alkoivat siunaamaan samaa sukupuolta olevien liittoja. Olen kuullut Ruotsin piispoilta perusteita siitä, miksi he päätyivät tällaiseen ratkaisuun. Voimme ymmärtää ja jopa kunnioittaa joitakin heidän tavoitteitaan, kuten AIDSin leviämisen ehkäiseminen, vastuullisuuden korostaminen seksuaalisissa suhteissa, ihmisten keskinäisen vihan vähentäminen. Nämä ovat hyviä pyrkimyksiä ja tällaisiin tavoitteisiin tulee pyrkiä. Meidän näkökulmastamme homoseksuaalisten parisuhteiden siunaaminen ei kuitenkaan ole oikeutettu tapa saavuttaa näitä päämääriä.

Kirkon tehtävä on julistaa kokonaista Jumalan sanaa, lakia ja evankeliumia. Kirkon tehtävä on julistaa kokonaista Jumalan sanaa kaikille ihmisille, myöskin homoseksuaaleille. Tämä on kirkon ensimmäinen velvollisuus homoseksuaaleja kohtaan ja kaikista tärkein tapa palvella heitä. Jos kirkko hyvää tarkoittaen alkaisi siunaamaan heidän suhteitaan, se antaisi merkin, että kaikki on kunnossa heidän elämässään. Se veisi pois motivaation parannukseen synnistä ja evankeliumin uskomisesta. Tämä vaarantaa heidän pelastuksensa ja iankaikkisen elämänsä. Ehkä nuo homoseksuaaliset suhteet hyväksyneet kirkot tahtovat tehdä jotakin hyvää, mutta niiden päätösten hedelmä on hyvin vaarallinen ja tuhoisa erityisesti niitä ihmisiä kohtaan, joita he haluavat palvella.

Homokysymys pirstoo kirkkoja

Päätökset homoseksuaalisten suhteiden siunaamiseksi ovat hyvin vahingollisia kirkon ykseyden kannalta – esimerkiksi Ruotsin kirkko oli ennen

eräs edelläkävijöistä ekumeenisessa liikkeessä. Nyt, jokainen askel kirkkoissa kohti homoseksuaalisten parien siunaamista tekee näkyvän ykseyden toteutumisen kirkkojen välillä yhä kaukaisemmaksi haaveeksi. Se, että yksi luterilainen kirkko tekee tällaisen päätöksen myös tuhoaa kaikkien muiden luterilaisten kirkkojen uskottavuuden muiden kirkkokuntien ja kristittyjen keskuudessa ja särkee luterilaisten kirkkojen keskinäisen yhteyden. Tältä meidän kirkkomme näkökulmasta näyttää. Sen perusteella miten me Raamattua ymmärrämme, homoseksuaalisuuden harjoittaminen on synti. Jos kirkko siunaa syntiä, se tarkoittaa, että kirkossa on tapahtunut valtava muutos siinä miten syntiin suhtaudutaan. Se herättää kysymyksen siitä onko meillä enää sama missio, teemmekö työtä saman asian eteen, olemmeko yhä yhteydessä. Tähän kysymykseen monen kirkon vastaus on: ei, emme ole. Tällaiset päätökset haavoittavat Kristuksen ruumista ja rikkovat yhteyden luterilaisten kesken.

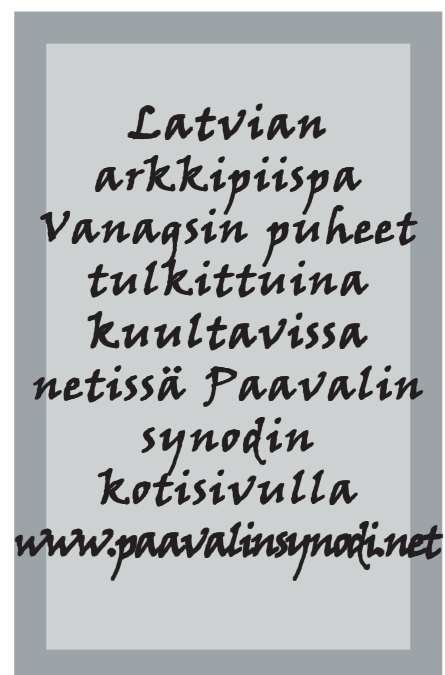
Kuinka paljon ollaan valmiita uhraamaan homoseksuaalisuuden vuoksi?

On vaikea ymmärtää miten samaa sukupuolta olevien parien siunaamisesta on tehty niin tärkeä asia, että kaikki muu ollaan valmiita ollaan valmiita uhraamaan sen edessä. Luultavasti syynä on vain postmodernin ohjelman ja ideologian vaikutus. Lähtökohtaa muutokselle ei löydy Raamatusta tai kirkon sisältä. Tämä johdosta me Baltian piispat kirjoitimme kirjeen Ruotsin kirkolle ja Luterilaiselle maailmanliitolle, emmekä ole saaneet vielä vastausta. Luterilainen maailmanliitto perusti kyllä komitean tutkimaan homoseksuaalisuuden raamatullisia ja teologisia perusteita, mutta jo ennen kuin komitea oli päättänyt työnsä, luterilaiset kirkot toisensa jälkeen alkoivat jo tehdä ratkaisujaan. Näin komitean työ jäi pelkäksi muodollisuudeksi. Kun komitean

mietintö loppujen lopuksi valmistui, se sisälsi ainoastaan ohjeet siitä, miten eri tavoin ajattelevat kirkot voivat käydä ystävällistä dialogia keskenään. Ohjeista huolimatta mitään tällaista dialogia ei käydy. Suuret, rikkaat kirkot tekevät omat päätöksensä muista huolimatta. Tuntuukin oudolta, että LML yhä puhuu kirkkoyhteisöstä.

Meidän kirkkomme sääntöjen perusteella emme voi hyväksyä pappisvirkaan sellaista henkilöä, joka hyväksyy samaa sukupuolta olevien liitot. Kun jonkun kirkon piispat päätyvät hyväksymään homoseksuaalisten liittojen siunaamisen, se luo meille mahdottoman tilanteen.

Olemme lähestymässä hyvin tuhoisaa hetkeä maailman luterilaisessa kirkkoperheessä. En voi ennustaa mikä on lopputulos, enkä ole kovin optimistinen. Toisaalta me olemme jo selviytyneet Neuvostoliitosta. Joskus neuvostoaikana näytti siltä, että kirkko kuolee, kun ateismi oli vallalla. Silloin uskollisten tehtävä oli säilyttää Jumalan sana, mitä tahansa se maksaakin. Emme voi ennustaa mitä tulee tapahtumaan, eikä se ole velvollisuutemme. Meillä on vain yksi velvollisuus: Totella Jumalaa ja totella Kristusta. Jumala meitä tässä auttakoon!

ABORTTI

Päivi Räsänen
Lääkäri, kansanedustaja
Riihimäki

Sain työmatkani yhteydessä Roomassa tilaisuuden tutustua katakombeihin. Katakombit olivat vainotun kristillisen alkuseurakunnan salaisia, maanalaisia kokoontumispaikkoja, jonne kristityt myös hautasivat omaisensa. Pitkien pimeiden tunnelikäytävien varrella oli tuhansia kallioon louhittuja hautapaikkoja useissa kerroksissa päällekkäin. Erityisen pysäyttävänä koin valtaisan määrän pieniä hautoja, joihin mahtuivat vain aivan vastasyntyneet lapset. Roomalaiset harjoittivat perhesuunnittelua jättämällä vastasyntyneitä lapsia heitteille, mikä koitui etenkin tyttöjen ja säännönmukaisesti vammaisten lasten kohtaloksi. Kristityt keräsivät lapset huostaansa, niin elävät kuin jo kuolleet. He eivät jättäneet edes kuolleiden vauvojen ruumiita lojumaan jokien pientareille niin kuin eläinten raatoja. Näiden kristittyjen arvot olivat erilaiset kuin valtaväestön ja he myös käytännössä toimivat niiden mukaan.

Usein ajatellaan, että kristillinen ihmiskuva on perinteinen, menneen ajan epätieteellinen ihmiskuva, joka vanhentuneisuutensa vuoksi on vaikeasti hyväksyttävä modernissa maailmassa. Kuitenkin Raamatun ihmiskuva on alusta lähtien haastanut ympäröivän kulttuurin ja on joutunut kaikkina aikoina vastarintaan ympäröivän kulttuurin käsitysten kanssa. Kirkon historia antiikin ajoista lähtien osoittaa, että lähetystyön edetessä pakanalliset tavat kuten eutanasia tai infantisidia eli pikkulasten surmaaminen ei-toivotun sukupuolen, vammaisuuden tai perhekoon vuoksi ovat väistyneet. Länsimainen lastensuojelutyö on saanut perustansa juuri kristillisestä ihmiskuvasta, jossa

myös pikkulapsen elämän pyhyyttä on kunnioitettu.

Elämme historian vaihetta, jossa kristillisen kulttuurin vaikutus yhteiskuntaan on jälleen ohenemassa. Kun Roomassa ei-toivotut lapset seulottiin kuolemaan syntymän jälkeen, meillä seulonta tapahtuu jo raskausaikana lapsivesitutkimusten ja aborttien avulla. Yli 2000 vuoden kristillisestä historiasta huolimatta Eurooppaa pidetään tällä hetkellä maailman maallistuneimpana maanosana.

Raamatun ensimmäisestä luvusta löytyy ajaton ja tälläkin hetkellä tavattoman ajankohtainen ihmisyyden perusta tiivistettynä: "Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät." (1 Moos 1:27) Raamatun kuvauksen mukaan ihminen ei ole syntynyt sattumalta, Jumala on luonut hänet. Toisin kuin eläimet juuri ihminen on luotu Jumalan kuvaksi, ainutkertaisen arvokkaaksi, ja siksi ihmisen elämä on pyhää.

Jokainen ihminen on arvokas sinänsä, eikä tätä arvoa tarvitse ansaita, vaan jokainen meistä on yhtä arvokas luomisen perusteella. Kristillisen ihmiskuvan näkökulmasta ihmisen arvo ei riipu hänen kyvyistään, ominaisuuksistaan tai työpanoksesta.

**A B O R T T I L A I N
MUUTTUMINEN**

Ratkaiseva murros aborttikysymyksessä tapahtui v. 1970, jolloin saatettiin voimaan nykyinen vapaa aborttilaki. Abortin perusteiksi oltiin jo aiemmin v:sta -50 lähtien hyväksytyt ns. lääketieteelliset syyt, ts mikäli äidin terveys tai henki oli uhattuna, eugeeniset syyt eli sikiön vammaisuus ja eettiset perusteet, mikä tarkoittaa lähinnä raiskausta ja sukurutsaa.

Nyt aborttilakia väljennettiin myös sosiaaliin perusteisiin, eli jos raskauden jatkaminen tai synnytys olisi äidille huomattava rasitus. Laista tehtiin siis tarkoituksella varsin väljä.

Jokainen, joka on synnyttänyt, tietää, että se on huomattava rasitus. Abortti myönnetään äidille myös, jos hän on iältään alle 17 v. tai yli 40 v. taikka kun hän on synnyttänyt neljä lasta.

Nykyisin yli 95 % kaikista aborteista tehdään näillä uusilla vapaan lain suomilla perusteilla. Käytännössä abortin saa aina, kun sitä haluaa. Aborttihakemukset ovat lähinnä muodollisuuksia.

Lain liberalisoinnista seurasi keskeytysten lukumäärän huomattava nousu niin, että v. -73, mikä oli tässä suhteessa huippuvuosi, tehtiin abortteja yli 23.000. Tämä merkitsi yli 400 keskeytystä 1.000 synnyttäjää kohti. Tämän jälkeen aborttien määrä on kuitenkin jatkuvasti laskenut, niin että nykyisin abortteja tehdään alle 11 000 vuosittain.

Raskauden keskeyttämiseen tarvitaan pääsääntöisesti yhden tai kahden lääkärin antama lupa lukuun ottamatta eugeenisia syitä eli sikiön vammaisuuden tai sairauden perusteella tehtäviä abortteja, jolloin päätöksen tekee lääkintöhallitus. Raskautta ei saa keskeyttää 12. raskausviikon jälkeen muutoin kuin lääkintöhallituksen luvalla. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi kuitenkin myöntää keskeytyksen 20. raskausviikkoon saakka, mikäli abortin hakeminen on viivästynyt. Vammaisten etujärjestön vastustuksesta huolimatta v. -86 lakiin lisättiin maininta, että raskaudenkeskeytys voidaan myöntää sikiön vammaisuuden perusteella aina 24. raskausviikkoon saakka.

Laillisen raskauden keskeytyksen suorittamisen myöhäisin viikkoraja vaihtelee huomattavasti eri maissa riippuen niiden lainsäädännöstä. Raja on sopimusluontoinen ja kohdussa elävän lapsen kannalta täysin mielivaltaisen. Rajan asettamiseen ovat vaikuttaneet lähinnä käytössä olevien aborttitekniikoiden terveyshaitat äidille sekä eräissä tapauksissa sikiön ns. elinkelpoisuus- eli viabiliteettiraja. Alimpana sikiön elinkelpoisuusrajana pidetään tällä hetkellä 24. raskausviikkoa. Tämä tarkoittaa sitä, että nykyisillä hoitokeinoilla ei pystytä pitämään tätä nuorempia keskosa elossa kohdun ulkopuolella. Elinkelpoisuusraja on jatkuvasti alentunut lääketieteen tekniikan edistyessä.

KENELLÄ ON VASTUU?

Abortti ei tule koskaan olemaan eettisesti neutraali lääketieteellinen

toimenpide. Se nostaa pintaan erilaisten ihmiskäsitysten ja arvojen ristiriidat. Suomalaisen ja koko läntisen maailman ihmiskäsitys on pohjautunut vakaaseen konsensukseen jokaisen ihmisen yhtäläisestä arvosta ja oikeudesta elämään. Henkirikos on vakavin rikos ihmisyyttä vastaan, eikä sen paheksuttavuus riipu uhrin iästä, koosta tai kyvyistä. Kuitenkin niin Suomessa kuin useimmissa vastaavissa länsimaissa on viime vuosikymmeninä järjestetty kohdussa elävän lapsen surmaamiselle laillinen väylä terveydenhuollon puitteissa.

Sallivan aborttilain voimaantultua Suomessa on abortoitu 38 vuoden aikana noin puoli miljoonaa lasta, tällä hetkellä lähes 11 000 vuodessa. Mikä vaikutus tällä on ihmiskuvaamme? Kun maahamme ajettiin sallivaa aborttilakia, abortin puolesta argumentoitiin sikiön olevan vain umpilisäkkeeseen verrattava kuduskappale naisen ruumiissa. Naiselle tuli saada oikeus päättää oman kehonsa käytöstä. Onko abortin puolustajien vai elämän puolustajien ihmiskuva lähempänä tieteen kuvaamaa todellisuutta?

Biologisesti ihmisyksilön elämä alkaa hedelmöitymisestä. Hedelmöityksen jälkeen yksilön kehityksessä ei ole mitään ratkaisevaa käännekohtaa, jossa alkion tai sikiön voitaisiin katsoa saavuttaneen ihmisyyden. Jokainen hedelmöitynyt munasolu, tsygootti, on geneettiseltä eli perinnöllisyystieteelliseltä kannalta katsoen ainutkertainen ihmisyksilö. Siitä kehitys tapahtuu jatkuvana prosessina syntymään ja aina aikuisuuteen asti. Sikiö ei siis ole osa äitinsä ruumista, vaan hänen kohdussaan elävä ihmisyksilö. Kohdussa elävä lapsi on tosin täysin riippuvainen äidistään ravinnon- ja hapensaannin sekä lämmön ja fyysisen suojan suhteen. Kuitenkaan riippuvaisuus äidistä tai muista ihmisistä ei suinkaan lopu ns. sikiön elinkelpoisuusrajaan tai synnytykseen, vaan jatkuu vähentyen asteittain kehityksen myötä.

Lapsen elintoiminnot ovat kehittyneitä hämmästyttävän varhaisessa vaiheessa. Ensimmäiset merkit kehittyvästä keskushermostosta nähdään alkion kolmannen elinviikon alussa ja viikon kuluttua sydän aloittaa toimintansa, siis kauan ennen aborttirajoja. Muutaman päivän kuluttua ihmiskiön raajat ovat todettavissa.

Seitsemän viikon iässä, jolloin alkio on vasta kahden senttimetrin pituinen ja painaa hiukan yli gramman, on sen keskushermoston todettu lähettävän impulsseja elimistöön. Raajojen ja selän lihakset suorittavat ärsytettäessä supistuksia, ja on hyvin todennäköistä, että tuossa vaiheessa alkio aistii herkästi kosketuksen ja kivun.

Kahdeksannella viikolla on voitu rekisteröidä sikiön EEG- eli aivosähkökäyrä. Sen varpaat ja sormet erottuvat selvästi, vaikka se on vasta n. 4 cm pituinen. Alle kahdeksan viikon ikäistä kohdussa elävää lasta nimitetään usein alkioiksi ja sitä myöhemmin vasta sikiöksi. Sikiön kolmannen elinkuukauden aikana, kahdeksannesta viikosta eteenpäin elimistön rakenne on jo lähes täydellinen sormen kynsien alustoja myöten. Kahdenteentoista viikkoon mennessä sikiö pystyy puristamaan kätensä nyrkkiin, siristelemään silmäkulmiaan, kääntämään päätään ja avaamaan sekä sulkemaan suutansa. Sikiön on todettu suorittavan tuossa vaiheessa myös hengitysliikkeitä.

Vasta n. 16.-20. raskausviikolla äiti alkaa tuntea uuden elämän merkkejä itsessään eli sikiön liikkeitä.

Abortti-ikäinen lapsi ei ole tunnoton kuduskappale, vaan yksilö, joka kykenee tuntemaan kipua. Eläinsuojelulaki antaa paremman suojan lopetettavalle eläimelle kuin aborttilaki syntymättömälle lapselle. Eläimelle ei saa teurastettaessa tuottaa kipua, mutta abortin

kivuliaisuudesta ei uskalleta edes keskustella.

Minulla oli sairaalassa lääkärikollega, joka keskusteluisamme edusti sallivaa aborttikantaa. Kerran keskellä työpäivää tapasin hänet kalpeana nojailemasta seinään ja tiedustelin, onko hän sairas. Hän kertoi olleensa juuri suorittamassa raskaudenkeskeytystä, kun imulaitteesta oli tipahtanut lattialle pieni jalka reidestä irronneena. Hän oli alkanut voida pahoin ja valitti: "Tämä on pyövelin hommaa."

Vaikka raskaudenkeskeytyksiä on tehty kautta historian, lääkärin etiikka on perinteisesti kuitenkin suhtautunut niihin torjuvasti. V. 460 eKr. syntyneen lääkäri Hippokrateen valaa pidetään lääketieteen etiikan ohjeistojen perusmallina. Siinä vakuutetaan: "En tule antamaan naiselle sikiötä tuhoavia aineita."

Maailman lääkäriliitto linjasi lääketieteen etiikkaa natsilääkäreiden epäeettisen toiminnan paljastuttua vuonna 1948 Geneven julistuksessaan: "Pidän ihmiselämää hedelmöitymisestä lähtien, mitä suurimmassa arvossa, enkä uhkauksestakaan käytä lääkärintaitoani ihmisyyden lakeja vastaan."

Abortin puolustukseksi on esitetty, että vaikka sikiö onkin biologinen ihmisyksilö, kyseessä ei kuitenkaan ole ihmispersoonaa. Ihmispersoonan kriteereiksi on asetettu tietoisuus itsestä, oman tulevaisuuden ja menneisyyden tajuaminen ja kommunikointikyky. Nämä ominaisuudet kyllä kuvaavat ihmislajille luonteenomaisia piirteitä,

mutta ihmisyyden ehdoiksi ne ovat mielivaltaisia. Näitä kriteereitä eivät täytä vastasyntyneet tai muutaman kuukauden ikäiset lapset, eivät myöskään syvästi kehitysvammaiset tai dementoituneet aikuiset.

On mielenkiintoista, että idea biologisesta ihmisestä, joka ei kuitenkaan ole ihmispersoonaa, on historiassa toistunut usean kerran. N.300 vuotta ennen Kristusta elänyt kreikkalainen filosofi Aristoteles esitti, että sielu tulee sikiöön vasta tietyissä kehitysvaiheissa, tyttösikiöllä 80 ja poikasikiöllä 40 päivän iässä.

Sen lisäksi, että aborttien hyväksyntä on seurausta yhteiskunnallisten arvojen murroksesta, aborttikäytäntö myös edelleen muovaa yleistä ihmiskuvaa. Kun on otettu ensimmäinen askel ihmisarvon suhteellistamisessa, on johdonmukaista edetä tällä tiellä. Kun useiden viikkojen ikäisiä sikiöitä abortoidaan, miksei lääketieteellisiin tutkimuksiin voitaisi hyödyntää muutaman päivän ikäisiä koeputkialkioita? Kun eduskunnan enemmistö muutti lakia vuosituhannen vaihteessa niin, että koeputkessa synnytettyjen ihmisalkioiden hyötykäyttö ja tuhoaminen sallitaan aina 14 päivän ikään saakka, merkittävin eettinen argumentti oli juuri voimassa oleva aborttilakimme.

Aloittaessani lääketieteen opinnot syksyllä 1978 luentosaleissa kierrätettiin nimilistoja, joissa vaadittiin lääkäreille oikeutta omantunnon syistä kieltäytyä osallistumasta raskauden keskeyttämiseen. Tuo aloite ei ole toteutunut vieläkään, mutta ajattelen, että jos kirjoittaisin aborttia puoltavia lausuntoja tai osallistuisin niiden suorittamiseen, olisin omalta osaltani vastuussa näiden lasten elämästä - viimeistään kerran tilinteon hetkellä Jumalan edessä.

Hedelmöityshoitoihin liittyy myös ihmiselämän alun eettisiä ongelmia. Koeputkihedelmöityksessä syntyy usein ylimääräisiä alkioita, joita ei siirretä kohtuun ja joiden kohtaloksi jää

joko pakastaminen tuntemattomaan tulevaisuuteen, hyötykäyttö tutkimusmateriaalina tai tuhoutuminen laboratorion viemäriin. Kahdeksansoluisesta varhaisalkiosta voidaan ottaa yksi tai kaksi solua alkiodiagnostiikkaa varten. Irrotetuista soluista tehdään tutkimuksia mahdollisen kromosomitai geenivirheen toteamiseksi. Näin pyritään estämään sairautta kantavan ihmisalkion siirtäminen kohtuun.

Alkiodiagnostiikan eettinen lähtökohta on yksilön ominaisuuksiin perustuva valikointi, jossa esimerkiksi kehitysvammaiselle ei anneta oikeutta elämään ja samalla osoitetaan, että vain terveet lapset ovat tervetulleita tähän yhteiskuntaan. On kysymys jo syntyneen ihmiselämän valikoinnista. Kun alkioita valikoidaan, ei todellakaan enää valikoida pelkkiä ominaisuuksia vaan yksilöitä.

Läketieteellisen tutkimuksen ja hoidon lähtökohtana tulisi olla ihmiselämän kunnioittaminen kaikissa tilanteissa ja myös keinoalkuisen hedelmöityksen seurauksena syntyneitä alkioita tulisi kohdella ihmisarvoisella kunnioituksella. Jos alkioiden ihmisarvoa kunnioitettaisiin kattavasti, hedelmöityshoidoissa tuotettaisiin vain sellainen määrä alkioita, mikä siirretään kohtuun.

Toki tieteellisen tutkimuksen vapaus on tärkeä periaate, mutta se ei saa olla ristiriidassa ihmisyyden kunnioituksen kanssa. Perustuslain asiantuntija professori Martin Scheinin kirjoitti kolumnissaan: "Lasten hankkimiseen luonnonmenetelmällä liittyy aina riski lapsen vammautumisesta tai perinnöllisestä sairaudesta. Hedelmöityshoitoa koskevan lainsäädännön tulisi asettaa hoitoon turvautuvat mahdollisimman pitkälle samaan asemaan kuin luonnonmenetelmällä lapsia hankkivat. On satoja tuhansia perinnöllisten sairauksien kantajia. Heidän oikeutensa elää ja heidän ihmisarvonsa on täsmälleen sama kuin jokaisen terveen. Lasta harkitsevien on opittava

Esitelmä

hyväksymään asiaan liittyvä pieni, mutta reaalin riski. Vain tuon riskin hyväksymisestä voi kasvaa sairaiden ja vammaisten ihmisten yhtäläisen ihmisarvon tunnustaminen. Säättämällä lain terveen lapsen syntymisen varmistavasta hedelmöityshoidosta, lainsäätäjä antaisi viestin siitä, ettei sairaan lapsen tuottaminen ole Suomessa hyväksyttyä.”

ONKO VAMMAISELLA OIKEUTTA ELÄMÄÄN?

Sifra ja Pua, kaksi rohkeaa israelilaista naista harjoittivat kättilön tointa Mooseksen syntymän aikoihin Egyptissä. Egyptin kuningas yritti valjastaa heidät toteuttamaan suunnitelmaansa surmauttaa kaikki israelilaiset poikalapset. Kättilöt kuitenkin pelkäsivät Jumalaa ja jättivät pojatkin eloon. Miten Sifra ja Pua toimisivat tämän päivän terveydenhoidon ammattilaisina? Mitä merkitsee Jumalan pelkääminen lääkärille, jonka tehtävänä on kertoa mahdollisuudesta välttää Down-vauvan syntymä sikiödiagnostiikan ja aborttien avulla?

Äitiysneuvolan seurantaan on maassamme liitetty viime vuosina kattava seulontajärjestelmä, jolla pyritään löytämään kehitysvammaisia, etenkin Downin syndroomaa sairastavia sikiöitä. Seulontamenetelminä käytetään ultraäänessä todettua niskapöimulöydöstä, seerumiseulaa sekä lapsivesipunktioita. Ongelmana löytyneiden kehityshäiriöiden kohdalla on, että tarjolla ei ole parantavaa hoitoa vaan ainoastaan mahdollinen raskaudenkeskeytys.

Ultraääniseulonta on lapselle ja äidille vaaraton ja kivuton tutkimus. Sillä on myös hyödyllään vaikeasti mitattavaa emotionaalista arvoa. On hellyttävää nähdä lapsensa monitorissa peuhaamassa ja saada ensikuva albumiin. Suomalaisessa selvityksessä ultraääniseulonnalla ei ole todettu olevan tilastollisesti merkittävää

vaikutusta syntyn lapsen terveydentilaan, eikä syntymäpainoon, sairaalahoidon tarpeeseen tai vastasyntyneen Apgar-pisteisiin, ei myöskään käynnistysten määrään tai kaksosten ennusteeseen.

Ultraääniseulonnan ainoa selkeä tulos perustuu syntymäkauden lapsikuolleisuuden laskuun, mikä saavutetaan lähinnä abortoimalla tutkimuksessa

havaitut epämuodostumat. Lasten terveyttä ei tutkimuksella siis pystytä lisäämään, sen sijaan lapsikuolleisuutta siirretään jonkin verran sikiöiden aborttikuolleisuuteen.

Käytännössä seulonta on jo niin systemaattista, että se vähentää merkittävästi syntyneiden Down-lasten määrää. Seulontajärjestelmän seurauksena lähes puolet syntyvistä Down-lapsista abortoidaan. Vammaisuuden ennalta ehkäisyn sijaan on ajautettu vammaisten eliminointiin.

Vaikka sikiödiagnostiikan yhteydessä korostetaan perheen omaa valintaa, tosiasiaa jo pelkästään kattavan seulontaohjelman järjestäminen merkitsee vahvaa yhteiskunnallista viestiä suhteessa vammaisten ihmisarvoon. Onko Downin syndrooma sellainen onnettomuus, että yhteiskunnan taholta täytyy tarjota mahdollisuutta tällaisen elämän lopettamiseen?

Tutkimukset osoittavat, että kehitysvammaisen lapsen syntyminen perheeseen ei ole katastrofi, vaan

Ihmistaimen matka päättyi 11 viikkoa elämänsä alkamisesta hedelmöityksessä (13 raskausviikkoa) Raskausviikoilla 12 tai myöhemmin tehtiin Suomessa vuonna 2006 735 aborttia (Pro Life Suomi)

perheet sopeutuvat paljon luultua paremmin elämään vammaisen lapsen kanssa. Down-lapset eivät kärsi poikkeavuudestaan, jos ympäristö ottaa heidät vastaan kuten muutkin lapset. Downin oireyhtymä aiheuttaa henkisen kehityksen taantuman, mutta tyypillisesti Down-lapset ovat iloisia ja elämästään nauttivia ihmisiä eivätkä yleensä vaadi kalliita erityishoitoja.

Sikiöseulontoja koskevassa keskustelussa nousee usein esiin väite, jonka mukaan jokaisella on oikeus syntyä terveenä. Perusteluna keskeytyksiin johtaville seulonnoille se on kuitenkin yhtä tyhjä kuin ajatus, jonka mukaan jokaisella olisi oikeus elää terveenä. Terveys on tärkeä arvo, jota koko terveydenhuolto on valjastettu tavoittelemaan. Mutta sairaus tai vammaisuus ei vähennä kenenkään ihmisarvoa tai oikeutta elämään. Jokaisen odottavan äidin toive terveestä lapsesta ei saisi merkitä sitä, että vammaisella sikiöllä ei olisi oikeutta syntyä lainkaan.

Sikiöseulonnat myös maksavat. Jos Down-seulontaan käytetty raha kohdistettaisiin alkoholistiäitien

hoitamiseen, voitaisiin ehkäistä vielä yleisempää kehitysvammaisuutta. Vuosittain maassamme jopa noin tuhat lasta vammautuu pysyvästi kohdussa äidin alkoholin käytön vuoksi. Jokainen raskaana olevan äidin päihteen päivä parantaa FAS-lapsen ennustetta ja tulevaisuutta. Päihdehoidon ja äitiyshuollon resurssit ja säädökset eivät tällä hetkellä ole riittävät ehkäisemään lasten vammautumista.

Sikiön vammaisuuden perusteella tehtävien aborttien korkeampi ikäraja on ongelma näiden lasten perusoikeuksien kannalta. Raskauden keskeytys voidaan tehdä laillisesti raskauden puoliväliin saakka. Yli 20 raskausviikon ikäinen terveeksi todettu syntymätön lapsi nauttii täysiä ihmisoikeuksia, kun vuonna 1986 aborttilakiin tehdyn lisäyksen nojalla kehityshäiriöisiä sikiöitä voidaan abortoida aina 24. raskausviikkoon asti.

Lain muutosta koskeneen hallituksen silloisen esityksen (HE 26/1985 vp) perusteluissa vedottiin erittäin vaikeiden sikiöepämuodostumien aiheuttamaan henkiseen järkytykseen synnyttävälle naiselle käyttäen ainoana esimerkkinä harvinaista lapsen elinkyvyttömyyden aiheuttavaa aivojen täydellistä puuttumista. Lainmuutoksen yhteydessä myös valiokunta korosti mietinnössään, että raskauden keskeyttämiseen oikeuttavana vaikeana sairautena tai ruumiinvammana voidaan pitää lähinnä keskushermoston vaikeaa vajavuutta tai yleistä elinkyvyttömyyttä.

Kuitenkin eugeenisin perustein tehdyissä raskauden keskeytyksissä valtaosa on huomattavasti lievemmin sairaita sikiöitä, kuten Downin syndroomaa sairastavia lapsia. Downin syndroomaa potevat lapset ovat yhtä lailla tasapainoisia ja onnellisia ihmisiä kuin muutkin, eivätkä itse kärsi kromosomiston poikkeavuudestaan. He eivät myöskään yleensä vaadi kallista laitoshoidoa, vaan pärjäävät

kotihoidossa muiden lasten tavoin. Lain tarkoitus niin sen perustelujen kuin valiokunnan mietinnön osalta onkin ristiriidassa nykykäytännön kanssa, jossa Downin syndrooma muodostaa suurimman yhtenäisen diagnosoiryhmän eugeenisten aborttien joukossa. Eugeenisin perustein abortteja tehdään n. 200–250 vuosittain, ja vain noin kymmenellä näistä sikiöistä on lain perusteluissa mainittu elinkyvyttömyyden aiheuttava aivojen täydellinen puuttuminen.

Samoin valiokunta korosti, että raskauden keskeyttämisen ehdottomana takarajana on pidettävä ajankohtaa, josta lapsella on parhaissa mahdollisissa olosuhteissa kyky säilyä hengissä äidin ruumiin ulkopuolella.

WHO:n suosituksen mukaisesti nykyisin 22. raskausviikolla syntynyt tai 500 grammaa painavampi rekisteröidään lapseksi, syntyypä hän elävänä tai kuolleen. Kun pientä keskoslasta tehohoidetaan, viereisestä huoneesta saatetaan viedä hävitettäväksi samanikäistä abortoitua Down-lastaa, jonka sydän vielä lyö.

Lainmuutoksesta käydyn keskustelun yhteydessä kehitysvammaiset antoivat oman julkilausumansa, joka alkoi: ”Meillä on oikeus elämään. Jos olisimme saaneet päättää, kyllä itse olisimme halunneet syntyä.” Toki lääketieteen tehtävä on ehkäistä ja parantaa niin sairauksia kuin vammaisuutta, mutta se ei saa koskaan tapahtua ihmisarvoa ja elämää loukaten. Yhteiskunnan tulee viestittää, että kehitysvammaisella on alusta lähtien yhtä ehdoton oikeus elämään kuin kaikilla muillakin.

Jos Down-sikiö abortoidaan, miksei vanhemmille suoda valinnan oikeutta jos s y n t y n e e n monivammaisen Down-

vauvan kohdalla? Näin tapahtuu monessa maassa. Lääketiedetapahtumassa vuonna 1989 käsiteltiin tapausta, jossa HYKS:ssa jätettiin vanhempien toiveesta Downin syndroomaa ja ruokatorven kehityshäiriötä sairastava vastasyntynyt kuolemaan ilman leikkausta ja nesteytystä. Lapsen hidas ja tuskainen kuolema oli osaston henkilökunnalle niin traumaattinen kokemus, että siellä päädyttiin siihen periaatteeseen, että vammaiset lapset hoidetaan ja leikataan jatkossa samojen periaatteiden mukaan kuin terveetkin.

Haastan kristityt lääkärit ja hoitajat muinaisten kollegoidensa Sifran ja Puan tavoin etsimään oikeat, tälle ajalle kommunikoivat kansalaistottelemattomuuden muodot. Mikään virkavelvollisuus ei oikeuta Jumalan luoman, ainutkertaisen ihmisarvon loukkaukseen.

ÄIDIN VAI LAPSEN HENKI

Voidaanko sitten hyväksyä aborttia missään tilanteessa?

Jos hyväksymme lähtökohdaksi sen, että äiti ja syntymätön lapsi ovat samanarvoisia ihmisiä, heillä on silloin

myös yhtäläinen oikeus elämään. Tällöin ainoa syy, joka oikeuttaa aborttiin, löytyy tilanteesta, jossa heidän samanarvoiset oikeutensa ovat ristiriidassa. Tämän mukaan raskauden keskeyttäminen on moraalisesti perusteltu vain silloin, kun raskauden jatkaminen lapsen syntymään asti aiheuttaisi todellisen uhan äidin hengelle.

Yleensä näissäkin tilanteissa, joissa äidin henki on vaarassa, sikiölläkään ei tilanteen jatkuessa ole mahdollisuuksia elää. Tavallisin esimerkki tällaisesta tapauksesta on kohdun ulkopuolinen raskaus, missä alkio kiinnittyy kohdun ulkopuolelle, tavallisimmin munanjohtimeen. Tällaisen raskauden eteneminen aiheuttaa vakavan verenvuodon vaaran äidille, mikäli munanjohtin repeää kasvavan alkion vuoksi. Sikiön poistaminen on oikeutettua ja välttämätöntä tässä tilanteessa, koska muutoin sekä äiti että sikiö kuolisivat. Kohdun ulkopuolisen raskauden hoidossa ei siis valita äidin ja sikiön hengen välillä, vaan molempien kuoleman ja sikiön kuoleman välillä. On mainittava, että näitä toimenpiteitä ei määritellä tilastoissa raskauden keskeytyksiksi.

Tilanne, jossa jouduttaisiin valitsemaan äidin ja lapsen hengen välillä, on onneksi äärimmäinen harvinaisuus. Eräässä tutkimuksessa, jonka aineistona oli 70 000 synnytystä, löytyi vain yksi tapaus, jossa äidin sairaus oli raskauden aikana johtanut kuolemaan ja joka olisi ollut mahdollisesti alkuraskauden keskeyttämisellä estettävissä. Tällaisina sairauksina tulevat kysymykseen esim. äidin vaikea munuais- tai sydänsairaus, jolloin raskauden eteneminen loppuviikoille on mahdollista, mutta aiheuttaa äidin terveydelle suuren vaaran. Usein näissäkin tapauksissa raskaus voidaan viedä siihen saakka, että lapsella on mahdollisuudet jäädä eloon.

Kuitenkin joskus, tosin harvoin, saatetaan joutua tekemään ratkaisuja tilanteessa, jossa on varsin

todennäköistä, että vain joko äidillä tai lapsella on mahdollisuus säilyttää henkensä. Tällöin muut, elämisen oikeuden rinnalla vähemmän merkittävät seikat ratkaisevat valinnassa, luonnollisesti aina äidin hyväksi. (On huomattava, että lapsen surmaaminen ei tässä tapauksessa ole toivottu tavoite, vaan päämääränä on molempien hengen säilyttäminen.)

Vaikka Raamattu ei mainitse raskaudenkeskeytyksiä, Jumalan sanan pohjalta löytyy varsin vahvat perusteet vastustaa niitä. Meidän ei tarvitse myöskään nojautua pelkästään yksittäisiin syntymättömien lasten kuvauksiin. Kristinuskon keskeisimmät opetukset luomisesta ja Kristuksen ihmiseksi tulosta puhuvat voimakkaasti kohdussa elävän lapsen ihmisarvon puolesta.

Kysymys elämän alkamisesta on kristillisen ihmiskuvan näkökulmasta vakava, koska ihmisen elämän pyhyys perustuu siihen, että jokainen ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Jumalan pojan ihmisyyys ei alkanut siitä, kun hän syntyi Betlehemin seimeen, vaan siitä, kun hän yhdeksän kuukautta aiemmin sikisi Marian kohtuun. Jos Jumala katsoi pienen ihmisalkion riittävän ihmiseksi tullakseen siihen muotoon, miten me voisimme kyseenalistaa syntymättömän lapsen oikeuden elämään?

Ainoa merkittävä ero syntymättömän ja vastasyntyneen lapsen välillä on se, että syntymätön lapsi elää kohdussa. Hän on piilossa ihmisten silmiltä ja kehityksen ensiaskeleet tapahtuvat ikään kuin salassa.

Daavid kuvaa Psalmissa 139:15,16: "Minun luuni eivät olleet sinulta salatut, kun minut salassa valmistettiin, kun minut taiten tehtiin maan syvyyksissä. Sinun silmäsi näkivät minut jo idussani." Daavid ylistää kaikkitietävää Jumalaa siitä, että kun hän kehittyi kenties vielä äidiltäänkin salassa kohdussa, niin Jumalalta hänen ruumiinsa ei ollut salattu. Vaikka pieni ihmisen alku olikin kätkeyty kohtuun, hän oli kuitenkin todellinen.

Postmoderni aika on kadottanut käsityksen elämän pyhydestä. Postmodernismissa ei ole olemassa universaalia etiikkaa, moraalista auktoriteettia tai yleispäteviä arvoja. Merkittävästi individualismin, yksilökeskeisyyden korostaminen kääntyy ihmisarvon ehdottomuutta vastaan.

"Jos Jumala on kuollut, silloin kaikki on sallittua." Tällä lauseella kirjailija Dostojevski ilmaisi Jumalasuhteen ja moraalin välisen yhteyden. Todellinen etiikka, oikean ja väärän erottaminen nousee siitä, että ihminen on teoistaan vastuullinen itsensä yläpuolella olevan auktoriteetin, Luojansa edessä. Jos Jumalaa ei ole olemassa, ihminen itse jää oman moraalin mitaksi ja määrittäjäksi. Etiikasta tulee suhteellista ja tilannesidonnaista. Kuka voi silloin lopulta sanoa, onko toisen ihmisen elämän lopettaminen väärin, ajatellaanpa sitten terrorisukuja, etnisiä puhdistuksia tai raskaudenkeskeytyksiä?

Johdonmukaisimmillaan tässä ajattelussa ihmisellä ei ole sinänsä mitään moraalista erityisasemaa tai hänen elämällään mitään erityistä arvoa oman lajinsa perusteella eläinkunnan keskellä. Ihmisen arvo määräytyy lähinnä sen perusteella, miten laadukasta ja kehittyntä hänen elämänsä on ja miten paljon hänellä on arvoa muille ihmisille.

Elämän pyhyys avaa syvimiltään näkymän koko kristinuskon ydinsanomaa. Sanoma rististä on mieleton, jos ihmisen elämä ei ole pyhä ja ihmisarvo ehdoton. Jumala ei antanut omaa poikaansa, kalleinta kuolemaan sattumanvaraisen kehityksen seurauksena syntyneiden olioiden vuoksi, vaan ainutkertaisen arvokkaiden, Jumalan kuvaksi luotujen ihmisten vuoksi.

JURIDIIKAN VUOSI 2008

Juhani Koivisto

Pastori, Paavalin Synodin tuki ry: n hallituksen pj.

Ryttylä

Vuosi 2008 jää aikakirjoihin juridiikan vuotena. Jokin aika sitten laadittu piispojen selonteko on eräissä seurakunnissa pakottanut kristikunnan perinteisellä virkakannalla olevat viroistaan. Heille on langetettu myös määräaikaista virasta pidättämisä..

Näin on käynyt esimerkiksi nykyisessä Sastamalan seurakunnassa, jonka tilanne oli vuoden aikana laajasti julkisuudessa. Myrskyn keskipisteessä ollut seurakunnan kappalainen Jari Rankinen kirjoitti kokemuksistaan dokumentin "Evankeliumin tähden". Vuoden alkupuolella oli takana harvinainen käräjäoikeuden tuomio, jossa annettiin sakkotuomioita Hyvinkään seurakunnassa sattuneesta tapauksesta. Tämän asian käsittely jatkui muissa oikeusasteissa. Perinteiset Paastonajan kirkkopäivät pidettiin kauniissa Kristinankaupungissa Kantakaupungin kirkossa 15.-16.3. Ulkomaisena vieraana oli Latvian ev.lut. kirkon arkkipiispa Janis Vanags. Päivien teemana oli Usko, tunnustus ja tulevaisuus -kuuluuko kirkossamme Jumalan vai kansan ääni?

Päivien ensimmäisen pääesitelmän piti kirkkoherra Arto Seppänen, joka oli vuoden alussa julkaissut Lapin yliopistossa kirkko-oikeutta käsittelevän väitöskirjatutkimuksen virkakysymyksestä.

Arkkipiispa Janis Vanags käsitteli esityksessään avioliittoa Jumalan

sanan pohjalta ja otti kantaa kristillisen avioliiton puolesta. Arkkipiispa Vanags käsitteli myös homoseksualismi-ilmiön taustoja. Baltian luterilaiset kirkot ovat tässä asiassa ottaneet kantaa kristillisen avioliiton näkemyksen puolesta ja torjuneet erityisesti Ruotsin kirkossa esiintyneitä linjauksia. Janis Vanagsin esityksen pääkohdat julkaistiin internetissä YouTubessa.

Kirkkopäivien toisetkin vieraat olivat Baltiasta. Kirkkoherrat Illimar Toomet ja Tauno Toompuu toivat kirkkopäiville Viron kirkon näkökulman. Näiden yhteyksien lisäksi hallituksen jäsenillä oli yksityisesti yhteyksiä muidenkin luterilaisten kirkkojen johtajiin.

Vuoden aikana keskustelu samaa sukupuolta olevien parisuhteesta, homoseksualismista ja seksuaalisuudesta yleensä. Arkkipiispa Jukka Paarma otti aiheeseen kantaa Aamulehdessä 23.8. Kannanottoa lainattiin laajemminkin lehdistössä. Tähän kannanottoon Paavalin synodi antoi lyhyen julkilausuman, jossa torjuttiin ajatus siitä, että oma aikamme olisi ratkaisevalla tavalla Raamatun syntyäikää viisaampi. Paavalin Synodin julkilausuma julkaistiin Kotimaassa, Sanansaattajassa, Uudessa tiessä, Länsi-Suomen Herännäislehdessä sekä Pohjolan Sanomissa.

Kristillinen usko taisteli juuri tämän kysymyksen kanssa jo antiikin aikana esiintyneitä virtauksia vastaan.

Perinteinen kristillinen näkemys onkin aikamme median valtauoman kanssa jyrkästi vastakkain. Kun median valtauoma kutsuu kirkkoa "tulemaan nykypäivään", kristinuskon klassisella kannalla olevat väittävät uusien ilmiöiden olevan paluuta esimerkiksi juuri antiikkiin tai muuten pakanuuteen.

Myöhemmin syksyllä sama teema kertautui median omassa piirissä, kun Lapin kansan päätoimittajaa valittiin. Suomalaiselle keskustelulle oli tunnusomaista median voimakas kannanmuodostus, jossa jopa joissakin Yleisradion uutisohjelmissä gnostilaisuutta muistuttavalla tavalla asetettiin eteläinen ja pohjoinen Suomi vastakkain "valon ja pimeyden taisteluna".

Paavalin synodin piirissä kysymyksen virasta on nähty olevan raamattukysymys ja osa laajempaa aikamme murrosta. On ilmeistä, että vaatimus muutokseen myös avioliitossa ja ihmisyyteen kuuluvan miehenä ja naisena olemisen hämärtäminen, on sidoksissa kristillisen ihmiskäsityksen ja Jumalan kuvan muuttaviin aatevirtauksiin. Nämä ovat myrskypilven tavoin saapuneet kansalliseen ja kirkolliseen keskusteluun. Postmodernina aikana ilmiö vaikuttaa eri suunnilta tulevina pyörteinä, joista ei aina ole helppo saada otetta. Näissä pyörteissä joudumme pitämään kaksin käsin kiinni Jumalan sanasta.

TUNNUSTUS, OMANTUNNONVAPAAUS JA LAKI

Varatuomari Jyrki Anttisen Paavalin synodin kirkkopäivillä Kristiinankaupungissa 15.3.2008 pitämän luennon pohjalta toimittanut teol. yo. Wille Huuskonen.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko elää murrosaikoja. Kun kirkko vuonna 1986 päätti avata pappisviran naisille, hyväksyi se samalla pöytäkirjan, jonka tarkoituksena oli taata kirkon muuttunutta virkateologiaa vastustaville oikeus toimia kirkon virassa ja useissa seurakunnissa päädyttiin toteuttamaan työvuorojärjestelyitä tämän pöytäkirjan toteuttamiseksi. Vuonna 2006 kuitenkin piispainkokous piispa Mikko Heikan työryhmän valmistelun perusteella antoi lausunnon, jota tulkittiin niin, että työvuorojärjestelyistä on tehtävä loppu. Tiukentunut linja on ajanut vuoden 1986 kirkolliskokousta edeltävän virkateologian kannattajat ahtaalle kirkossa, ja ristiriitoja on selvitelty oikeusistuimia myöten. Tämän artikkelin tarkoitus on luoda katsaus siihen, missä kirkossa tällä hetkellä mennään: mitä oikeusprosesseja on meneillään ja mitkä tekevät kirkon tiukentuneen linjan juridisesti ongelmalliseksi.

Tunnustukseen liittyvät oikeudenkäynnit

Yleiset tuomioistuimet

Pastori Ari Norro ja SLEY:n paikallisosaston puheenjohtaja Pirkko Ojala tuomittiin 30.11.2007 Hyvinkään kärjäoikeudessa syrjinnästä 20 ja 15 päiväsakkoon. Molemmat ovat valittaneet tuomiosta Kouvolan hovioikeuteen. Myös syyttäjä on tehnyt asiassa vastavalituksen ja vaatii Norrolle ja Ojalalle ankarampia rangaistuksia. Hovioikeudelta on pyydetty asian suullista käsittelyä, joka todennäköisesti myönnetään. Näin

hovioikeudessa voitaneen vielä kuulla asiantuntijoita ja huomioida uusimpia oikeustieteellisiä tutkimuksia. Hovioikeuden päätös saataneen kuluvan vuoden aikana. Samassa yhteydessä tuomittiin Hyvinkään vs. kirkkoherra työsyrynnästä ja virkavelvollisuuden laiminlyönnistä 20 päiväsakkoon. Hänen osaltaan päätös jäi lainvoimaiseksi, mutta kärjäoikeuden ratkaisun ennakkopäätösarvo jää vähäiseksi.

On todennäköistä, että hovioikeuden päätöksen jälkeen asiassa tullaan hakemaan vielä valituslupaa ja valitetaan korkeimpaan oikeuteen. Mikäli korkein oikeus ottaa valituksen tutkittavakseen, kuten todennäköistä on, lopullisen päätöksen saamiseen menee aikaa ainakin vuosi. Arvio on, että syrjintäkysymykseen saadaan ennakkoratkaisu vasta vuonna 2009 tai 2010. Kun viimeinenkin valitustie on Suomessa käyty loppuun, on sen jälkeen vielä mahdollista saattaa asia Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tutkittavaksi.

Hallintotuomioistuimet

Hallinto-oikeuksissa on vireillä tällä hetkellä kaksi omantunnonvapautteen liittyvää kirkollista kurinpitoasiaa. Kyseessä ovat Jari Rankisen ja Vesa Pöytäkirjan tapaukset, joita käsitellään Turun ja Oulun hallinto-oikeuksissa. Pääkysymyksenä niissä on pastorin kieltäytyminen alttariyhteistyöstä naispappin kanssa. Kummassakin valituksessa on pyydetty asian suullisen käsittelyn järjestämistä hallinto-oikeudessa, sillä tuomiokapitulit eivät käsittelyssään suostuneet vastaanottamaan

henkilötodistelua, vaan käsittelevät itsenäisesti. Oulussa on lisäksi vaadittu asian palauttamista tuomiokapituliin uudelleen käsiteltäväksi.

Ratkaisut hallinto-oikeuksista saataneen kuluvan vuoden aikana. Todennäköistä kuitenkin on, että molemmat jutut viedään korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka ratkaisee valitukset niiden samankaltaisuuden vuoksi yhtäaikaisesti vuoden 2009 aikana. Myös näissä tapauksissa on mahdollista saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun jälkeen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen, joka sitten harkitsee ottaako asian tutkittavakseen.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on tällä hetkellä vireillä kaksi tunnustukseen liittyvää kirkollista kurinpitoasiaa. Toisessa on kysymys muun muassa papin sananvapauden rajoista, siinä vedetään rajaa siihen, miten pappi voi julkisuudessa ilmaista kantansa naispappeuskysymyksessä. Toisessa kurinpitoasiassa käsitellään tapausta, jossa nuorisohjaaja kieltäytyi osallistumasta jumalanpalvelukseen vedoten omantunnon syihin koskien virkakysymystä. Näissä jutuissa haetaan tunnustuksellisuuteen perustuvan toiminnan rajoja, mutta ei ratkaista vielä papin virkatyöhön liittyvää alttariyhteistyökysymystä.

KHO 2008:8

Vanhaa virkakantaa edustavan papin vaalikelpoisuus kirkkoherran vaalissa on päätöksessä KHO 2008:8 – ainakin toistaiseksi – ratkaistu. Kyseinen päätös näyttää perustuvan oletukseen kirkon nykyisen virallisen

linjan lainmukaisuudesta. Tämä on kuitenkin asetettu kyseenalaiseksi ja siitä tullaan käymään vielä kamppailua muun muassa edellä mainittujen oikeudenkäyntien yhteydessä sekä tutkimussektorilla, joista tarkemmin jäljempänä.

Kirkon perinteistä virkakantaa edustavien asemaa selvitetään lainvalvonnassa

Eduskunnan oikeusasiamiehelle on jätetty syksyllä 2007 kantelu Mikkelin piispankokouksen selonteon (tiedonanto 1/2006) puutteellisesta ja juridisesti virheellisestä valmistelusta. Kantelussa esitetään kritiikkiä muun muassa Heikan työryhmän ja piispankokouksen valmistusvaliokunnan puutteellisesta perusoikeus selvityksestä. Kirkkohallitus on antanut asiassa vastauksen ja kantelun keskimääräinen käsittelyaika 7-8 kuukautta. Oikeusasiamiehen päätös saataneen kesään mennessä tai viimeistään syksyllä.

Eduskunnan oikeusasiamiehelle esitetyn kirkon virallisen linjan kritiikin pääkohdat ovat:

- perustuslain ehdottoman kiellon huomiotta jättäminen (perustuslain 11 §:n 2 momentin viimeinen virke

“Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen.”),

- tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain soveltamiskysymysten selvittämättä jättäminen (tasa-arvolain 2 §:n 1 momentin rajoitussäännös: “tämän lain säännöksiä ei sovelleta evankelis-luterilaisen kirkon... uskonnonharjoitukseen liittyvään toimintaan”); yhdenvertaisuuslain 6 §:n lakiviittaussäännös: “sukupuoleen perustuvasta syrjinnän kiellosta säädetään naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa.”),
- puutteellinen selvitys kirkkolain muutosvaiheista kirkolliskokouksessa ja eduskunnassa vuosina 1986 - 1988 (valmistelusta puuttuu kokonaan lainopillinen selvitys ja oikeudellinen arviointi)
- välillisen syrjinnän niin sanottu hyväksyttävyyssperuste jätetty selvittämättä, (Erlainen kohtelu ei ole syrjintää, jos siihen on

olemassa hyväksyttävä peruste. Tässä perusteena on uskonnollinen vakaumus, joka on kirkon tunnustuksen mukainen.)

- virheellinen tulkinta virkamiehen perusoikeuksien rajoittamisesta.

Juridisia argumentteja, joihin oikeudenkäynneissä on vedottu

Kirkolliskokouksen pönten merkityksestä

Kirkossa on noudatettu lähes 20 vuotta vakiintunutta käytäntöä työvuorojärjestelyissä. Tämä kertoo siitä, miten kirkolliskokouksen vuoden 1986 päätös aikanaan ymmärrettiin. Pappisliiton ajo-ohjeet neuvoteltiin ja julkaistiin ennen kyseisen kirkkolaki muutoksen eduskuntakäsittelyä.

Vastakkain ovat nyt alkuperäinen vuoden 1986 tulkinta ja vuoden 2006 piispankokouksen selonteon myötä muuttunut tulkinta. Onko nykytulkinnalle olemassa juridisesti hyväksyttävät perusteet? Kirkkolain muutoksen yhteydessä vuonna 1986 keskusteltiin laajasti perinteisen virkakannan pappien omantunnonvapaudesta ja alttariyhteistyöpakosta. Näistä kumpaakaan ei kirjattu lakiin. Sen sijaan lakiehdotukseen sisällytettiin ponsi, joka turvaa täyden toimintavapauden kirkossa niille, jotka kannattavat kirkon perinteistä virkakäsitystä, sekä oikeuden tulla valituksi kaikkiin kirkon virkoihin.

Ponnella on ollut merkitystä kirkkolaki muutosehdotuksen eduskuntakäsittelyssä. Se on osaltaan vaikuttanut kirkkolain säätämisyjärjestykseen, niin että laki säädettiin tavanomaisessa järjestyksessä. Jos ponna ei olisi ollut ja papeilta olisi vastedes edellytetty alttariyhteistyöpakkoa, olisi laki tullut käsitellä perustuslain

säättämjärjestyksessä, sillä se olisi ollut jännitteinen perustuslakivaliokunnan omaksuman silloisen hallitusmuodon uskonnonvapausoikeuden kanssa. Ainakin asiasta olisi tullut hankkia tuolloin perustuslakivaliokunnan lausunto, mitä ei siis tehty. Sen sijaan asia käsiteltiin eduskunnan laki- ja talousvaliokunnassa, missä tuotiin esille muun muassa oikeus väistää ja pappisliiton ajo-ohjeet. Tämä viittaa siihen, että valiokunnat katsoivat ponnin takaavan, ettei ongelmia suhteessa uskonnonvapausoikeuteen tule uuden kirkkolain myötä.

Virheellinen käsitys papin uskonnon ja omantunnon vapaudesta

Muun muassa Hyvinkään käräjäoikeuden ratkaisun perusteluissa nojaututtiin Martin Scheininin kannanottoon, jossa hän tulkitsee papin uskonnon ja omantunnon vapauden käyttämistä erään perustuslakivaliokunnan lausunnon pohjalta. Tuossa lausunnossa perustuslakivaliokunta otti kantaa papin sananvapauteen Suomen ortodoksisen kirkon lainsäädäntövalmistelun yhteydessä. Scheinin tulkitsee näin: pappi käyttää uskonnonvapautta silloin, kun hän liittyy kirkkoon ja kun hän eroaa siitä.

Väitöskirjassaan Arto Seppänen kritisoi tätä Scheininin yksioikoista tulkintaa ja osoittaa sen virheelliseksi, jos sitä käytetään tunnustuksellisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Papilla on perustuslaillinen oikeus kieltäytyä osallistumasta uskonnonharjoittamiseen, jos hän voi vedota sellaisiin omantunnonsyihin, jotka ovat kirkon tunnustuksen mukaiset.

Perustuslain etusija

Perustuslakimuutoksen myötä vuonna 2000 astui voimaan perustuslain suora sovellettavuus. Se tarkoittaa, että oikeudessa voidaan vedota suoraan

perusoikeuksiin, mikäli kysymyksessä on tarkkarajainen normi, kuten perustuslain 11 §:n 2 momentin viimeinen virke (“Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen.”) näyttäisi olevan. Jos perusoikeudet joutuvat ristiriitaan keskenään, niitä on punnittava. Jos taas perusoikeus katsotaan säännöksi eikä periaatteeksi, sitä ei punnita, vaan sitä on välttämättä sovellettava. Normihierarkian vuoksi perustuslaintasoinen säännös ohittaa laintasoisen säännöksen, esimerkiksi kirkkolain.

Omantunnon vapauteen vedotaan kirkon tunnustuksen sisällä

Perustuslain turvaama omantunnonvapauden suoja tarkoittaa, ettei ketään, edes pappia, voida pakottaa omantunnon vastaiseen uskonnonharjoittamiseen. Jos pappi ei hyväksy uskonyhteisönsä tunnustusta, häntä ei voida silloinkaan pakottaa, mutta tällöin hänet voidaan erottaa tehtävästään. Näissä puheena olevissa tapauksissa, papin vakaumus nimenomaisesti on kirkon tunnustuksen mukainen, minkä myös piispat ovat kannanotoissaan myöntäneet.

Pyrkimys avoimeen juridiseen argumentointiin

Piispainkokouksen selonteon valmistelun yhteydessä piispainkokouksen valmistusvaliokunnan työryhmä, jossa ei ollut yhtään juristia, kuuli 14.8.2006 hallinto-oikeuden professori Olli Mäenpäättä, sekä silloista tasa-arvovaltuutettua Päivi Romanoffia. Kuuleminen tapahtui vasta sen jälkeen kun Heikan työryhmän mietintö oli valmistunut ja uutisoitu laajasti. Edellä mainitut asiantuntijat ilmeisesti hyväksyivät kirkollisen valmistelun tässä asiassa, mutta heidän argumenttejaan esimerkiksi perusoikeusselvitykseen tai soveltamiskysymyksiin ei ole saatavissa – itse asiassa heidän

kuulemisestaan ei ole tehty mitään kirjallista dokumenttia. On siis epäselvää millä perusteilla Heikan työryhmän mietinnön katsottiin olevan linjassa vallitsevan lainsäädännön kanssa.

Mikäli edellä mainituissa vireillä olevissa oikeudenkäynneissä päästään suulliseen käsittelyyn, on tarkoitus saada nämä asiantuntijat todistamaan antamiensa lausuntojen perusteista. Vasta tämän jälkeen voidaan ottaa kantaa heidän näkemystensä oikeellisuuteen.

Vastaavaan argumentaatio-ongelmaan törmää myös julkisuudessa käydyissä keskusteluissa. Esimerkiksi Helsingin oikeustieteellisen tiedekunnan dekaani Jukka Kekkonen on ottanut voimakkaan negatiivisen kannan vanhaan virkakantaan pitäytyvien pappien oikeuksiin, mutta hänen lehtikirjoituksissa käyttämänsä argumentaatio on ollut pinnallista, eikä hän ole perustanut argumenttejaan mihinkään asiasta tehtyyn tutkimukseen. Samoin hyvin pinnallista on ollut se keskustelu, jossa on kritisoitu Arto Seppäsen väitöstutkimusta perehtymättä itse tutkimukseen.

Piispa Heikka käytti Seppäsen väitöskirjan julkistamisen jälkeen väistämis-oikeudesta puheenvuoron Kotimaa -lehdessä 7.2.2008. Hän esiintyy siinä työryhmän puheenjohtajana ja toteaa vuonna 1986 tehdyn naispappeuspäätöksen perustuneen ajatukseen, ettei pappisviran sukupuoli kuulu uskonnonharjoittamisen piiriin ja että tästä syystä tasa-arvolaki koskee myös pappisviran haltijoita. Tämä näkemys on juridisesti virheellinen – tasa-arvolaki ei tunne tällaista poikkeusta, – eikä se saa tukea niistä lähteistä, jotka koskevat kirkolliskokouksen päätöksen valmistelua. Itse asiassa Heikan Kotimaa-lehdessä esittämää väitettä ei löydy edes piispainkokouksen selonteon valmistelusta.

OTT, kirkko-oikeuden dosentti Pekka Leino on vuosina 2002-2005 tehnyt merkittävää hallinto-oikeudellista ja kirkko-oikeuden alaan kuuluvaa tutkimusta. Hänen viimeisin artikkelinsa "Virka, laki ja vakaumus", joka pohjautuu luento- ja teologisisissa instituutissa, on luettavissa STI:n sivuilta.

TT Arto Seppänen, joka väitteli vastikään oikeustieteessä, teki merkittävän kirkko-oikeudellisen selvityksen kirkko-oikeuden perusteista, tunnustuksen merkityksestä kirkkolain systematisoinnissa sekä ns. tunnustuksellisten pappien oikeudellisesta asemasta.

Joensuun yliopistossa on tutkimusrekisterin mukaan tekeillä hallinto-oikeudellinen tutkimus "Kirkon viranhaltijan perusoikeudet." Väitöstä valmistelee YTM Ulla Väättäinen ja se on kirjattu vireillä olevien väitösten rekisteriin vuonna 2004. Väättäinen on julkaissut aikaisemmin Oikeus-lehdessä vuonna 2005 artikkelin, jonka perusteella voisi arvella, että tutkimus tulee olemaa lähellä kirkkohallinto-oikeuden alaa. Oikeusteologian dosentti TT Hannu Juntunen on kirjoittanut pamfletin "Kirkkolaki ja omatunto", johon p i i s p a i n k o k o u k s e n valmistusvaliokunta osaltaan nojasi Mikkelin piispainkokouksen valmistelussa 2006. Juntunen on kirjoittanut uuden valtiosääntöoikeudellisen tutkimuksen, joka on parhaillaan painossa. Lisäksi hän arvioi Arto Seppäsen väitöskirjaa Oikeus-lehdessä 1/2008.

Lapin yliopistossa on lisäksi vireillä valtiosääntöoikeudellinen tutkimus "Vakaumus vai virka? Väitöksen valmistelu on alkanut syksyllä 2006 ja siinä käsitellään virkakysymystä erityisesti valtiosääntö- ja hallinto-oikeudellisesta näkökulmasta.

Yrjö Soramies

Olin ainoana ulkopuolisena Kouvolan hovioikeuden istunnossa 9.1.2009 klo 10.00 - 16.45, jossa käsiteltiin Hyvinkäällä 4.3.2007 tapahtunutta ns. "syrjintätapausta".

Oikeuskäsittelyn mukaan tapauksen kulku oli seuraava

Eläkkeellä oleva Pirkko Ojala oli Sley:n (Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys) paikallisen osaston puheenjohtajana kutsunut pastori Ari Norron Sley:n juhlahän juhlanpalvelukseen. Sley:n juhlahän on vietetty Hyvinkäällä jo parikymmentä vuotta. Seurakunnassa oli yleisesti tiedossa, että Sley:n juhlahän ei lähetetä naispappeja. Vs. kirkkoherra Tauno Tuominen oli pyytänyt Pirkko Ojalaa hoitamaan kutsun. Ari Norro oli saarnannut viimeksi Hyvinkäällä Sley:n kirkkopyhänä vuonna 2004.

Ari Norro lupautui pyydettyään tulemaan saarnaamaan. Häntä ei määrätty tehtävään, eikä hän saanut tehtävästä mitään korvausta Hyvinkään seurakunnalta.

Pirkko Ojala oli hyvissä ajoin syksyllä 2006 ottanut yhteyttä Ari Norroon ja varmistanut vs. kirkkoherra Tauno Tuomiselta, että toimitaan kuten ennenkin, eli että paikalle ei tule naispappia.

Samana syksynä julkaistiin piispainkokouksen selonteko, jossa otettiin kielteinen kanta työjärjestelyihin, jotka ottavat huomioon naispappeuden vastustajien toiveen palvella jumalanpalveluksessa ns. vanhan virkajärjestyksen mukaisesti. Tammikuussa (31.1.2007) ilmestyi lehtiartikkeli Hyvinkään Aamupostissa otsikolla: "Naispappi tulossa avustajaksi Sley:n juhlahän". Artikkelissa haastateltiin vs. kirkkoherra Tauno Tuomista. Lehtiartikkeli otti kantaa Sley:n juhlahän ja siihen, että seurakunta ei enää järjestele työvuoroja. Lehtiartikkelista jaettiin kopio

oikeudessa. Lehtiartikkelissa ei julkaistu työvuoroluetteloa eikä jumalanpalveluksen toimittavien henkilöiden nimiä.

Sekä Ari Norro että Pirkko Ojala olivat lukeneet artikkelin ja siitä hämmäntyneenä Pirkko Ojala oli kahteen otteeseen keskustellut vs. kirkkoherra Tauno Tuomisen kanssa, joka laati pappien työvuorolistat, varmistaakseen, tuleeko maaliskuun jumalanpalvelukseen vain miespappeja. Asia oli Ojalan mielestä erittäin selvä. Tauno Tuominen ja syyttäjä vetosivat siihen, että Tuominen saattoi sekoittaa "Pertin" (Pertti) ja "Petran" (Petra Pohjanraito ja Pertti Niiranen molemmat pappeja Hyvinkäällä) tai Pirkko Ojala oli ehkä ymmärtänyt asian väärin. Pirkko Ojala taas sanoi, että kyllä hän entisen esimiehensä Pertin tuntee ja Tuominen oli nimenomaan puhunut Pertistä. Jumalanpalveluksessa avustavien pappien nimiä ei julkaistu missään lehdessä, eikä kirkollisissa ilmoituksissa. Työvuorolista ei myöskään ollut julkisesti luettavissa.

Pirkko Ojala oli Tuomisen ilmoituksen varassa, joka vastasi työvuorolistojen laatimisesta ja Norro Ojalan ilmoituksen varassa.

Pirkko Ojala ja Ari Norro uskoivat, että asia on kunnossa. Pirkko Ojala korosti, että juhlahän olisi järjestetty jossain muualla, mikäli olisi ollut tiedossa, että naispappi tulee toimittamaan jumalanpalvelusta. Tauno Tuominen (työlistojen tekijänä kappalaisen ominaisuudessa 10 v.) vahvisti itse kuulustelussa, että tiesi Sley:n virkakannan ja mitä se tarkoitti työlistassa.

Piispainkokouksen selontekoa oli käsitelty pappeinkokouksessa, mutta ei muissa seurakunnan hallintoelimissä.

Juhlahän juhlanpalvelukseen kaikki papit tulivat riittävän ajoissa n. 30-60 min. aikaisemmin, valmistelevaan

jumalanpalvelusta. Pastori Petra Pohjanraito saapui sakastiin n. 15 min. ennen jumalanpalvelusta, kun työohjeet edellyttävät saapumista vähintään puoli tuntia aikaisemmin.

Ari Norro oli ilmoittanut, että hän ei voi olla toimittamassa jumalanpalvelusta naispapin kanssa, koska kokee sen vääräksi Raamatun mukaan. Tarkka keskustelun kulku ei selvinnyt, mutta kävi ilmi, että Norro oli tarjoutunut väistämään; eli luopumaan omasta palveluksesta. Kukaan ei kehottanut Petra Pohjanraitoa poistumaan. Kukaan ei ollut uhkaillut, käyttäytynyt uhkaavasti tai hyökkäävästi ja keskustelu oli ollut tiukka, mutta asiallinen, eikä kenestäkään sanottu mitään loukkaavaa. Kaiken tämän vahvistivat paikalla olleet todistajat. Asianajajat kysyivät tätä erikseen kaikilta kuultavilta. Petra Pohjanraito oli kuitenkin kokenut tilanteen loukkaavaksi ja ilmapiirin ahdistavaksi. Ilmapiiri oli tietenkin jännitteinen myös siksi, että jumalanpalvelus oli juuri alkamassa. Petra Pohjanraito sanoi vaatineensa Tauno Tuomista päättämään, miten toimitaan, mutta kun tämä ei heti päätöstä tehnyt, Pohjanraito poistui paikalta. Sekä todistajat; että asianosaiset korostivat tilanteen syntyneen täytenä yllätyksenä. Ainoastaan syyttäjä ja Pohjanraito esittivät, että lehtitietojen perusteella Ojalan ja Norron olisi tullut tietää, että paikalle saapuu nainen.

Toisin kuin YLE perjantaina 9.1. uutisoi, kukaan ei savustanut tai heittänyt Pohjanraitoa sakastista ulos, vaan hän lähti omasta aloitteestaan. Pohjanraitoa ei kielletty osallistumasta jumalanpalvelukseen. Tämän kaiken vahvistivat todistajat oikeussalissa. Syyttäjä ei riitauttanut tapahtumien kulkua.

Havaintoja

Ojalan ja Tuomisen välinen keskustelu työvuorolistasta jäi ristiriitaiseksi. Ojala sanoi asian olleen täysin selvä. Tuominen vetosi väärinkäsitykseen.

Ristiriitaiseksi jäi, kysyttiinkö Tuomista sakastissa päättämään asiaa vai ei.

Kaikki muut muistivat asiat varsin hyvin, mutta Tuomisen oli vaikea muistaa, eikä

hän kyennyt selkeästi esittämään tapahtumien kulkua.

Edes Petra Pohjanraito ei väittänyt, että häntä olisi vaadittu poistumaan, tai että häntä olisi uhkailtu tai sanallisesti loukattu. Hän koki ymmärrettävästi tilanteen ahdistavana ja ilmapiirin painostavana.

Oikeuskäsittely oli asiallista, ja eri näkökannat tulivat puolueettomasti esille. Puolustus oli nimennyt asiantuntijatodistajiksi kirkko-oikeuden dosentti Pekka Leinon ja työoikeuden professori Seppo Koskisen. Hovioikeus ei hyväksynyt heitä todistajiksi, vaan rajasi kuulustelun ainoastaan sakastin tapahtumiin.

Yhtään median edustajaa ei ollut koko oikeuskäsittelyn aikana paikalla.

Syyttäjän pääkohdat

Syyttäjä vaati käräjäoikeudessa määrätyn sakkorangaistuksen koventamista. Hän vetosi voimakkaasti 2006 piispainkokouksen selontekoon ja tammikuun lehtikirjoitukseen, jonka perusteella Ojalan ja Norron olisi pitänyt tietää tilanne. Hän yritti osoittaa, että Ojala ja Norro olivat tarkoituksella järjestäneet tällaisen tilanteen.

Hän totesi, että lupautumalla tulemaan Hyvinkään seurakuntaan; Norro itse rajoitti uskonnonvapauttaan ja hänen olisi tullut noudattaa seurakunnan käytäntöä. Syyttäjä vetosi siihen, että syrjintä oli toteutunut siten, että Pohjanraito koki sukupuolensa takia olevansa ei toivottu toimittamaan jumalanpalvelusta, vaikka hänet oli määrätty seurakunnan puolesta työtehtävään.

Syyttäjä korosti Pirkko Ojalan vastuuta tapahtuman järjestäjänä ja sanoi tämän syyllistyneen syrjintään. Tuomittavana hän piti myös sitä, että Ojala ei poistunut sakastista, vaan puolusti Ari Norroa. Tilanteessa oli syyttäjän mukaan syntynyt 2:1 tilanne, jossa Pohjanraidolle ei jäänyt vaihtoehtoja. Syyttäjä vetosi myös kirkolliskokouksen 1986 tekemän pöytäkirjan viimeiseen osaan, jossa todetaan: ”... *vaikeudet pyritään voittamaan keskinäisen yhteistyön avulla ja kirkon ykseyttä varjellen.*” Syyttäjän mukaan Ojala ja Norro eivät ole toimineet tämän mukaan.

Syyttäjä katsoi, että tässä tilanteessa kohtaavat kaksi perusoikeutta: ”uskonnonvapaus” ja ”tasa-arvo”. Koska Pohjanraito tuli loukatuksi ja Norro itse rajoitti uskonnonvapauttaan tulemalla Hyvinkään seurakunnan jumalanpalvelukseen, ”tasa-arvo” perusoikeutena menee edelle. Syyttäjä piti keskeisenä piispainkokouksen selontekoa.

Kirkolliskokouksen ponsi vuodelta 1986 kokonaisuudessaan:

”Myös niillä kirkon jäsenillä ja viranhaltijoilla, jotka suhtautuvat torjuvasti pappisviran avaamiseen naisille, tulee edelleen olla kirkossamme toiminnanvapaus ja mahdollisuus tulla vihityksi ja nimitetyksi Suomen evankelisluterilaisen kirkon eri virkoihin. Kaikki kirkon jäsenet ja viranhaltijat ovat yhdessä vastuussa siitä, että muutoksen aiheuttamat vaikeudet pyritään voittamaan keskinäisen yhteistyön avulla ja kirkon ykseyttä varjellen.”

Puolustuksen pääkohdat

Puolustus totesi, että kirkkolain mukaan piispainkokouksella ei ole toimivaltaa vuoden 2006 selonteon antamiseen, eikä se ole juridisesti pätevä.

Se on vain kannanotto (mielipide), jolla ei ole lainvoimaa. Se ei ole osa kirkkolakia eikä kirkkojärjestystä. Kannanottoa ei ole valmisteltu kirkkolain edellyttämän järjestyksen mukaan, eikä sitä ole hyväksytty kirkolliskokouksessa. Se on riitautettu ja sen oikeellisuudesta on tehty kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Puolustus vetosi myös perustuslakiin, jonka mukaan ketään ei saa pakottaa vasten omaatuntoa osallistumaan jumalanpalveluksiin, ja siihen, että tasa-arvolakia ei sovelleta evankelisluterilaisen kirkon uskonnonharjoittamiseen liittyvään toimintaan.

Puolustus katsoi, että Norrolle ja Ojalalle tilanne tuli täytenä yllätyksenä, eikä heiltä voida vaatia tekemään johtopäätöksiä lehtitietojen perusteella ja piispainkokouksen kannanottoon vedoten. Seurakunnasta ei myöskään ohjeistettu asiaa millään tavalla, eikä seurakunnasta ollut kukaan yhteydessä

Norron tai Ojalaan. Ainoastaan Ojala oli kaksi kertaa ottanut yhteyttä suoraan Tauno Tuomiseen (joka siis laati työvuorolistat ja oli tietoinen Sley:n pastorin virkakannasta) ja hänen kauttaan varmistanut asian.

Pirkko Ojala ei ollut myöskään vastuussa jumalanpalveluksen järjestämisestä, vaan kirkkolain mukaan se on seurakunnan vastuulla. Ojala oli ainoastaan saarnaajan kutsujana ja vastasi jumalanpalveluksen jälkeisestä juhlatilaisuudesta.

Vaikka Norro on kirkon pappi, hän ei ole ev.-lut. kirkon virassa, eikä kirkon palkkalistoilla vaan Sley:n. Norro ei ole Pohjanraidon esimies, eikä missään suhteessa voinut vaatia Pohjanraitoa poistumaan.

Näin ollen Norro ja Ojala eivät ole sellaisessa suhteessa Pohjanraitoon, jossa lakipykälän mukainen syrjintä voisi edes toteutua.

Kirkkolain mukaan vain seurakunta voi olla vastuussa jumalanpalveluksesta. Puolustus katsoi todistajalausuntojen perusteella toteen näytetyksi, että Norro ei kehottanut Pohjanraitoa poistumaan ja että häntä ei savustettu ulos. Tätä ei syyttäjäkään riittautanut.

Varatuomari Lehtinen (Norron asianajaja) kysyi, miten tässä voidaan olla eri asemassa kuin ortodoksinen ja roomalaiskatolinen kirkko, sillä voimassa olevan lain mukaan tasa-arvolaki ei ulotu edelleenäkään kirkon uskonnonharjoitukseen.

Tasa-arvolaki 2§

Lain soveltamisalan rajoitukset: Tämän lain säännöksiä ei sovelleta:

- 1) evankelis-luterilaisen kirkon, ortodoksisen kirkkokunnan eikä muiden uskonnollisten yhdykskuntien uskonnonharjoitukseen liittyvään toimintaan; eikä
- 2) perheenjäsenten välisiin taikka muihin yksityiselämän piiriin kuuluviin suhteisiin.

Puolustus totesi myös, että kirkon tulisi selvittää asia ensin sisäisesti koska asia on ensisijaisesti opillinen; eikä juridinen kysymys.

Uutisointi

YLE uutisoi oikeudenkäynnin 9.1 klo 20.30 pääuutisissa. Norroa ja Pohjanraitoa oli haastateltu ennen oikeudenkäyntiä. Oikeustaloa sekä oikeussalia oli kuvattu. Uutisissa annettiin täysin väärä kuva asiasta. Ulkopuoliselle jäi kuva, että Norro olisi ajanut Pohjanraidon kirkosta. Uutisissa ei myöskään millään tapaa mainittu Pirkko Ojalaa, ja että hän on syytettynä toisen naisen syrjinnästä. Oikeudenkäynnissä asiasta muodostui tilanteesta täysin eri kuva. Itse saavuini oikeussaliin juuri kun oikeudenkäynti oli alkanut. Olin oikeudenkäynnin aikana ainoa ulkopuolinen tarkkailija.

Minun lisäksi paikalla ei ollut muita kuin sellaisia, jotka itse osallistuivat oikeusprosessiin. Yhtään lehtimiestä tai median edustajaa ei ollut istumassa salissa. Hyvinkään Aamuposti uutisoi oikeudenkäynnin lauantai-aamuna 10.1.2009 otsikolla: ”Nyt hovioikeus ratkaisee onko naispapin syrjintä rikos”

KIRKKO-OIKEUDELLINEN YHDISTYS SIIONIN ONNI RY

Hyvinkään tapaus – hyvin kenkää kenkään auttamatta?

Ns. Hyvinkään tapaus on noussut viime aikoina monien uutisten otsikoihin. Jumalan sanan ja apostolisen virkakäsityksen mukaan toimineet luterilaisen evankeliumiyhdistyksen työntekijä ja paikallisosaston vastuunkantaja on tuomittu sakkoihin ja tuntuviin vastapuolen oikeuskulujen korvauksiin. Käräjäoikeudessa oikeudenkäyntikulut nousivat noin 8000

euroon ja hovioikeudessa jo lähes 9000 euroon. Tämän päälle tulevat lisäksi omat (paljon kohtuullisemmat) oikeudenkäyntikulut. Kristikansan parissa on herännyt väkevä halu auttaa po. tapauksessa. Nyt sinulla on siihen tilaisuus! Kirkko-oikeudellinen yhdistys Siionin Onni ry on perustettu tukemaan apostolisen uskon ja elämän takia vaikeuksiin ajautuneita veljiämme ja sisariaamme. Olemme aiemmin kahdessa vastaavassa tapauksessa maksaneet oikeudenkäyntikulut vakuutusyhtiöitten käyttämien yleisten periaatteiden mukaisesti. Hyvinkään tapauksessa kyse on kuitenkin erittäin huomattavista rahasummista. Siksi vetoankin seurakansaani: Tukekaa veljiämme ja sisariaamme. Muistakaa niitä, jotka tänään ovat joutuneet vaikeuksiin uskonsa tähden. Huomenna sinä saatat tarvita toisten apua. Silloin tahdomme seisoa sinun tukenasi.

Etelä-Suomen Lääninhallitus on myöntänyt Siionin Onnelle rahankeräyksen uskonvakaumuksensa tähden oikeudenkäynteihin joutuneiden oikeudenkäyntikulujen kattamiseksi. Keräyksen toimeenpano-aika on 5.3.2008–4.3.2010, ja se kattaa koko maan (Ahvenanmaata lukuun ottamatta). Lääninhallituksen päätös on tehty 5.3.2008 ja luvan numero on ESLH-2008-01475/Tu-52. Keräystä varten on perustettu seuraava tili:

**Siionin Onni ry / tukitili
528508-264744**

Rahalahjoitukset osoitetaan tälle tilille.

Toivomme, että antikristillisen aikamme keskellä kristittyjen sydämet ja kukkarot aukenevat ja että me voimme keventää niiden raskasta taakkaa, jotka Jumalan sanan ja Jeesuksen todistuksen tähden ovat joutuneet taloudellisiin vaikeuksiin. On suuri etuoikeus saada olla mukana tämän uhrin antamisessa, josta koituu syvää lohdutusta, ylenpalttisen runsasta kiitosta ja sanomattoman ihanaa iloa Siionin muurinaukoissa ja repeämissä taisteleville sisarillemme ja veljillemme.

Yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta! Siionin Onni ry:n ja Siionin onnen puolesta.

**TEOL. TRI
TIMO LAATO,**

SIIONIN ONNI RY:N PUHEENJOHTAJA

Tässä julkaistaan asian tämänhetkinen tilanne eli pääosa hovioikeuden ratkaisusta sellaisenaan. Kappalejako ei ehkä 100% vastaa alkuperäistä.

KOUVOLAN HOVIOIKEUS

TUOMIO Nro 145
Antamispäivä 6.2.2009
Diaarinro R 08/87

HOVIOIKEUDEN RATKAISU

Perustelut

Todistelu, sen arviointi ja johtopäätökset

Pohjanraito, Norro, Ojala, Tuominen ja Rauhala ovat hovioikeudessa kertoneet kuten heidän kertomakseen on käräjäoikeuden tuomioon merkitty. Hovioikeus on saanut heidän kaikkien kertomuksista luotettavan kuvan. Rauhala on ollut tapahtumiin ja asianosaisiin nähden ulkopuolisin ja tehnyt tapahtumista sakastissa puolueettomimmat ja yksityiskohtaisimmat havainnot.

Hovioikeus pitää selvitetynä, että Ojala on loppuvuonna 2006 keskustellut Tuomisen kanssa jumalanpalveluksen järjestämisestä Hyvinkään seurakunnassa ja että Norro tulisi saarnaamaan tilaisuuteen. Ojalan tarkoituksena on ollut, että jumalanpalvelus on apostolinen, koska Norro ei uskonnollisen vakaumuksensa vuoksi ole voinut hyväksyä naispappeutta. Keskustelujen perusteella jumalanpalvelus on sovittu järjestettäväksi 4.3.2007 ja että Norro saarnaa tilaisuudessa.

Paikkakunnalla julkaistavan Aamuposti -lehden 31.1.2007 ilmestyneessä numerossa on ollut artikkeli, jossa on käsitelty kysymyksessä olevaa jumalanpalvelusta ja naispappin osallistumista tilaisuuteen avustajana. Artikkelia varten toimittaja oli keskustellut Norron kanssa. Tämän vuoksi Norro oli ottanut yhteyden Ojalaan ja pyytänyt tätä selvittämään, miten asia oli. Ojala oli tiedustellut asiaa Tuomiselta, joka Ojalan kertoman mukaan oli ilmoittanut, että ehtoollisavustajaksi tulee Pertti Niiranen. Tuomisen mukaan hän oli ilmoittanut avustajaksi Petran tarkoittaen Pohjanraitoa. Hovioikeus pitää

mahdollisena, että Ojalan ja Tuomisen kesken on syntynyt väärinkäsitys jumalanpalveluksessa avustavasta henkilöstä etunimien samankaltaisuuden vuoksi. Ojala on saamansa käsityksen perusteella ilmoittanut Norrolle, että asiat ovat kunnossa tarkoittaen jumalanpalveluksen apostolisuutta. Näin ollen Norro ja Ojala ovat olleet siinä käsityksessä, että jumalanpalveluksen toimittamiseen ei osallistu naispappia. Tuomisen mukaan hän oli työvuorot järjestäessään sijoittanut Pohjanraidon jumalanpalvelukseen ehtoollisavustajaksi. Piispainkokouksen vuonna 2006 tekemän selonteon jälkeen Hyvinkään seurakunnassa ei ole enää järjestelty työvuoroja sillä perusteella, että voidaan välttää sellainen tilanne, jossa jumalanpalveluksen toimittajana ovat naispappi ja pappi, joka vakaumuksensa vuoksi ei katso voivansa toimia naispappin kanssa. Kun Pohjanraito on saapunut noin 15 minuuttia ennen jumalanpalveluksen alkamista sakastiin, oli siellä ollut Ojala sanonut hänelle: "Sinäkö tänne tulit, tänne piti tulla Pertin. Tämä ei käy näin." Pohjanraito on vastannut, että hänellä on kirkkoherran määräys toimia jumalanpalveluksessa avustajana. Norro toi ilmi, ettei hän voi toimittaa messua naispappin kanssa. Norro sanoi, että "tarvittaessa olen valmis väistymään, teette seurakunnassa niin kuin teette". Norro ei kuitenkaan tehnyt mitään sellaista, joka olisi osoittanut hänen väistyvän tilanteesta. Pohjanraito ja Norro olivat keskustelleet tiukkaan sävyyn Pohjanraidon mahdollisuudesta osallistua toimitukseen. Ilmapiiri oli ollut jännittynyt ja kiusallinen. Keskustelun jossain vaiheessa Ojala on sanonut Norron kantaa tukien, että "kirkkokuorokaan ei olisi tullut, jos olisi tiennyt täällä olevan naispappin". Rauhalan kertoman mukaan Pohjanraito oli kokenut olevansa selvästi ei-toivottu henkilö, kun häntä vastaan olivat olleet Norro ja Ojala yhdessä. Ojalan kommentointi oli Norroa tukevaa ja siinä oli sanelun makua. Keskustelun aikana Pohjanraito oli pyytänyt Tuomista ratkaisemaan asian. Tuominen ei kuitenkaan ollut pystynyt ottamaan kantaa tilanteeseen. Rauhala oli

ehdottanut asian ratkaisemista niin, että ehtoollinen jaettaisiin siten, että hän ja Pohjanraito toimivat toisena sekä Tuominen ja Norro toisena jakoparina. Tämä ei ollut käynyt Norrolle. Pohjanraito on katsonut vähän ennen jumalanpalveluksen alkamista olevansa pakotettu vetäytymään tilanteesta, jotta jumalanpalvelus voitiin toimittaa.

Hovioikeus katsoo, että Norro ja Ojala ovat tehneet Pohjanraidolle selväksi, että tämä ei voinut osallistua jumalanpalvelukseen, jos Norron haluttiin saarnaavan siinä. Syynä oli se, että Pohjanraito oli naispappi ja että Norro ei vakaumuksensa vuoksi voinut toimia naispappin kanssa. Pohjanraidon vetäytyminen tilanteesta ei ole tapahtunut hänen vapaasta tahdostaan vaan Norron ja Ojalan menettelyn seurauksena.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on ratkaistavana se, ovatko Norro ja Ojala menettelyllään syyllistyneet syrjintään.

Oikeusohjeet

Rikoslain 11 luvun 9 §:n (578/1995) mukaan syrjintään syyllistyy muun muassa se, joka julkista tilaisuutta järjestettäessä ilman hyväksyttävää syytä asettaa jonkun ilmeisen eriarvoiseen tai muita olennaisesti huonompaan asemaan sukupuolen perusteella. Lainkohtaa on rikoslain 11 luvun muuttamisen johdosta muutettu 1.5.2008 voimaan tulleella lailla (212/2008) siirtämällä syrjintärikosta koskeva säännös kiskonnantapaista työsyrintää koskevalla lisäyksellä 9 §:stä 11 §:ään. Käsiteltävään asiaan sovelletaan tekoaikeista säännöstä (578/1995). Lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen mukaan syrjintään voivat syyllistyä kyseisten toimintojen harjoittajien ohella myös heidän palveluksessaan tai avustajinaan olevat henkilöt, esimerkiksi virkamiehen alaisena toimiva avustava henkilö tai julkisen tilaisuuden järjestämisessä apuna oleva henkilö. (HE 94/1993, s.34) Syrjintärikoksen tunnusmerkistön täytyminen edellyttää,

että epäyhdenvertaiseen kohteluun ei ole hyväksyttävää syytä. Hyväksyttävä syy voisi pohjautua oikeusjärjestykseen tai kansalaisten vakiintuneisiin oikeuskäsitelmiin. Hyväksyttävät syyt erilaiselle kohtelulle voivat johtua myös harjoitetun toiminnan luonteesta. Esimerkiksi kirkkojen tai uskontokuntien järjestämät tilaisuudet voivat olla tarkoitettuja vain kyseisen uskonnon omaksuneille. (HE 94/1993, s.34)

Syrjinnän rangaistavuus edellyttää tahallisuutta. Rangaistavalta syrjinnältä ei kuitenkaan edellytetä nimenomaista, lainkohdassa mainituista perusteista johtuvaa syrjintätarkoitusta. Sen sijaan tahallisuus edellyttää tietoisuutta syrjintäperusteen olemassaolosta ja merkityksen antamista sille henkilön kohtelussa. (HE 94/1993, s.36)

Suomen perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa sukupuolen perusteella. Perustuslain 11 §:n mukaan jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus. Uskonnon ja omantunnon vapauteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen. Viimeksi mainittua lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 309/1993, s.55 - 56) mukaan ketään ei voitaisi velvoittaa osallistumaan omantuntonsa vastaisesti jumalanpalvelukseen tai muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen. Kuitenkin esimerkiksi uskonnon ja omantunnon vapauden ja virkavelvollisuuksien väliset ristiriidat joudutaan ratkaisemaan tapauskohtaisesti. Siten säännöksestä ei voida johtaa yleistä oikeutta kieltäytyä virkavelvollisuuksiin kuuluvasta tehtävästä vakaumuksen perusteella. Uskonnon ja omantunnon vapauden turvaaminen perustuslaissa ilman rajoituslauseketta ei merkitse, että tähän vapauteen vedoten voitaisiin harjoittaa toimia, jotka loukkaavat ihmisarvoa tai muita perusoikeuksia tai ovat oikeusjärjestyksen vastaisia. Erityisesti muiden ihmisten perusoikeuksiin liittyvät näkökohdat olisi muutoinkin otettava huomioon tulkittaessa, miten säännöksen antama perusoikeussuoja, esimerkiksi uskonnon harjoittamisen käsite, ulottuu.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaan henkilön vapaudelle tunnustaa uskontoaan tai uskoaan voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa yleisen turvallisuuden vuoksi, yleisen järjestyksen, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi. Sopimuksen 14 artiklassa kaikenlainen syrjintä on kielletty, myös sukupuolen perusteella tapahtuva. Kansalaisyhteiskuntaa ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 18 ja 26 artiklassa on vastaavat periaatteet uskonnon- ja uskonvapaudesta sekä syrjinnän kiellosta kuin ihmisoikeussopimuksessa.

Tasa-arvolain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lakia ei sovelleta evankelis-luterilaisen kirkon, ortodoksisen kirkkokunnan eikä muiden uskonnollisten yhdyskuntien uskonnonharjoitukseen liittyvään toimintaan. Lain säätämisen taustana on ollut kansainvälinen yleissopimus kaikkinaisesta naisten syrjinnän poistamisesta vuodelta 1979. Suomi on hyväksynyt sopimuksen vuonna 1986.

Lain esitöissä todetaan, että lakia ei sovellettaisi kirkollisiin toimituksiin, kuten papiksi vihkimiseen. Esityksellä ei näin puututtaisi naispappeuskysymykseen. Milloin uskonnollinen yhdyskunta on työnantajan asemassa, soveltuisivat lain säännökset työnantajan velvoitteista siihenkin. (HE 57/1985, s.12)

Korkein oikeus on ratkaisussaan 2001:9 todennut, että tasa-arvolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista rajoitusta on tulkittava tavalla, joka parhaiten edistää sukupuolten tasa-arvoa erityisesti työelämässä. Tästä syystä lainkohdan ilmaisu "uskonnonharjoitukseen liittyvään toimintaan" on tulkittava ahtaasti eikä laajentavasti. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan 2008:8 vaalikelpoisuutta kirkko- herran virkaan koskevassa asiassa todennut, että kirkolliskokous on hyväksynyt vuonna 1986 naispappeuden evankelis-luterilaisessa kirkossa. Tasa-arvolain perusteella miespappia ja naispappia ei saa asettaa sukupuolensa perusteella eri asemaan. Vaikka tasa-

arvolakia ei sovelleta uskonnon harjoittamiseen liittyvään toimintaan, useimmat kirkollisen elämän käytännön tilanteet kuuluvat tasa-arvolain soveltamisalaan. Työn johtamisen, työtehtävien jakamisen ja työolojen järjestämisen on tapahduttava siten, ettei työn- tekijöitä kohdella eri tavoin sukupuolensa perusteella. Työvuorojärjestelyt sukupuolen perusteella ovat jo itsessään tasa-arvolaisissa kiellettyjä syrjiviä toimenpiteitä.

Piispainkokouksessa vuonna 2006 on käsitelty erilaisten virkanäkemyksien aiheuttamia työyhteisöongelmia ja laadittu selonteko (Piispainkokouksen tiedoksianto 1/ 2006) niiden hoitamista varten. Selonteossa on katsottu, että naisen pappisvirkaa vastustavalla on mielipiteen vapaus, mutta hän ei voi toimia kirkon ykseyttä vahingoittaen tai kieltäytyä minkään laillisesti annetun työtehtävän hoitamisesta. Naispappeuteen torjuvasti suhtautuvalla on edelleen oikeus tulla vihityksi papiksi, mutta häneltä edellytetään valmiutta toimia yhteistyössä naispappien kanssa. Hovioikeus toteaa, että selonteolla ei ole lain velvoittavuutta. Sen tarkoituksena on toimia ohjeena tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevien oikeusohjeiden soveltamisessa.

Norron ja Ojalan menettelyn oikeudellinen arviointi

Jumalanpalveluksen järjestäminen

Rikoslain 11 luvun 9 §:n mukaan syrjinnän tunnusmerkistöön nyt käsiteltävässä tapauksessa kuuluu kysymys siitä, ovatko Norro ja Ojala toimineet jumalanpalveluksen järjestämisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Norro ja Ojala ovat kertoneet, etteivät he ole olleet järjestämässä jumalanpalvelusta. Syyttäjät ja Pohjanraito ovat olleet päinvastaisella kannalla.

Asiassa on riidatonta, että Hyvinkään seurakunta on kirkkolain 4 luvun 1 §:n ja kirkkojärjestyksen 2 luvun 2 §:n nojalla vastannut jumalanpalveluksen järjestämisestä. Norro ja Ojala ovat edellä todisteltua koskevassa kohdassa kerrotuin tavoin olleet sopimassa Norron osallistumisesta jumalanpalvelukseen saarnan pitäjänä. Heidän tarkoituksenaan on ollut, että naispappi ei osallistu jumalanpalveluksen toimittamiseen. Kun tästä on syntynyt epä tietoisuutta, he ovat selvittäneet asiaa ja tulleet siihen

käsitykseen, että jumalanpalvelus toimitetaan heidän tarkoittamalla tavalla. Ojala on ollut sopimassa myös kirkkokuoron osallistumisesta jumalanpalveluksen toimittamiseen sekä jumalanpalveluksen jälkeen kirkossa pidettävästä SLEY:n päiväjuhlasta. Jumalanpalveluksen järjestämiseen on liittynyt myös sakastissa käyty keskustelu jumalanpalveluksen toimittamisesta apostolisena.

Hovioikeus katsoo, että Norro ja Ojala ovat toimineet jumalanpalveluksen järjestämisessä avustavassa asemassa ja näin tekijöinä niin, että tämä rikoksen teonkuvaukseen kuuluva tunnusmerkki toteutuu. Johtopäätöstä tukee se, että säännöksen esitöiden mukaan myös julkisen tilaisuuden järjestämisessä apuna oleva henkilö voi syyllistyä syrjintään. (HE 94/1993, s.34)

Uskonnon- ja omantunnonvapauden merkitys sekä hyväksyttävä syy

Norro on perustuslain 11 §:n 2 momentin säännökseen nojautuen katsonut, että hän ei ole ollut velvollinen osallistumaan jumalanpalveluksen toimittamiseen Pohjanraidon kanssa, koska se on vastoin hänen vakaumustaan. Tämän perusteella hänellä on ollut ainakin rikoslain 11 luvun 9 §:ssä tarkoitettu hyväksyttävä syy menettelynsä. Ojala on yhtynyt Norron näkemyskseen vakaumuksesta ja hyväksyttävästä syystä. Syyttäjät ja Pohjanraito ovat katsoneet, ettei Norro suostuttuaan saarnan pitäjäksi ole evankelis-luterilaisen kirkon pappina voinut kieltäytyä tehtävästä Pohjanraidon sukupuolen perusteella syyllistymättä syrjintään.

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja syrjinnän kieltoa koskevat kansainväliset sopimukset, joihin Suomi on sitoutunut, sekä kansallinen lainsäädäntömme sisältävät selkeän periaatteen kaikenlaisen syrjinnän kieltämisestä sekä osin tiettyjä ja osin kaikkia tahoja koskevia velvoitteita tavoitteen toteuttamiseksi. Kansainvälisissä sopimuksissa ja lainsäädännössämme on joitakin rajoituksia, jotka koskevat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteita. Tällaisten rajoitusten perusteina ovat yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa vastaavat ihmis- ja perusoikeudet. Käytännössä tulee tilanteita, joissa oikeudet ovat kilpailevassa asemassa keskenään. Koska tilanteet voivat olla hyvinkin erilaisia, ne joudutaan

ratkaisemaan tapauskohtaisesti. Säännösten soveltamisessa on lähdettävä siitä, että yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat vahvoja ihmis- ja perusoikeuksia, koska kaikenlainen syrjintä on kiellettyä. Kansainvälisiä sopimuksia ja kansallista lainsäädäntöämme on tulkittava näille tavoitteille myönteisellä tavalla ja niitä koskevia rajoitussäännöksiä suppeasti. Perustuslain 11 §:n 2 momenttia koskevissa esitöissä on todettu, ettei uskonnon ja omantunnon vapauden turvaaminen perustuslaissa ilman rajoituslauseketta merkitse, että tähän vapauteen vedoten voitaisiin harjoittaa toimia, jotka loukkaavat ihmisarvoa tai muita perusoikeuksia tai ovat oikeusjärjestyksen vastaisia. Tasa-arvolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lakia ei sovelleta uskonnollisten yhdyskuntien uskonnonharjoitukseen liittyvään toimintaan. Kuten tämän säännöksen esitöissä on todettu, milloin uskonnollinen yhdyskunta on työnantajan asemassa, soveltuisivat lain säännökset työnantajan velvoitteista siihenkin. Euroopan ihmisoikeus- toimikunta ja eduskunnan perustuslakivaliokunta ovat asettuneet sille kannalle, että esimerkiksi pappi käyttää uskonnon ja omantunnon vapauttaan ryhtyessään uskontokunnan palvelukseen. Tämän jälkeen hän ei voi vedota omaan henkilökohtaiseen vakaumukseensa perusteena poiketa uskontokunnan tunnustuksesta. (Scheinin, s.383, teoksessa Perusoikeudet, toim. Pekka Hallberg)

Kun nyt kyseessä olevassa tapauksessa harkitaan Norron oikeutta kieltäytyä osallistumasta jumalanpalveluksen toimittamiseen Pohjanraidon kanssa, hovioikeus pitää ratkaisevana seuraavia seikkoja. Norro on evankelis-luterilaisen kirkon vihitty pappi. Tähän tehtävään ryhtyminen on merkinnyt sitä, että evankelis-luterilaisen kirkon uskonnollinen perusta ja sen mukaiset papin velvollisuudet ovat tulleet häntä velvoittaviksi. Kun evankelisluterilainen kirkko on hyväksynyt naispappeuden, tämä ja siitä seuraavat velvoitteet evankelis-luterilaiselle kirkolle koskevat myös kirkon pappeja. Kun Norro on ottanut tehtäväkseen pitää saarnan Hyvinkään seurakunnan jumalanpalveluksessa, hän ei ole voinut asettaa saarnaamisen ehdoksi sitä, että naispappi ei osallistu jumalanpalveluksen toimittamiseen. Tätä ei muuta toiseksi se, että Norro ei ole ollut Hyvinkään tai muunkaan seurakunnan virassa pappina, vaan uskonnollisen yhdyskunnan, Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistys ry:n, palveluksessa pappina.

Edellä sanotusta seuraa, että Norrolla ei ole ollut hyväksyttävää syytä menettelynsä. Tämän vuoksi Ojalankaan kohdalla Norron vakaumuksella ja hyväksyttävällä syyllä ei ole merkitystä arvioitaessa Ojalan menettelyä.

Vapaaehtoisuus saarnan pitäjänä

Norro on katsonut, ettei hän ole voinut syyllistyä syrjintään, koska hän oli ollut vapaaehtoisena käytettävissä saarnan pitäjänä jumalanpalvelukseen sillä edellytyksellä, että jumalanpalvelus olisi toimitettu apostolisen järjestyksen mukaisena. Häntä ei ollut kirkkojärjestyksessä edellytetyllä tavalla kirkkoherran toimesta kutsuttu saarnaamaan jumalanpalveluksessa. Hän ei ole Suomen evankelis-luterilaisen kirkon papin virassa, joten hänellä ei ole mitään virkavelvollisuuksia kirkkoa kohtaan eikä hän ole sidottu kirkon sisäisiin määräyksiin tai suosituksiin. Hänellä on siten ollut oikeus asettaa saarnaamisensa ehdoksi, että hän voi saarnata ainoastaan apostolisen järjestyksen mukaisessa jumalanpalveluksessa.

Syyttäjät ja Pohjanraito ovat katsoneet, ettei jumalanpalvelusta ole sovittu pidettäväksi apostolisena. Edellisessä kohdassa mainituilla perusteilla hovioikeus päätyy siihen, että sanotut perusteet eivät ole oikeuttaneet Norroa asettamaan ehtoa jumalanpalveluksen toimittamisesta apostolisena.

Erehdyksen merkitys

Norro ja Ojala ovat molemmat katsoneet, etteivät he ole voineet syyllistyä syrjintään, koska he olivat olleet siinä käsityksessä, ettei jumalanpalveluksen toimittamiseen osallistu naispappia. Heidän erehdyksensä tämän asian suhteen oli tullut ilmi vasta vähän ennen jumalanpalveluksen alkamista. Syyttäjät ja Pohjanraito ovat katsoneet Norrolla ja Ojalalla olleen ainakin syytät epäillä, ettei jumalanpalvelus ole apostolinen.

Hovioikeus on edellä päätenyt siihen, että Norro ja Ojala ovat voineet erehtyä kertomallaan tavalla. Kysymys on siitä, merkitseekö erehdys sitä, että Norro ja Ojala eivät ole menettelyllään syyllistyneet syrjintään. Syrjinnän rangaistavuus edellyttää tahallisuutta. Rangaistavalta syrjinnältä ei kuitenkaan edellytetä nimenomaista, lainkohdassa mainituista perusteista johtuvaa syrjintätarkoitusta.

Sen sijaan tahallisuus edellyttää tietoisuutta syrjintäperusteen olemassaolosta ja merkityksen antamista sille henkilön kohtelussa. (HE 94/1993, s.36) Rikoslain 4 luvun 1 §:n mukaan teko ei ole tahallinen, jos tekijä ei teon hetkellä ole selvillä kaikkien niiden seikkojen käsilläolosta, joita rikoksen tunnusmerkistön toteutuminen edellyttää, tai jos hän erehtyy sellaisesta seikasta.

Kun arvioidaan Norron ja Ojalan erehdyksen merkitystä, hovioikeus pitää ratkaisevina seuraavia seikkoja. Kun Norrolle ja Ojalalle on sakastissa selvinnyt Pohjanraidon toimivan jumalanpalveluksessa avustajana, heillä on ollut mahdollisuus muuttaa mielipidettään jumalanpalveluksen apostolisuuden suhteen. Olisi saattanut myös olla mahdollista toimia niin, että Norro ei saarnaa jumalanpalveluksessa. Vaikka Norro on sanonut olevansa valmis vetäytymään tehtävästä, hän ei ole kuitenkaan toiminut näin. Kun Tuominen ei ole ratkaissut tilannetta, Norro ja Ojala ovat tosiasiallisesti asettaneet Pohjanraidon päättämään, miten erimielisyys ratkaistaan ja jumalanpalvelus voidaan toimittaa. Vaikka Pohjanraidon osallistuminen jumalanpalveluksen toimittamiseen on tullut yllätyksenä Norrolle ja Ojalalle, he eivät ole voineet asettaa Pohjanraidon jumalanpalveluksessa avustamisen esteeksi sitä, että hän on naispappi. Erehdys ei näin ollen poista Norron ja Ojalan vastuuta syrjinnästä.

Pohjanraidon mahdollisuus osallistua jumalanpalvelukseen

Norro ja Ojala ovat katsoneet, että he eivät ole voineet syyllistyä syrjintään, koska he eivät olleet kehottaneet Pohjanraitoa poistumaan paikalta tai estäneet tätä osallistumasta jumalanpalvelukseen. Norro ja Ojala ovat vedonneet myös siihen, ettei heillä ollut ollut määräävää asemaa Pohjanraitoa kohtaan. Norron mukaan Pohjanraito ei ollut jäänyt odottamaan Tuomisen ratkaisua asiassa. Syyttäjän ja Pohjanraidon mukaan on riidatonta, etteivät Norro ja Ojala olleet kehottaneet Pohjanraitoa poistumaan paikalta tai estäneet tätä osallistumasta jumalanpalvelukseen. Pohjanraito oli poistunut paikalta, koska hän oli kokenut painostusta.

Todistelu osoittaa, että Pohjanraito on kokenut Norron ja Ojalan menettelyn syrjintänä ja painostuksena sekä tilanteen ahdistavana. Kuten edellä on katsottu, Norron ja Ojalan menettely on tosiasiallisesti merkinnyt sitä, että

Pohjanraito ei ole nähnyt muuta mahdollisuutta kuin vetäytyä tehtävästä ja poistua paikalta. Tuominen ei ollut ratkaissut asiaa ja saarna oli ollut Norron vastuulla. Jumalanpalveluksen oli ollut määrä alkaa muutaman minuutin kuluttua. Tällaisessa tilanteessa sillä, että Norro ja Ojala eivät olleet kehottaneet Pohjanraitoa poistumaan tai estäneet häntä osallistumasta jumalanpalvelukseen, ei ole syrjintää poistavaa vaikutusta. Syrjintärikoksen toteutumisen arvioinnissa ei ole merkitystä myöskään sillä, että Norrolla ei ollut määräävää asemaa Pohjanraitoa kohtaan. Sillä, että Pohjanraito ei ollut jäänyt odottamaan jumalanpalveluksen alkamiseen saakka sitä, ratkaiseeko Tuominen asian ja millä tavoin, ei ole merkitystä syrjinnän toteutumisessa.

Yksituumaisuus

Norro ja Ojala ovat kiistäneet, että he olisivat toimineet yksituumaisesti, kun he ovat keskustelleet Pohjanraidon kanssa sakastissa. He eivät ole vastuussa toistensa sanomisista tilanteesta. Syyttäjän ja Pohjanraito ovat katsoneet, että Norro ja Ojala ovat toimineet yhdessä. Norron ja Ojalan vakaumus jumalanpalveluksen apostolisuudesta ei muodosta yksituumaisuutta sen suhteen, miten he ovat toimineet keskustellessaan Pohjanraidon kanssa jumalanpalveluksesta. Norro ja Ojala ovat kumpikin sakastissa käydyssä keskustelussa omilla kannanotoillaan esittäneet sen, ettei jumalanpalvelus ollut mahdollinen niin, että Norro ja Pohjanraito molemmat olisivat osallistuneet sen toimittamiseen. Tämä merkitsee sitä, että Norro ja Ojala ovat toimineet yhdessä Pohjanraitoa vastaan.

Syrjinnän kohde

Norro ja Ojala ovat katsoneet, että syrjintärikossäännöstä sovelletaan julkisen tilaisuuden järjestäjän ja tilaisuuteen tulevan yleisön välisiin suhteisiin. Syrjintärikos voisi jumalanpalveluksessa tulla kysymykseen vain silloin, jos jotakuta ei päästettäisi osallistumaan yleisönä jumalanpalvelukseen. Tällaista ei ole väitetty tapahtuneen. Syyttäjän ja Pohjanraito ovat katsoneet, että syrjintärikos voi kohdistua yleisön lisäksi myös jumalanpalveluksen toimittamiseen osallistuviin henkilöihin. Rikoslain 11 luvun 9 §:ssä syrjinnän kohdetta julkisessa tilaisuudessa ei ole rajoitettu koskemaan vain tilaisuuteen yleisönä osallistuviin

henkilöihin. Norron ja Ojalan kanta ei saa tukea myöskään lain esitöistä. Syrjintä voi kohdistua myös tilaisuuden toimittajiin. Pohjanraito on ollut tällaisessa asemassa ja syrjintä on voinut kohdistua häneen.

Yhteenveto

Edellä kerrotuilla perusteilla hovioikeus katsoo, että Norro ja Ojala ovat syyllistyneet syytteen mukaisesti syrjintään.

Rangaistusseuraamukset

Rikoslain 6 luvun 4 §:n mukaan rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttamiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen.

Norro

Kun arvioidaan Norron menettelyn moitittavuutta, ratkaisevia ovat seuraavat seikat. Norro on pappina tiennyt naispappeuteen ja tasa-arvoon liittyvät asiat ja näissä suhteissa velvollisuutensa pappina. Norron kannanotot vakaumuksensa puolesta ovat olleet varsin voimakkaita. Hän ei huolimatta ilmoittamastaan valmiudesta vetäytyä tilanteesta ole toiminut näin. Hän on kantaansa pitäytyen tosiasiaa jättänyt kiistan Pohjanraidon ratkaistavaksi, kun Tuominen ei ole ratkaissut kiistaa. Kun Norro on saanut tietää, että jumalanpalveluksen toimittamiseen osallistuu naispappi, hän on ryhtynyt selvittämään asiaa. Hänen ilmeisenä tarkoituksenaan on ollut välttää se, että hän joutuisi toimimaan vakaumuksensa vastaisesti ja että mahdollinen ristiriitatilanne vältettäisiin. Näin on kuitenkin käynyt Norron ja Ojalan toimenpiteistä huolimatta. Tilanne sakastissa on tullut hänelle yllätyksenä juuri ennen jumalanpalveluksen alkamista.

Vaikka vakaumus ei ole oikeuttanut Norroa toimimaan hänen syykseen luetulla tavalla, uskonnon harjoittamiseen liittyvällä vakaumuksella on kuitenkin Norron syyllisyyttä vähentävä merkitys.

Näihin seikkoihin nähden käräjäoikeuden Norrolle tuomitsema rangaistus on oikeudenmukainen.

Ojala

Kun arvioidaan Ojalan menettelyn moitittavuutta, ratkaisevia ovat seuraavat seikat. Ojala on yhdessä Norron kanssa syyllistynyt syrjintään. Hovioikeus katsoo kuten käräjäoikeus, että Ojalan syyllisyys on Norron syyllisyyttä vähäisempi. Ojalan menettelyn moitittavuutta lieventävät lisäksi seuraavat seikat. Ojalalta ei voida maallikkona edellyttää samanlaista tietämystä kuin Norrolta naispappeuteen ja tasa-arvoon liittyvistä asioista. Ojala on Norron tavoin pyrkinyt välttämään ristiriitatilanteen, joka on tullut myös hänelle yllätyksenä. Ojalan käyttäytyminen on johtunut osaksi siitä, että hän on kokenut olleensa vastuussa siitä, että jumalanpalvelus toimitetaan apostolisena. Ojalan vakaumuksella on samoin kuin Norron kohdalla hänen syyllisyyttään vähentävä merkitys.

Rikoslain 6 luvun 12 §:n 1 kohdan mukaan tuomioistuimien saa jättää rangaistuksen tuomitsematta, jos rikosta on sen haitallisuuteen tai siitä ilmenevään tekijän syyllisyyteen nähden pidettävä kokonaisuutena arvostellen vähäisenä. Hovioikeus pitää Ojalan syyllisyyttä siinä määrin vähäisenä, että on perusteltua jättää hänet rangaistukseen tuomitsematta.

Todistelukustannukset

Ojala ei oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla ole velvollinen korvaamaan valtiolle aiheutuneita todistelukustannuksia, koska hänet on jätetty rangaistukseen tuomitsematta. Sen vuoksi valtion varoista hovioikeudessa maksetut todistelukustannukset jäävät yksin Norron vastattavaksi.

Oikeudenkäyntikulut

Käräjäoikeus

Asian laatuun ja laajuuteen nähden hovioikeus pitää käräjäoikeuden Norron Pohjanraidolle maksettavaksi tuomitsemaa oikeudenkäyntikulujen korvausta kohtuullisena. Aihetta korvauksen alentamiseen ei ole.

Hovioikeus

Norro ja Ojala ovat hävinneet asian ja ovat sen vuoksi velvolliset yhteisvastuullisesti korvaamaan Pohjanraidolle hovioikeudessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Hovioikeus katsoo, että Pohjanraidon vaatimus on asian laatu sekä Norron ja

Ojalan esittämän aineiston ja kirjelmien laajuus huomioon ottaen kohtuullinen.

Tuomiolauselmia

Hovioikeus on ratkaissut asian tuomiolauselmista ilmenevällä tavalla.

Kommentteja tahdonilmaisusta (s.31)

Tahdonilmaisu todellinen kristillisen yhteyden kuva

Kuva ei ole kaunis eikä selkeä. Ajanmukainen se kyllä on. Se on tarkalleen sen mallin mukainen, että isäntä on isäntä – eikä ylimmästä Isännästä ole paljoakaan tietoa. Alamaiset saavat nauttia hyvyyttä ja isännän suopeuden lahjoja. Kuitenkin vain seuratussa uuden ajan kanonista lakia tai lain ykkösselittäjän asemaan nostettujen mielmien, päätelmien ja tuumailujen henkeä – ja jopa kirjainta! Kaunis kieli ja hyvä mieli säilyvät siihen saakka kun ollaan yhdessä veneessä puuttumatta totuuskysymykseen.

Vai miten muuten voi juhlistaa tai julistaa yhteyttä, joka todellisesti puuttuu. Kristillinen pohja on selvä, se on yksin Raamattu. Raamattu kokonansa ja kaikkienensa. Kaikki sanat täysin totena ja sitovana jumalallisena totuutena yhtäaikaaisesti. Ei jumalattomia karsimis-, valitsemis- ja priorisointiprosesseja. Silloin yhteyden rikkoja yhteistoiminnassa ja tahdonilmaisuissa on se, joka asettuu Ylimmän Isännän sanan tilalle tai eteen. Tai jopa vielä velvoittaa muitakin samaan.

Juridinenkin pohja on selvä. Hirmuista on se, että tässäkin lehdessä monet asiat kertovat maallisen oikeusjärjestelmämme menevän sekaisin peruslähtökohdissaan, kun kirkollinen valssi opetetaan mietintöjen tahdissa ja hartain liilanvärin sävelin. Minkä vapauden antaakaan perustuslaki? Eikö kirkkolaki ja kirkkojärjestys lähtökohtaisesti sido meidät Raamatun opetukseen ja Luterilaisten Tunnustuskirjojen teologiaan? Silloin myöhäisempi tai alempi säädös ei päde ollessaan ylemmälle voimassaolevalle juridiselle perustalle vieras tai vastakkainen. Siksi tahdonilmaisu siitä,

että kirkossamme voimassaoleva v.1986 virkaratkaisu olisi firman sisäisesti puhdas ja pysyvä ratkaisu, on Raamatun Herran ja myös voimassaolevan lainsäädännön mukaan laiton. Meillä kun on jopa tuo pappisvala, joka rajoittaa siunatuksi hämäävästi inhimillistä kirkollisuutta. Siihen sitoutuessamme me sitoudumme julistamaan parannusta ja uskoa sanasta luopuneelle. Tässä asiayhteydessä en näe tuota tapahtuvan.

Tahdonilmaisu siirtää rajankäynnin rajaa. Se siirtää sen pelottavan hämäävästi. Rajahan ei oikeasti kulje herätysliikkeiden ja kirkon välissä. Nyt se valahti siihen suuntaan lisää. Nimittäin nyt on perustellumpaa sanoa vaikka Langinkoskella, että me teemme omiemme kanssa ja keskuudessa niin kuin sisäinen säännöstömme vaatii. – Oikea rajahan kulkee aina siinä, missä Jumalan sana luo valoa ja missä sanan hyväksyminen erottuu hylkäämisestä. Se on kirkon sisällä sama kuin ulkopuolella. Se on herätysliikkeissä sama kuin niiden ulkopuolella. Sitä ei voi rajata yksilön mielipiteisiin eikä tiettyihin kysymyksiin.

Ylin isäntä on antanut oman tahdonilmaisunsa. Meidän suhteemme siihen käy elämässä ilmeiseksi. Heidän teoistaan te heidät tunnette. Muistatko kuulenne?

Kiitos kuitenkin neuvottelijoille yrityksistä. Teidän vilpittömyyttänne en epäile. Kirkollinen kädenojennus voi kuitenkin olla peräti olematon niille, jotka joutuvat Raamatun pohjalta puhumaan naispappeudesta harhaoppina ja julkisyntinä.

Vesa Kiertokari, kalantilainen nuorisopappi

Luther-säätion työlle kansainvälistä tunnustusta: Juhana Pohjolalle myönnetty Rohkeuden sapeli

Luther-säätion työlle kansainvälistä tunnustusta:
Juhana Pohjolalle myönnetty "Rohkeuden
sapeli"

Suomen Luther-säätion dekaani, pastori Juhana Pohjola, palkittiin torstaina 22.1. rohkeudestaan "puolustaa kristillistä uskoa kovan paineen alaisena ja vaaralle altistuen."

Klassiseen luterilaiseen teologiaan ja liturgiikkaan erikoistunut lehti, Gottesdienst, myöntää vuosittain Saber of Boldness palkinnon (suom. "Rohkeuden sapeli") ansioituneelle luterilaiselle kirkonmiehelle. Perusteluissaan raati ilmoitti Pohjolan valinnan syyksi hänen osoittamansa rohkeuden tunnustuksellisten luterilaisten seurakuntien perustamistyössä Suomessa piispojen vastustuksesta huolimatta. Pohjola on myös yhteistyössä Ruotsin Lähetyshiippakunnan (Missionsprovinsen) kanssa mahdollistanut pappisvirkaan vihkimisen niille nuorille miehille, joilta Suomen evankelis-luterilainen kirkko sen on evännyt heidän raamatullisen virkanäkemyksensä tähden.

Vuonna 2006 sama palkinto myönnettiin Kenian luterilaisen kirkon johtajalle, piispa Walter Obarelle. Piispa Obare osoitti rohkeutta asettaessaan vastustuksesta huolimatta Piispa Arne Olssonin Ruotsin Lähetyshiippakunnan piispaksi.

Sapelin luovutustilaisuudessa Gottesdienstin päätoimittaja, tohtori Burnell F. Eckardt Jr. totesi, että Pastori Pohjolan rohkeuden ja omistautumisen lisäksi palkinnolla halutaan osoittaa kunnioitusta kaikille suomalaisille pastoreille, jotka vastustuksesta huolimatta pitävät kristillistä totuutta esillä.

– Lisäksi, tohtori Eckardt totesi, – vastaanottaja kantaa sapelia myös monen sellaisen puolesta, joita me emme tunne, mutta jotka palvelevat kirkkoa samanlaisella vakaalla uskollisuudella, ja jotka myös joutuvat karsimaan sellaisen uskollisuuden seuraamukset.

Vastauspuheessaan Juhana Pohjola viittasi Suomen Luther-säätion mottoon Victor quia victima, voittaja uhrin kautta.

– Oma rohkeuteni on mitä on, mutta Kristuksen rohkeudesta ja voitosta riittää meillekin rohkeutta elää ja tunnustaa kristillistä uskoa, Pohjola totesi.

Palkinto myönnettiin Concordia Theological Seminaryn (CTS) tammikuuisessa teologisessa symposiumissa Indianan Fort Waynessa. CTS on Yhdysvaltain toiseksi suurimman luterilaisen kirkon, 2,4 miljoonaa jäsentä käsittävän Missouri-synodin pappisseminaari.

Gottesdienst —lehden raati valitsi viiden kandidaatin joukosta Juhana Pohjolan Rohkeuden sapelin tämänvuotiseksi vastaanottajaksi. Rintamerkin ristityistä miekoista toinen muistuttaa muiden uskollisten luterilaisten kanssa jaetusta yhteisestä tehtävästä ja vaikeuksista, toinen taas nimenomaan Suomen tilanteeseen liittyvistä haasteista.

Rohkeuden sapelilla halutaan osoittaa kunnioitusta Juhana Pohjolan lisäksi koko sille työlle, jota luterilaiselle tunnustukselle uskolliset papit Suomessa tekevät. Monet Suomen Luther-säätion papeista ovat vierailleet tai opiskelleet Concordia Theological Seminaryssa, ja monet seminaarin opettajista ovat käyneet Suomessa.

Ystävät kalliit!

Tänään tullessa **Elämään -lehdessä on pappeudesta luopuneen naisen, Kirsi Ryösön haastattelu**. Niille, joille ei tule tätä lehteä, siteeraan muutaman olennaisen kohdan haastattelusta:

“Kun naispappeja alettiin vihkiä vuonna 1988, en ottanut kantaa sen tarkemmin. Luonteeseeni ei kuulunut, että olisin juuttunut paikoilleni teologiaa pohtimaan. Elämäni on aina ollut käytännöllisempää ja sykkeisempää. - Pappisvihkimyksen sain sen suurempia pohtimatta vuonna 1993. Minulla ei ollut vahvaa vakaumusta asiasta. Huomasin vain, että taas työpaikka avautuu ja Jumala johdattaa.”

KOMMENTTI: Kuinkahan suuri osa nykyisistä naispapeista on päätenyt papiksi suurin piirtein tällä tavoin. Ilman, että olisi kiinnostusta tai halua edes pohtia teologisia kysymyksiä, kuten viran teologiaa. On vain ajautettu maailman haastavimpaan virkaan!

“Työ verotti perheen aikaa ja kysyi soputumista niin papilta kuin kotijoukoiltakin. Ristiriitaa voimisti se, että pappina Ryösö koki olevansa perheen pää, vaikka tulkitsee Raamatun osoittavan hengellisen johtajuuden miehelle. Myös kirkkoon puhaltavat humanistiset tuulet saivat Ryösön kysymään, onko hänen paikkansa pappina vai uida vastavirtaan”.

KOMMENTTI: Tuo on perustava oivallus, joka meiltä naispappeuden vastustajiltakin on usein jäänyt huomaamatta. Naisen pappeushan murskaa myös aviopuolisille säädetyn järjestyksen. Perheen pappina ei olekaan mies vaan vaimo.

“Oravanpyörän jättäminen ja Raamatun tutkistelu vahvistivat ratkaisun pappisviran jättämisestä. - Olen saanut sekä selälle taputusta että kysymyksiä, että mitä ihmettä oikein menit tekemään... Pappina saa sekä kiitosta että kritiikkiä. Kiitos on ruokkinut itsekkyyttäni, mutta koskaan ei voi saada niin paljon kiitosta, että tulisi siitä tyydytetyksi”.

KOMMENTTI: Kuinka paljon papiksi ryhtymiseen ja siinä toimimiseen todella vaikuttaa tällainen inhimillinen kiitoksenkipeys? Myös meillä

miespapeilla. Sitä suuremmalla syyllä on liperinnoston arvoinen teko, että Ryösö luopui tästä asemastaan, jossa hänen teologisesti ajatellen ei olisi koskaan pitänyt ollakaan. Hienoa, että hän päätyi ratkaisuun juuri Raamatun tutkistelun avulla.

Lisää tällaista!

Petri H

Muut lehdet

KIRKKO JA KAUPUNKI / NETTIVERSIO / Naispappeuden vastustajien kootut herjaukset (9.9.2008)

Tuoreehko pro gradu paljastaa, että naispappeuden vastustajien mielestä naisten tulee olla kaikessa miesten alamaisia.

[Naispappeuden vastustajat järjestäytyivät jo 1970-luvulla Paavalin synodiksi kutsuksi ryhmäksi, joka vuonna 1976 ryhtyi julkaisemaan Sisarenpoikanimistä jäsenlehteä. Teologian opiskelija **Mikko Taristo** tutki kirkkohistorian alaan kuuluvassa pro gradussaan Sisarenpojan sukupuolikäsitystä. Tutkielma osoittaa, että naispappeuden vastustajien sukupuolikäsitys on luonteeltaan hierarkkinen. Siinä mies vie ja nainen vikisee. - Sisarenpojan kirjoittajat yrittävät kyllä selittää, että suhteessa pelastukseen nainen ja mies ovat tasa-arvoisia ja että miehelläkin on valtava taakka, kun hänen täytyy rakastaa vaimoaan. Silti sekä perheessä että ”seurakuntaperheessä” miehen tulee olla johtaja ja naisen kaikessa alamainen, Taristo kertoo.

-Nykyinen päätoimittaja **Juha Muukkonen** vetää nämä rinnastukset kaikkein pisimmälle. Hän on usein tuonut esille ajatusta, että miehen suhteen naiseen tulee olla samanlainen kuin Kristuksen suhteen seurakuntaan. Mies rinnastetaan Kristukseen ja nainen seurakuntaan.

Tariston poimimista esimerkeistä ei voi päätellä muuta, kuin että Muukkonen tavoin ajattelevat ripustavat ihmisen henkiset ja hengelliset kyvyt sukupuoleen: miehen asema johtajana ja opettajana perustuu hänen oikeanlaisiin genitaaleihinsa.

-Kirjoittajien mukaan tämä ei silti tee naisesta vähempiarvoista. Historian valossa on mielestäni kuitenkin kestävämpi väittää, ettei tällaisesta hierarkkisesta rakenteesta seuraisi eriarvoisuutta, Taristo sanoo.

Päivitetty pedon luku ja muita rimalalituksia

Käytännössäkin Sisarenpojan kirjoittajista esimerkiksi pastori **Timo Laato** puhuu naispapeista ”hameväkenä”. Rohkeimmillaan synodin miehet ovat kuitenkin esiintyessään nimettöminä. Vuonna 1998 lehdessä oli tietoruutu: ”Vakavasta asiasta ei saa vitsiä. Pedon luku on muuttunut, totesi yksi ystävä. Ei enää 666, vaan nyt 722. Mutta asiasta ei saanut vitsiä – ei hyvää eikä huonoa. Sillä kyse on Suomen kirkon naispappien lukumäärästä.”

Mutta mitä synodin naispuoliset kannattajat ajattelevat tämän tason herjauksista?

- Sellaisen huomion kyllä tein, että lähes aina naisten kirjoittamat jutut Sisarenpojassa käsittelevät nimenomaan naisen asemaa. Ja nämä naiset vaativat todella jyrkkää hierarkiaa. Miehet saivat kirjoittaa mistä vain.

- Esimerkiksi kansanedustaja **Päivi Räsänen** muisteli vuoden 2001 kirjoituksessaan Lutherin Vähäkatekismuksessa ollutta ohjetta: ”Te vaimot, olkaa alamaiset miehellenne; niin oli Saara kuuliainen Aabrahamille, kutsuen häntä herraksi.” Räsänen sanoi tämän olevan juuri sitä naiseutta, johon hänet oli luotu.

(ALKUP. ARTIKKELIN LOPUSSA: **Juhani Huttunen** juhani.huttunen (a) kotimaa.fi)

Muut lehdet

KOTIMAA / eKOTIMAA / OSA ARTIKKELISTÄ:

Seksi puhututti kirkkokansaa

Riitta Hirvonen
18.02.2009

Kansanedustaja **Lyly Rajala**, esseisti **Antti Nylén**, pastori **Päivi Jussila** ja runsas kirkkokansa keskusteli eilen feminismistä, seksuaalisuudesta ja naispappeudesta Oulun Karjasillan kirkon *Moraalivartio*-tilaisuudessa....

Sukupuolisuus muuttuu elämän aikana

Illan vakavampi keskustelu syntyi seksuaalisuudesta. Tuiran seurakunnan kappalaisen Päivi Jussilan mukaan jokaisen tulee saada itse määritellä sukupuolisuutensa ja seksuaalisuutensa. Onko biologia niin suuri määre, että pojat

ovat aina poikia ja naiset naisia, niin kuin meillä on tapana sanoa? Jussila kyseli.
- Minä toivon, että me voisimme nähdä toisemme nykyistä monipuolisemmin. Käsitys omasta seksuaalisuudesta ja sukupuolisuudesta muuttuu elämän aikana.

Sekä Jussilan että Antti Nylénin mielestä käsitteet homo ja hetero kuvaavat vain kapeasti ihmisen seksuaalisuutta.

- Homo ja hetero-ilmaisut ovat ahtaita luokituksia meistä. Ne paloittelevat ja luokittelevat ja siksi joutavat menemään, Nylén sanoi.

**TÄMÄN JÄLKEEN ALKUP.
ARTIKKELI VIELÄ JATKUU**

Muut lehdet

**KIRKKO JA KAUPUNKI/NETTIVERSIO
/SUURIN OSA ARTIKKELIA:**

**Sateenkaaripastori: Kirkon pyydetävä
homoilta anteeksi (18.2.2009)**

**Jaana Partti tuntee kymmenkunta pappia,
jotka siunaavat nais- ja miespareja.**

Vaikka evankelisluterilainen kirkko odottaa edelleen piispojen virallista kantaa rekisteröityjen parisuhteiden kirkolliseen siunaamiseen, osa papeista on jo alkanut siunata nais- ja miesparien suhteita.
- Piispojen prosessi on kestänyt luvattoman kauan, ja pian on liian myöhäistä. Suhtautuminen homoihin on yksi syy, jonka takia ihmiset eroavat kirkosta, sanoo Kallion seurakunnan pastori **Jaana Partti**, jonka toimenkuvaan kuuluu seksuaalivähemmistöjen kanssa tehtävä työ.

Partin mielestä kirkon pitäisi pyytää nyt julkisesti anteeksi tapaansa kohdella homoseksuaaleja.

Piispainkokous perusti vuonna 2005 työryhmän pohtimaan kirkon kantaa homouteen. Työryhmän mietinnön on määrä ilmestyä maaliskuun lopussa, mutta piispainkokous pääsee käsittelemään sitä vasta ensi vuonna.

Moni pappi kuitenkin siunaa rekisteröityjä parisuhteita jo nyt. Jaana Partti sanoo itse tuntevansa kymmenkunta homopareja

siunaavaa pappia, joista suurin osa työskentelee pääkaupunkiseudulla. Useimmat näistä papeista ovat naisia. Yhden papin Partti tietää siunanneen noin kymmenen nais- tai miesparin suhdetta.

Muutama julkisuudesta tuttu tapaus on poikunut tuomiokapituleihin kanteluryypäitä. Parisuhteita siunanneet tai niiden puolesta rukoilleet papit eivät kuitenkaan ole saaneet kapituleilta kurinpitorangeistuksi a.

Kristityt homot vähemmistö vähemmistössä

Akavan kirkollisten ammattiliittojen jäsenkysely osoitti vuonna 2006, että koko maassa kaksi prosenttia papeista ja kanttoreista oli ollut toimittamassa rekisteröidyn parisuhteen kirkollista siunaamista. Runsas kolmannes kaikista papeista toivoi kyselyssä, että samaa sukupuolta olevat kumppanit voisivat saada rekisteröidylle parisuhteelleen siunauksen. Partti huomauttaa, että kaikesta huolimatta siunauspyyntöjä tulee harvoille papeille ja määrällisesti vähän. - Kristityt homot ovat vähemmistö vähemmistössä. Läheskään kaikki eivät löydä kumppania, vielä harvemmat rekisteröivät parisuhteensa, saati että he tulisivat papin luo pyytämään sille siunausta.

Partti sanoo itse siunanneensa yhden parin, pian parisuhdelain tultua voimaan 2002.
- En nähnyt mitään syytä kieltäytyä pyynnöstä. Sen jälkeen on kysytty joitakin kertoja, mutta aikataulusyistä olen joutunut ohjaamaan parit muiden pappien luo.

Koska kirkolla ei ole rekisteröidyn parisuhteen siunaamiseen kaavaa, jokainen siunaus- tai rukoustilaisuus on oman näköisensä.

Kaavaa tuskin on tulossa lähivuosinakaan, sillä siitä pitäisi päättää kirkolliskokouksessa.

Kotimaa-lehden vuosi sitten kirkolliskokousedustajille tekemässä kyselyssä kaavaa vastusti 61 prosenttia ja puolsi 21 prosenttia edustajista.

(ALKUP. ARTIKKELISSA: Tekstit: Meri Toivanen)

Muut lehdet

ILTALEHTI / NETTIVERSIO:

Naispappikistassa ensimmäiset irtisanomiset

Tiistai 10.3.2009 klo 20.55

Kotkan Langinkosken seurakunta erotti kaksi nuorisotyönohjaajaa, jotka olivat kieltäytyneet työskentelemästä naispappien kanssa.

Naispappikiista on johtanut ensimmäisiin irtisanomisiin Suomessa. Kotkan Langinkosken seurakunta on erottanut kaksi nuorisotyönohjaajaa, jotka olivat kieltäytyneet tekemästä jumalanpalveluksissa yhteistyötä naispappien kanssa.

Seurakunta päätti irtisanomisesta illalla kokouksessaan. Syynä erottamiseen oli nuorisotyöntekijöiden harjoittama naispappien syrjintä vielä senkin jälkeen kun heitä oli huomautettu.

Langinkosken seurakunta katsoo, ettei voi työyhteisönä voi hyväksyä syrjintää. Aiemmin työntekijöitä on irtisanottu naispappeuskiistan takia vain määrääjäksi.

Nuorisotyöntekijöiden irtisanominen on kirkkoherra Jukka Lopperin mukaan ensimmäinen tapaus, kun kiista johtaa pysyvään irtisanomiseen.

STT

Muut lehdet

Ajankohtaista

Piispoilta ja vanhalla virkakannalla olevilta herätysliikkeiltä yhteinen tahdonilmaisu

KOTIMAA / eKOTIMAA / KT ja Johannes Ijäs
04.03.2009

Luterilaisen kirkon piispat ja vanhalla virkakannalla olevat herätysliikejärjestöjen edustajat ovat ilmaisseet yhteisen käsityksensä siitä, miten herätysliikejärjestöt voivat entistä paremmin tukea paikallisseurakuntien työtä ihmisten sitouttamiseksi evankeliumiin ja kirkkoon. Julkilausumassa tunnustetaan muun muassa se, että kirkossa on jäseniä, jotka eivät vakaumuksen vuoksi pidä oikeana päätöstä avata pappisvirka naisille. "Toivomme, että hekin voivat edelleen kokea kirkon omakseen". Julkilausuman mukaan herätysliikejärjestöjen tehdessä yhteistyötä paikallisseurakuntien kanssa, ne toimivat kirkon vuonna 1986 tekemän virkaratkaisun ja paikallisseurakuntien käytäntöjen mukaisesti. Julkilausuma seitsemäs ja viimeinen kohta vetoaa kirkon yhtenäisyyden puolesta. Epävirallisten keskustelujen sarja piispojen ja herätysliikejärjestöjen kesken alkoi vuonna 1999 neljäntoista järjestöjohtajan aloitteesta ja arkkipiispa **Jukka Paarman** kutsusta. Vuosien varrella keskusteluihin on osallistunut useita piispoja ja useiden järjestöjen edustajia. Arkkipiispa Paarma pitää yhteistä kannanilmaisua hyvänä perustana keskinäiselle kunnioitukselle, kuuntelemiselle, keskustelulle ja yhteistyölle. Hän korostaa yhteydenpidon merkitystä kirkon yhtenäisyydelle.

[TAHDONILMAISU] Piispojen ja herätysliikejärjestöjen edustajien tänään julkistama tahdonilmaisu seurakuntien ja herätysliikejärjestöjen yhteyksistä ja yhteistyöstä: **1. Haluamme edistää sitä, että herätysliikkeet ja niiden muodostamat yhteisöt ovat entistä selvemmin osa kirkon ja seurakuntien toimintaa ja siten tuovat oman panoksensa seurakuntaelämän uudistamiseen.**

2. Tunnustamme sen, että kirkossamme on jäseniä, jotka eivät vakaumuksensa vuoksi pidä oikeana kirkon hyväksymää päätöstä avata pappisvirka naisille, ja toivomme, että hekin voivat edelleen kokea kirkon omakseen.

3. Haluamme yhdessä toimia sen puolesta, ettei ketään kirkossa syrjitä hänen sukupuolensa, vakaumuksensa tai virkanäkemyksensä tähden. 4. Pidämme tärkeänä, että herätysliikejärjestöjen toiminta muodostaa paikallisseurakuntien sisällä sellaista yhteisöllisyyttä, joka vahvistaa kaikkien seurakuntalaisten sitoutumista Kristukseen ja kirkkoon. 5. Kun herätysliikejärjestöt ovat yhteistyössä paikallisseurakuntien kanssa, ne toimivat kirkkomme vuonna 1986 tekemän virkaratkaisun ja paikallisseurakuntien käytäntöjen mukaisesti. 6. Seurakunta voi tehdä yhteistyötä herätysliikkeen kanssa ja antaa tiloja herätysliikkeen kirkkopyhiä ja muita tilaisuuksia varten. 7. Vetoamme kaikkiin seurakuntalaisiin, että erilaisista näkemyksistä huolimatta pysymme ja toimimme yhdessä ja samassa kirkossa.

[TAHDONILMAISUN ALLEKIRJOITTAJAT]

Tahdonilmaisun ovat piispojen edustajien kanssa muotoilleet toiminnanjohtaja **Timo Junkkaala** Suomen Raamattuopiston Säätiöstä, pääsihteeri **Jussi Miettinen** Suomen Evankelisluterilaisesta Opiskelija- ja Koululaislähetyskeskstä, lähetysjohtaja **Pekka Mäkipää** Evankelisluterilaisesta Lähetysyhdistys Kylväjästä, toiminnanjohtaja **Lasse Nikkarikoski** Suomen Luterilaisesta Evankeliumiyhdistyksestä, pääsihteeri **Henrik Perret** Suomen teolisesta instituutista ja lähetysjohtaja **Timo Rämä** Suomen Evankelisluterilaisesta Kansanlähetyskeskstä. Arkkipiispa **Jukka Paarman** lisäksi työskentelyyn osallistuivat piispat **Eero Huovinen**, **Samuel Salmi**, **Simo Peura** ja **Matti**

Repo. Muut piispat ovat ilmaisseet yhtyvän tahdonilmaisuun.

Muut lehdet

Kommentteja tahdonilmaisusta

Hyvän vai pahan tahdon ilmaus

On lienee kaikille ajatteleville ihmisille selvä, että ns. "hyvän tahdon ilmaus" pahan tahdon ilmausten keskellä ei ole painava paperi, joka välttämättä ratkaisee mitään oleellista. Paperi ei myöskään ole mikään juridinen paperi eikä siinä porukassa ole edes olleet kaikki herätysliikkeet. Sitä ei myöskään ole allekirjoitettu yhteisenä asiakirjana.

Tämä meidän kaikkien olisi hyvä muistaa. Muuten johtopäätökset eivät osu kohdalleen. Norsupyssy ei siis ole paikallaan paperiin nähden, jonka jokainen voi tulkita ihan mihin suuntaan haluaa, ja jonka paperin ainoa sanoma lienee, ettei ihan koko aika oltaisi toistensa kurkussa – vaikka sitäkin se paperi ei takaa.

Tuota paperia ei siis missään tapauksessa tule käsitellä ratkaisevana mielenilmauksena, joka "paljastaa" ilahduttavan edistymisen tai järkyttävän luopumuksen.

On selvää, että ne palaverissa mukana olleet, jotka virkakysymyksessä ovat olleet kirkkaita, ovat sitä edelleen. Yhtä selvää on, että ne porukassa, jotka ovat olleet horjuvia eivät välttämättä ole tuosta paperista vahvistuneet. Eikä niillä piispoillakaan, jotka olivat palaverissa mukana ole varmaan suurempaa parannuksen halua asiassa.

Harhalaukaus on myös väittää, että ko. paperi sementoi jonkun tulokunnan 1986 virkapäätöksestä tai 2006

Heikan paperista. Ehkä huomionarvoinen on varatuomari Anttisen näkökohta, että ko. paperin viittaa nimenomaan 1986 virkapäätökseen, johon liittyy ponsi eikä Heikan paperiin. Ponnella taas on edelleen täsmälleen sama merkitys lain arvovaltaisena tulkintana, kuin jokaisella edustakunnan lakiin liittämällä ponnella. Emme tässäkin seuraa virhetulkintoja, vaan lakia – olkoonkin että kaikki eivät laista välitä.

Vaikuttaa myös siltä, että monilla, jotka yliarvioivat paperin merkityksen, on ollut valmiina sen tyyppinen ennakoasenne, että kaikki on menetetty ja vain uudet rakenteet ratkaisevat tilanteen. Kuitenkin – molempi parempi.

Olen myös kiinnittänyt huomiota, että monien kirjoittajien tekstin pituus ja jyrkkyys on kääntäen verrannollinen siihen kuormaan ja ristiin, jota he kantavat tällä hetkellä kirkossamme.

Samoin ei ole hyvä, että esim. Kun Timo Junkkaala selittää asian omasta näkökohdastaan, se pyritään nihiloimaan. Kun taas joku naispappi Kotimaassa kommentoi, se nähdään sen syväsanomana. Tämä asenne on varma tapa karistaa kannoiltamme ne sisaret ja veljet, jotka kaikessa vajavaisuudessaan halusivat pitää kiinni Jumalan sanasta ja seurata joukoissamme. On pyrittävä ottamaan jokainen Jumalan sanaan tunnustautuva kristitty todesta ja muut sitten vähemmän todesta.

Paperi on luonteeltaan tahdonilmaus – aika sitten näyttää hyvänkö vai pahan.

Olkoon kuitenkin meidän tahtomme koota ja vahvistaa niitä tahoja, jotka edelleen haluavat pitää Jumalan sanasta kiinni. Karsiminen ja katkominen on aina helpompaa kuin istuttaminen ja rakentaminen.

Teuvo Huhtinen,
rovasti

Kommentteja tahdonilmaisusta

KIRKOLLINEN RISTORYTI- PÄÄTÖS?

Piispojen ja vanhauskoisten herätysliikkeiden tahdonilmaisu on eräs dokumentti naispappeuskysymyksen käsittelyn historiassa Suomen kirkossa. Piispat avoimesti rohkaisevat tällä paperilla kirkkoherroja luovuttamaan tiloja vanhauskoisten ehtoollisjumalanpalveluksia varten. Tilaisuudet voivat olla avoimesti kirkon periteisen virkakäsityksen mukaisia. Toki usea kirkkoherra on sellaista tehnyt tähänkin asti ilman seuraamuksia, josta todistaa SLEY:n, Raamattuopiston, Ryttylän jne. messut eri puolilla Etelä-Suomea. Myös Oulun seudulla ovat muutamat kirkkoherrat antaneet tilaa.

Dokumentissa on ilmeisiä puutteita, eikä sen varaan voi laskea enempää kuin se itse antaa. Se on ristiriitainen ja tulkitsijaosapuolet tulkitsevat sitä eri tavoin. Sen ongelma on toimivaltaongelma. Tällaisella kokouksella ei ole valtuuksia tehdä sellaisia sopimuksia, jotka sitovat kumpaakaan osapuolta mihinkään sellaiseen, joka ohittaisi kirkkolain 1§:n, naispappeuspäätöksen ja ponnin. Lyhyesti sanoen, molemmat osapuolet tekivät ristorydit, eli päätöksen, jonka merkitys määritellään vasta kokoushuoneen ulkopuolisessa elämässä. Toivon, että määritelmä on “kyllä” ns. vanhauskoiselle jumalanpalveluselämälle.

Toinen suuri puute on teologian puuttuminen. Naispappeuskysymyksessä ovat teologiat törmänneet, ja sen tähden kiista on jatkunut tähänkin asti. Niin kauan kuin asia pyritään järjestelemään vain kirkkososiologisenä kysymyksenä, ratkaisut ovat vain väliaikaisia ja vain siirtävät ongelmaa. Vanhauskoisuuden kannalta vahvimmat argumentit ovat edelleen teologian kannalta kirkkolain

Raamattupykälä sekä juridisesti naispappeuspäätöksen ponsi. Dokumentti toimii valmistelevana tahdonilmaisuna tuleviin kirkolliskokouksiin, joiden asialistalle toivoisi asian Lopullista Ratkaisua.

Vesa Pöytäri, pastori

Kommentteja tahdonilmaisusta

*Sentähden ylen
harmillisia houkkioita
ovatkin kaikki ne,
jotka järjellensä
tahtovat arvostella
Jumalan sanaa ja
tekoja. Kun minä en
kykene herättämään
henkiin kuollutta, niin
pitäisikö sen silti olla
Jumalalle mahdotonta?
Varokoon siis jokainen
arvostelemasta Jumalan
sanaa ja hänen
voimaansa oman
ymmärryksensä ja
voimansa mukaan. Jos
näet oma järkemme voi
kaiken käsittää ja
ymmärtää, niin
silloinhan Herra
Jumalamme voi olla
suutansa avaamatta.
Mutta se, että hän
puhuu, on juuri
todistuksena siitä, ettei
meidän oma järkemme
tiedä eikä käsitä
kaikkia, ja että
Jumalan sana on yli ja
vastoin meidän
järkeämme.*

Martti Luther:
Huonepostilla,
Laskiaissunnuntai

Vammalasta Kalantiin - ote toimitussihteerin blogista

<http://kiertokari.spaces.live.com>

PIISPAN LUONA

Olin tänään tapaamassa piispa Kari Mäkistä. Tuleva esimieheni oli - kuten hän etukäteen minulle ilmoittikin - ilmaissut kirjeitse huolensa piispalle viranhoidostani ja yhteistyökyyvistäni. Siksi minut oli sinne kutsuttu.

Piispani otti minut - ensimmäistä kertaa tavatessamme - ystävällisesti vastaan. Suurimman osan ajasta hän kysymyksiensä ja vastauksieni kautta loi kuvaa minusta. Toivottavasti kuva muodostui oikean kaltaiseksi.

Piispa halusi niinkään tietää rajoitteistani hoitaa tulevan seurakunnan virkaa. Montakin kertaa törmäsin sanapariin "mistä kieltäydyn?". Siihen oli mukava saada vastata. Vastasin samalla linjalla kuten blogini lukija entuudestaan saattaa muistaa: "Mielestäsi kieltäydyn viranhoidosta. Ei pidä paikkaansa. Minä teen mielelläni kaiken, mihin Raamattu, Luterilaiset Tunnustuskirjat, pappisvala ja Kirkkolaki ja -järjestys 1§:ensä alaisena velvoittavat. Tämän vastaisesti en halua tehdä mitään. Tuskin sitä lupaa on muillakaan papeilla."

Vielä keskustelumme aaltoili minun taustani selvittämisessä ja yksityiskohtien etsimisellä mahdollisessa työrajoittuneisuudessa. Yksityiskohtien luettelu ja kärjistäminen olisi mielestäni ollut turhaa. Siksi ennen muuta viittasin julkisiin kirjoituksiini ja minulta - väärällä tavalla - aikaanaan hankittuun lausuntoon ja erittelyyn, joka eteni Kalannin srk:n srk-neuvoston pöytäkirjasta yhteisen kirkkovaltuuston pöytäkirjaan. Se oli silloin juridisesti väärin - mutta toimii tänä päivänä virallisena dokumenttina uskostani, vakaumuksestani ja käytännön elämästä tietyissä asioissa. - Tämän sisältöisen asian aikaanaan esitin arkkipiispa John Vikströmille ja kysyin, voiko tällainen henkilö tulla vihityksi papinvirkaan ja hoitamaan papinvirkaa. Ilmaisni myös jo silloin rehellisyyden nimissä, ettei muutosta kantoihin ole odotettavissa. Keskustelimme silloin 22 vuotta sitten asioista monelta kannalta. Kuitenkin vastaus oli Vikströmiltä yksiselitteinen: kyllä toki voi!

Nyt tuntuu siltä, että aika on toinen. Peräti toinen!

Lämmihenkinen keskustelumme lopuksi piispa Mäkinen kehotti minua vakavasti tutkimaan ja tarkistamaan kantaani. Hän toivoi syvästi, että voisin yhtyä kirkon yhteisiin linjauksiin. Kasvikipujen kautta uuteen... - Jos kolmen kuuman kysymyksen linjauksissani tapahtuu muutos kirkkomme yleiseen, uuteen ja nykyiseen linjaan, piispa tiesi kertoa minulle: niin tehdessäni en ehdottomasti rikkoisi pappisvalaani vastaan! Minua jäi epäily tästä kuitenkin kalvamaan - syvästi. Rehellisesti ja piispan pyynnöstä tutkin "kolmen kuuman perunan" raamatullisen opin ja luterilaisen tunnustuksen mukaisen pohjan ja perustelut. Taas kerran. Jumala johtakoon niin, oikea usko vahvistuu ja väärät opit kukistuvat sydämessä ja omassatunnossa - ja myös kirkkomme papin elämässä ja julkisessa viranhoidossa.

Itse jäin kaikkein eniten miettimään linjausta JOKO yksilön oma raamatuntulkinta TAI kirkon yhteinen raamatuntulkinta. Näetkö sinä vain tällaiset vaihtoehdot? Minulle asia on 100% niin, että jos ei ole olemassa kuin toinen taikka toinen tulkinta, niin sitten olen väärässä kirkossa ja väärässä virassa. Minua näet eivät tulkinnat kiinnosta, vaan se, mitä Jumalan sana eli Raamattu TODELLISESTI ja objektiivisesti SANOO. Ellei tähän voi päästä niin voi meitä - kirkkona ja kristittyinä!

PERSPEKTIIVIN LAAJENNUS

Tämä on sekä eri että sama asia. Sekä ajallisesti että sisällöllisesti suora jatke.

Kävin nimittäin paluumatkallani tapaamassa tuttua, oikeastaan ihan ystävääni, joka lyhyen ja voimakkaasti ihmisen murtaneen sairauden kourissa oli sairasvuoteellaan luultavasti välittömän iäisyysmatkan edessä.

En voinut olla ajattelematta, kuinka hienoa oli, että jo aikaisemmin olin saanut hänen kanssaan keskustella. Kertoa Jeesuksesta ja taivaaseen aukaistusta tiestä. - Vielä nytkin voimakkaiden lääkkeiden sekoittaessa

ystävän ajattelua ja sanoja, sain vakuuttaa, että KAIKKI RAAMATUN SANAT JA LUPAUKSET PITÄVÄT PAIKKANSAA. Siksi taivaskin on Jeesuksen ristinkuoleman tähden varma kotisatama.

Mutta mitä vakuuttaa itselleen tai toiselle se, joka ei usko Raamatun sanojen paikkansapitävyyteen kaikessa? Oma tulkintaako? Kirkon yhteistä äänestettyä tulkintaako? Viimeistään iäisyyden ollessa päivien tai tuntien päässä piispat ja papit, talonpojat, lukkarit ja kupparit tajuavat, että SE EI RIITÄ!

Suokoon Jumala armonsa, että itse kukin heräisi tulkintojensa unesta raamatulliseen armon ja totuuden valkeuteen. Ihan sama kuorsasitko yksin vai vedittekö yhtä köyttä siskonpetissä - tärkeintä on herätä unesta ja kuulla Jumalan erehtymättömästä sanasta valikoimatta ihana evankeliumin sana syntisten Vapahtajasta ja varmasta taivaspaikasta.

Mutta jos ei olekaan uskoa eikä halua luottaa Herran käskyyn (1.Kor.14), Raamatun avioliitto-opetukseen eikä pyhän kasteen kristillisen kasvatuksen K O N K R E E T T I S E E N VELVOLLISUUTEEN, niin mistä päätellen uskot Jumalaa toisessa kohdin? Osaatko valita tärkeimmät kohdat? Valitseeko kirkko yhteisesti luotettavimman "top ten" in? Ja ennen muuta: salliiiko Jumala sinun valita, mitä uskot ja milloin häntä haluat kuulla ja seurata?

Valitkaamme siis. Sanokaamme lopuksi: Raamatun Herran haltuun TAI Usimman Yhteisen Tulkinnan haltuun.

Kumman haltuun sinä uskot itsesi elämän ja kuoleman rajalla?

ONKO KASTE PELKKÄ JURIDIikkaA?

*Wille Huuskonen,
Paavalin synodin sihteeri, teol.yo*

Toimiessaan Uuraisten seurakunnassa vuonna 2006 rovasti **Markku Suokonautio** toimitti kastetilaisuuksia soveltaen vapaasti kirkon kastekaavaa. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen sijasta lapset kastettiin – feministiteologian suosiman inklusiivisen kielen mukaisesti – Luojan, Lunastajan ja Pyhittäjän nimeen. Lapuan tuomiokapituli käsitteli asiaa ja pitkässä teologisessa selvityksessään piti Suokonaution kastetapaa virheellisenä, mutta “rakkauden tähden” päätti kuitenkin hyväksyä kasteet. Koska tuomiokapitulilla ei nähdäkseen – edes rakkauden tähden – ole annettu oikeutta yli Kristuksen käskyn päättää kasteen pätevydestä, tahdoin lähteä selvittämään asiaa lasten oikeusturvaa ajatellen. 3.3.2008 lähetin sähköpostia Lapuan tuomiokapitulille, jossa pyysin tuomiokapitulia selvittämään ketkä ovat ne lapset, jotka on kastettu kyseenalaista muotoa käyttäen. Lapuan tuomiokapitulista kehoitettiin kääntymään Kuopion tuomiokapituliin, jonne lähetin marraskuun 4. päivänä 2008 seuraavan sähköpostiviestin:

Nöyrä pyyntö Suokonaution kastamia ajatellen

Arvoisa piispa Wille Riekkinen ja arvoisa Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli, lienee hyödytöntä ja ehkä typerää lähestyä teitä tämän asian tiimoilta. Kristittyinä koen huolta noita rovasti Markku Suokonaution kastamia lapsia kohtaan, jotka eivät aikuistuttuaan voi tietää ovatko he todella kastettu. Viime keväänä Lapuan tuomiokapituli päätti pitää näitä kasteita oikeina, mutta vaikka yksityishenkilön toive tuskin paljon painaa tässä asiassa, nöyrästi pyytäisin teitä kartoittamaan rovasti Suokonaution kanssa hänen kastamien lasten vanhemmilta ja kummeilta minkälaisella kaavalla heidän lapsensa on kastettu. Olisi tärkeää, että lapset

voisivat aikuistuttuaan saada tiedon siitä onko heidät kastettu kiistanalaisin tavoin, myös sen jälkeen kun muisto asiasta on jo haihtunut vanhempien mielestä. Tämä olisi varmasti viisasta myös ekumeenisia yhteyksiä ajatellen. Pahoittelen, että kuormitan teitä tällä asialla ja toivon johdatusta teille tässä vaikeassa kysymyksessä.

Kastamattoman painajainen

Koska Kristus on asettanut kasteen pelastuksen sakramentiksi, on se eräs suurimmista aarteista, joita kirkolle on uskottu ja jonka ihminen voi saada omakseen. Näiden kastamattomien, mutta kirkon kirjoihin kastetuiksi merkittyjen lasten asema on tehnyt minut siinä määrin murheeliseksi, että asia on tullut uniinikin. Pohtiessani tuomiokapitulille kirjoittamista näin seuraavan unen: Olin käymässä vanhempieni luona ja juttelimme niitä näitä. Kyselin omasta kastetilaisuudestani ja he kertoivat keitä meillä oli ollut vieraina ja minkälaisia ruokia oli syöty. Kysyin kuka pappi kasto minut ja he katsoivat toisiaan merkitsevästi. He olivat hetken hiljaa ja isäni sanoi: “Eikös se setäsi ollut...”, äitini vastasi: “niin, taisi se olla..” Kun tivasin heiltä, että miten he eivät muista asiaa, jos kerran papinkin piti olla tuttu, äitini sanoi: “Taisi käydä niin, että pappi sairastui juuri ennen kastejuhlia, eikä päässyt paikalle.” “Te järjestitte juhlat kuitenkin?”, kysyin. “Niin, kun oltiin leivottu ja laitettu ja kaikki vieraatkin oli kutsuttu.” “Mutta kukaan ei toimittanut kasteita?” “No niin kai, no, ajateltiin, että sen muodollisuuden voi hoitaa myöhemmin.” “No hoidettiinko se?” “No, sen tilaisuuden jälkeen tuli sitten kaikenlaista ja kai se papin kutsuminen sitten unohtui.” “Ei voi olla totta... miten te olette voineet...” Hermostuin lopulta niin kovasti, että heräsin keskellä yötä. Meni aikansa ennen, kuin järkeni sai

vakuutettua tunteeni siitä, että minut oli kastettu asianmukaisesti ja jäsenrekisteritietoni pitää paikkansa. Hetken hereillä oltuani ymmärsin, että saan kiittää vanhempiani ja minut kastanutta pappia siitä, että de facto omistan kaikki ne lupaukset, jotka Jumala on pyhästä kasteesta sanassaan antanut – samalla ymmärsin, että aamu ei hälventänyt painajaista niiden lasten kohdalla, jotka eivät koskaan saa tietää, että kirkonkirjoihin merkitty kaste ei ollutkaan kristillinen kaste.

Tuomiokapituli vastaa kirjeeseen

Lähetin siis pyynnön tuomiokapitulille, että Suokonaution kastejupakka hoidettaisiin asianmukaisesti loppuun hänen kastamiensa lasten kohdalla. En saanut tuomiokapitulilta kuittausta viestiini ja vähitellen asia haihtui jo haihtua mielestäni. Yllättäen 24.11.2008 sain kirjeen tuomiokapitulilta, jossa piispa Wille Riekkinen ja lakimiesassessorit Tuija Alatalo vastaavat minulle. Kiitän piispa ja assessoria viestini huomioimisesta ja kirjallisesta vastauksesta. Vastauksen luettuani minun on kuitenkin valitettavasti pakko sanoa olevani tyrmistynyt. Julkaisen tässä tuomiokapitulilta saamani vastauksen. Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli 19.11.2008 2061 Olette lähettänyt tuomiokapitulille sähköpostiviestin, joka koskee rovasti Markku Suokonaution toimittamia kasteita. Viestissänne ilmoitatte kokevanne huolta rovasti Markku Suokonaution kastamia lapsia kohtaan, jotka eivät aikuistuttuaan voi tietää, ovatko he todella kastettu. Kirjeessänne toteatte, että viime keväänä Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli päätti pitää näitä kasteita oikeina. Pyydätte, että tuomiokapituli kartoittaisi yhdessä rovasti Suokonaution kanssa hänen kastamien lasten vanhemmilta ja kummeilta, minkälaisella kaavalla heidän lapsensa on kastettu.

Mielestänne olisi tärkeää, että lapset voisivat aikuistuttuaan saada tiedon siitä, onko heidät kastettu kiistanalaisin tavoin, myös sen jälkeen, kun muisto asiasta on jo haihtunut vanhempien mielestä. Mielestänne tämä olisi varmasti viisasta myös ekumeenisia yhteyksiä ajatellen. Viestinne johdosta tuomiokapituli ilmoittaa seuraavaa: Tuomiokapitulin tehtäviin kuuluu kurinpitoviranomaisena tutkia pappien virkatoimien ja käyttäytymisen asianmukaisuus. Tuomiokapitulin tehtävänä on tutkia, onko pappi toiminut vastoin virkavelvollisuuksiaan, laiminlyönyt niitä tai käyttäytynyt virka-asemaansa sopimattomalla tavalla tuomiokapitulin tietoon saatetun yksilöidyn teon tai yksilöityjen tekojen osalta. Viestissänne ette ole toimittanut tuomiokapitulin tietoon mitään rovasti Suokonautiota koskevaa yksilöityä tekoa. Mitä tulee huoleenne koskien rovasti Markku Suokonaution kastamia lapsia niin tuomiokapituli toteaa, että kun henkilö on otettu kirkon jäseneksi, hän pysyy kirkon jäsenenä, ellei hän itse eroa kirkon jäsenyydestä. Kirjeenne ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin t u o m i o k a p i t u l i n taholta. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla tähän päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla. Vaikka olin epäileväinen siitä, hyödyttääkö kirjelmäni mitään, olen silti hämmentynyt tuomiokapitulin vastauksesta. Siinä selostetaan aivan oikein kirjelmäni sisältö, mutta vastauksena niihin teologisiin huoliin, jota esitän annetaan ainoastaan juridinen vastaus: Kirjeenne ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin tuomiokapitulin taholta.

Kaste silkkaa juridiikkaa tuomiokapitulille?

Nostan tuomiokapitulin vastauksesta joitakin ihmetystä herättäviä kohtia, ja analysoin niitä. **1.** Tuomiokapitulin tehtäviin kuuluu pappien virkatoimien ja käyttäytymisen asianmukaisuus. **2.** En ole yksilöinyt mitään sopimatonta tekoa, josta vaatisin Suokonautiota tilille. **Siispä: Tuomiokapitulin ei tarvitse käsitellä muuta kuin sellaisia aiheita, joihin sillä on juridinen velvollisuus.** Ymmärrän, ettei

tuomiokapitulilla ole juridista velvollisuutta ottaa kantaa niihin asioihin, joita kirjeessäni esitin. Kirjeeni ei ensinnäkään ollut vaatimus tai valitus tuomiokapitulille, vaan piispan hengelliseen virkaan liittyvä pyyntö. Koska kirjeeni ei sisältänyt mitään vaatimusta tuomiokapitulia kohtaan, ihmettelen miksi se ylipäätään käsiteltiin, kun siihen haluttu antaa pastoraalista, vaan juridinen vastaus. Vaikka kirkkomme onkin julkisoikeudellinen yhteisö, toivoisin, että sen piispat katsoisivat kuitenkin olevansa hengellisen viran edustajia, eikä virkamiehiä. **1.** Kannan huolta, mitä kastamattomille kastetuiksi merkityille lapsille tapahtuu, jos he haluavat vaihtaa kirkkoa, jossa heidän kastettaan pidetään vääränä. **2.** Tuomiokapituli toteaa, että ongelmaa ei tule, jos henkilö ei halua erota kirkosta. **Siispä: Ekumeeniset kysymykset ovat irrelevantteja, koska kukaan ei halua erota Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta.** **1.** Katson, että lapsilla olisi vartuttuaan oikeus tietää, että heidät on kastettu hyvin kyseenalaisella tavalla. **2.** Tuomiokapituli vastaa, että kun ihminen otettu kirkon jäseneksi, hän pysyy kirkon jäsenenä ja ongelmaa ei ole. **Siispä: Ainoa kirjeessä tunnustettu kasteen merkitys on kirkon jäsenrekisteriin liittäminen.** Tuomiokapitulin ainoa vastaus ekumeeniseen ja seurakunnan jäsenten kasteen sakramenttia koskeviin oikeuksia koskevaan huoleeni on, että kyseiset lapset on liitetty kirkon jäseneksi, ja kirkon jäsenenä he pysyvät, elleivät itse halua erota. Voiko tästä vastauksesta tulla mihinkään muuhun tulokseen, kuin että kasteella ei ole teologista merkitystä, tai sen teologinen merkitys on hyvin toissijainen?

Ekumeeniset suhteet vaarassa?

Kuopion tuomiokapituli pelaa vaarallista peliä. Suomen evankelis-luterilainen kirkko on ollut aktiivinen ekumenian edistäjä vuosikautia. Samaan aikaan kirkon sisällä täysin vastakkaiset voimat tahtovat kuitenkin viedä kirkkoa yhä enemmän maallisen yhteisön suuntaan, jossa aivan muut kuin teologiset seikat ratkaisevat päätökset. 29.2.2008

Vatikaanin Uskonopin kongregaatio ilmaisi selvän sanoin, että Luojan, Lunastajan ja Pyhittäjän nimeen toimitetut kasteet eivät ole kristillisiä kasteita ja näillä sanoilla kastetut ihmiset on kastettava kristillisellä kasteella. Kun kirjoitin tuomiokapitulille kirjeen, ajatuksenani oli, että jos pystyttäisiin kartoittamaan, ketkä lapset on kastettu kyseenalaisesti, ei Suokonaution tapaus muodostuisi merkittäväksi ekumeeniseksi ongelmaksi. Nimittäin viidentoista vuoden kuluttua, kun nuo lapset voivat itse päättää kirkkokunnastaan, on ortodoksisen ja roomalaiskatolisen kirkon tarkoin harkittava, voivatko ne soveltaa toisten kirkkojen kasteen hyväksymistä koskevia ekumeenisia päätöksiä Suomen ev.lut. kirkon jäseniin, koska osa sen kastetuiksi merkityistä jäsenistä ei ole asianmukaisesti kastettu. Toisin kuin Lapuan tuomiokapituli, roomalaiskatolinen kirkko tuskin tulee rakkauten nimissä hyväksymään jäsenikseen sellaisia ihmisiä, joita ei kasteen kautta ole otettu Kristuksen kirkon jäseniksi.

Uhittelua Kristuksen käskyä vastaan?

Ekumeniaa suurempi kysymys on valheellisesti kastettujen lasten asema Jumalan edessä. Vaikka voimme itkien rukoilla, että Jumala ottaisi heidät – vastoin säätämystään – vastaan ilman kasteen hääpukua, niin raskaan synnin tekevät ne papit, jotka ovat riistäneet näiltä lapsilta kasteen armon. Vaikka tuomiokapituli olisi vakuuttunut, että Suokonaution kasteet ovat ihan riittävän hyviä kasteita, niin eikö niillä ihmisillä, joita asia mitä henkilökohtaisimmin koskee, ole jo maallisten oikeusturvaperiaatteiden nojalla oikeus tietää onko heidän kasteensa ekumeenisesti tunnustettu kristillinen kaste, vai jotain muuta? Katsoessaan, ettei tuomiokapitulin tehtävänä ole lähteä selvittämään kasteasiaa, tuomiokapituli paitsi ylenkatsoo kastetta Kristuksen asettamana pelastuksen sakramenttina, vieläpä ottaa oikeudekseen päättää näiden lasten puolesta, että heidän on tyytyminen valekasteeseen – ja heidän on

tydyttävä siihen, etteivät saa asiaa koskaan tietää.

Vahinko on vielä korjattavissa

Tahdon vedota kaikkiin tahoihin, joita asia tavalla tai toisella koskee: niiden kirkkojen edustajiin, joilla on ekumeenisia suhteita Suomen ev.lut. kirkkoon, lähiseurakuntien kirkkoherroihin ja seurakuntalaisiin, että näiden lasten kannalta toivoton tilanne ratkeaisi vielä onnellisesti ja kerran niin nämä lapset kuin asiasta vastuulliset paimenet saisivat yhdessä astua omatunto puhtaana valkoiseen asuun puettuna taivaan häätjuhlaan. (Matt. 22:1-14)

Teol.tri, rovasti Matti Väisäsen upeaa kastekirjaa taas saatavilla

KUTSU

VUOSIKOKOUS

Paavalin Synodin tukiry:n vuosikokous pidetään maanantaina 20.4.2009 klo 14.00 Ruoholahdenkatu 16, Helsinki

ASIAT

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat (§9).
#ALLITUS

Rankinen Jari: Evankeliumin tähden

Pastori voi joutua eroamaan virastaan Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa, jos hän toimii sen mukaan, minkä on ymmärtänyt Raamatusta oikeaksi. Rankiselle kävi näin. Hän on niitä pappeja, jotka eivät osaa pitää oikeana ratkaisuna papinviran avaamista naisille. Hän perustelee käsitystään Raamatulla, kirkon pitkällä perinteellä ja sillä, että valtaosa maailman kristityistä ajattelee samalla tavalla. Media nosti Jari

Rankisen naispappeuskiistan keulakuvaksi, tämän tahtomatta. Kirjassaan Rankinen kertoo avoimesti, miten kiista muutti hänen elämänsä. Rohkeassa puheenvuorossaan Rankinen selvittää näkemyksensä ja pohtii, mitä Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla on edessään. ISBN 978-951-618-952-2 Sivuja: 90 Julkaisuvuosi: 2008 Kustantaja: Kustannus Oy Arkki

Oletko jo Paavalin synodin jäsen?
Ellet, liity jo tänään.

Julkilausemia allekirjoitettavaksi saa mm synodin sihteeriltä ja Sisarenpojan toimituksesta

YKSI, PYHÄ, YHTEINEN - Kristuksen vai kansan kirkko?

Tervetuloa paastonajan kirkkopäiville Euraan Kiukaisten kirkkoon.

Paastonajan kirkkopäiviä pidetään Euran seurakunnassa Kiukaisten kirkossa palmusunnuntain viikonvaihteessa 4.4.-5.4.2009.

Kirkkopäivien tunnuksena on Yksi, pyhä, yhteinen - Kristuksen vai kansan kirkko?

Kristillinen seurakunta on erityislaatuinen yhteisö, koska se perustuu Kristuksen asetukselle ja sanalle. Meidän aikanamme kristillisen kirkon erityislaatuisuutta ei ymmärretä oikein ja kirkkoa pyritään mukauttamaan milloin yhteiskuntaan milloin kansalaisyhteiskunnan muihin järjestelmiin. Näissä vaikuttavat aatteet pyrkivät tunkeutumaan myös kirkkoon. Siellä missä näin pääsee käymään toteutuu

Jeesuksen sana suolasta, joka k ä y mauttomaksi.

Kristillisen kirkon keskeisin perusta on Jumalan pyhä s a n a Raamatussa, josta sen t u n n u s t u s n o u s e e .

Tavallisesti kriisiaikoina joudutaan palaamaan perusteisiin ja tunnustukseen. Näiden varassa etsitään tietä eteenpäin.

Kristillinen kirkko on yleinen ja maailmanlaaja. Läheskään kaikkialla se ei voi vapaasti

eräiden tilastojen mukaan olevan kymmeniä tuhansia. Omassa kirkossamme kysymme, säilyvätkö kirkon tuntomerkit, niin että se voi olla suolana ajassamme. Monet ovat huolissaan.

Paastonajan kirkkopäivillä Kiukaisissa kokoontumme yhteen kuulemaan Jumalan sanaa ja rohkaistumaan yhteisestä uskosta. Kutsumme sinut mukaan pohtimaan aikamme kysymyksiä Jumalan Sanan valossa pintaa syvemmältä sekä virvottumaan Sanasta ja Herran pöydästä.

Juhani Koivisto
pastori
Paavalin Synodin tuki ry:n pj

(Kuvat viime vuoden päiviltä ja vieraista)

YKSI, PYHÄ, YHTEINEN

- Kristuksen vai kansan kirkko?

PAASTONAJAN KIRKKOPÄIVÄT 4.-5.4.2009

Eurassa Kiukaisten kirkossa

Euran seurakunta, Paavalin Synodi

Lauantai 4.4.

12.00

Paastonajan kirkkopäivien avajaiset

Tervetulosanat: Khra Jukka Kemppainen

Avaus: Paavalin Synodin tuki ry:n pj pastori Juhani Koivisto

Johtaa: Kappalainen Timo Hämäläinen

13.00

Esitelmä I Kirkon tuntomerkit - Suomen kirkon tie toisesta maailmansodasta tähän päivään

Fil.tri Martti Arkkila

14.30

Lounas

15.30

Esitelmä II Kristuksen kirkko ja kansankirkko - kirkon tulevaisuuden vaihtoehdot.

Khra Lasse Marjokorpi

Pyydetty puheenvuoro: Kappalainen Timo Hämäläinen ja teol.yo Wille Huuskonen

Yksinlaulu: Sauli Ahvenjärvi

17.00

Kanavat

Kanava I "Kristittyjen vainot islamin maailmassa" Rov. Risto Soramies ja TM Alekski Kuokkanen

Kanava II Mitä ateismin aika opetti kirkolle? Khra Illimar Toomet , Khra Tauno

Toompuu ja TT Martti Vaahtoranta

Kanava III Rajoittaako yhteiskunta kristittyjen vapautta kristillisiin

arvoihin? Kansanedustaja Päivi Räsänen ja Rov. Miika Vuola

19.00

Palmusunnuntain aattoseurat

Seurapuheet: Matias Gädda, pastori Heikki Lehtimäki, pastori Markus Malmivaara

Musiikki: yksinlaulua Sauli Ahvenjärvi

Johtaa: pastori Juha Muukkonen

Sunnuntai 5.4.

10.00

Messu Kiukaisten kirkossa

Liturgi: Rovasti Teuvo Huhtinen

Saarna: Piispa Pavils Bruvers, Liepaja Latvia

Musiikki: Lapsikuoro Marja Lindgrenin johdolla

12.00

Lounas

13.30

Paastonajan kirkkopäivien päätösjuhla

Musiikkia: Lapsikuoro Marja Lindgrenin johdolla

Khra Keijo Rainerma

Piispa Pavils Bruvers

Khra Illimar Toomet

Vuoden pastorin julkistaminen, esittelee pastori Timo Keskitalo

Johtaa: pastori Johan Helkkula

Päätöskahvi

TE DEUM

15.00

Lähtökahvit

Tervetuloa Euran seurakuntaan, Kiukaisten kirkkoon Satakuntaan. Paastonajan kirkkopäiviä vietetään Eurassa Kiukaisten kirkossa. Kahvi ja ruokailu seurakuntakodilla.

Erityistä: Päivien aikana on järjestettynä **lastenhoito**. Lisätiedot Irma Laaksonen 02-6773734 tai 02-8645046

MAJOITUS

Euran seurakunnan kesäkodilla Mannilassa (20km) mahdollisuus yöpyä edullisesti.(la-su) omin liinavaattein.
Ilmoittautuminen: teuvo.huhtinen@evl.fi (puh 02-5343350) tai arja.jokitalo@evl.fi (puh 02-5343352)

Hotelli Hiittenharju, Harjavalta (12km) 02-5311600 Kauttuan Klubi, Eura (n.15km) 010-8252298 Hotelli Cumulus, Pori (40km) 02-550900

Informaatio Informaatiota päivistä antavat

Rovasti Teuvo Huhtinen 02-5343350

Puheenjohtaja, Pastori Juhani Koivisto 0400-864888

Sihteeri Wille Huuskonen 040-5686203

Varapuheenjohtaja Pastori Johan Helkkula 040-5473895

Teol.lis. Sakari Korpinen 050-5464253

Kirkkopäivillä on saatavana **Paavalin synodin lehteä Sisarenpoikaa**. Kirjapöydillä on myytävänä luterilaista kirjallisuutta. Päivillä on saatavilla Paavalin synodin perusasiakirja, jonka allekirjoittaminen oikeuttaa **synodin jäseneksi**.

PAAVALIN SYNODIN TUKI RY, PL 127, 00101 HELSINKI
www.paavalinsynodi.net

Sisarenpoika- Systersonen

Sisarenpoika on Paavalin synodin jäsenlehti. Lehti ottaa mielellään vastaan kaikenlaista postia: keskustelupuheenvuoroja, esirukouspyyntöjä, tapahtumaselostuksia, osoitteenmuutoksia jne. Lähetetyt kirjoitukset julkaistaan tilan ja tarpeen mukaan.

Toimituksen osoite:

Sisarenpoika - Systersonen
Vesa Kiertokari
Jokisivuntie 13
23600 Kalanti
Puh. 050-3635 430
vesa.kiertokari@uusikaupunki.fi

Toimitus (tässä nro:ssa)

Pastori
Juha Muukkonen, päätoimittaja
Pastori
Vesa Kiertokari, toimitussihteeri
Marja-Liisa Nore

Valokuvat:

Toimitus

Painopaikka:

Myllypaino

Paavalin synodi - Paulussynoden

on käytännön tarpeista syntynyt keskustelu- ja yhteistyöelin kaikille, jotka tahtovat toimia Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa Raamatun ja tunnustuksen mukaisen uskon ja elämän edistämiseksi. Synodi toimii yhteistyössä samaa tavoitetta edistävien koti- ja ulkomaisten järjestöjen kanssa. Paavalin synodin jäseneksi pääsee allekirjoittamalla kirkon virkaa koskevan julkilausuman vuodelta 1976.

Paavalin synodin tuki ry

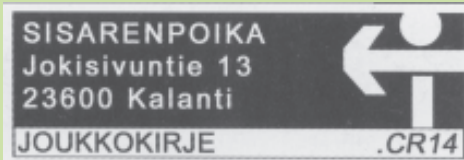
hoitaa synodin taloutta ja muita juoksevia asioita. Tukiyhdistyksen jäseneksi kutsutaan.

Pankkiyhteys:

Nordea 143230-206334

Internetosoite:

<http://www.paavalinsynodi.net>

**Tämä lehti lähetetään
kirkkoherranvirastoihin,
tuomiokapituleihin, kristillisiin
yhdistyksiin ja opistoihin.**

SISÄLLYS

Pääkirjoitus	2
Lähetyshiippakunta nousee kansankirkon raunioille Juha Muukkonen	
Anna lahjasi synodin työlle	3
Avoliitto Jumalan sanan pohjalla	4
Janis Vanags	
Abortti	10
Päivi Räsänen	
Juridiikan vuosi 2008	16
Juhani Koivisto	
Tunnustus, omantunnonvapaus ja laki	17
Jyrki Anttinen	
Raportti Ari Norron ja Pirkko Ojalan oikeudenkäynnistä 9.1.2009	20
Yrjö Soramies	
Hyvinkään tapaus - hyvin kenkää kenkään auttamatta	22
Hovioikeuden päätös ja perustelut Norron ja Ojalan asiassa ..	23
Kommentteja Tahdonilmaisusta (I)	27
Vesa Kiertokari	
Juhana Pohjolalle Rohkeuden sapeli	28
Muut lehdet / muualta	29
Kommentteja Tahdonilmaisusta (II)	31
Teuvo Huhtinen	
Kommentteja Tahdonilmaisusta (III)	32
Vesa Pöyhtäri	
Martti Luther kirjoittaa	32
Vammalasta Kalantiin - ote toimitussihteerin blogista	33
Vesa Kiertokari	
Onko kaste pelkkää juridiikkaa?	34
Wille Huuskonen	
Kirjamainoksia, vuosikokouskutsu ja "tahdotko synodin jäseneksi"	36
Yksi, pyhä, yhteinen - Kristuksen vai kansan kirkko - Puheenjohtajan kutsu paastonajan kirkkopäiville Euraan, Kiukaisten kirkkoon	37
Juhani Koivisto	
Kirkkopäivien 2009 ohjelma	38
Sisällys	40